

Česká zemědělská univerzita v Praze

Provozně ekonomická fakulta

Katedra humanitních věd

Diplomová práce

Vývoj místní samosprávy v obci Kamenný Újezd

Jan Rysl

© 2016 ČZU v Praze

ČESKÁ ZEMĚDĚLSKÁ UNIVERZITA V PRAZE

Provozně ekonomická fakulta

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

Jan Rysl, DiS.

Veřejná správa a regionální rozvoj

Název práce

Vývoj místní samosprávy v obci Kamenný Újezd

Název anglicky

The Development of Local Government in the Municipality of Kamenný Újezd

---

Cíle práce

Cíl práce spočívá ve zjištění faktorů ovlivňujících charakter lokálního politického procesu v obci Kamenný Újezd. Dílčími cíli práce bude v rámci zvoleného tématu: 1. Charakterizovat hlavní socioekonomické ukazatele obce 2. Identifikovat aktéry politického procesu v obci (lokální politické subjekty, zájmové skupiny, podnikatelské subjekty apod.) a analyzovat jejich vzájemné vztahy. 3. Definovat charakter lokálního politického procesu na základě analýzy vývoje lokálního stranického systému, charakteristiky místních konfliktních linií a jednání komunálních politických aktérů.

Metodika

Při vypracování práce bude využit výzkumný přístup, jenž zohledňuje odlišnosti politického procesu v obcích různých kategorií. Práce bude mít charakter případové studie. Ke sběru dat budou využity zejména dvě základní techniky – studium dokumentů a dotazování. Při analýze vývoje komunálního stranického systému bude využita komparace výsledků komunálních voleb v časové řadě, ke zjištění konfliktních linií a k analýze a interpretaci vztahů politických aktérů a jejich jednání pak bude proveden kvalitativní výzkum založený na polostrukturovaných rozvorech s komunálními politiky.

Doporučený rozsah práce

60-70 stran

Klíčová slova

Kamenný Újezd, komunální politický proces, volební strana, lokální stranický systém, komunální koalice

---

Doporučené zdroje informací

- Balík, S. (Ed.) Komunální volby v České republice v roce 2002. Brno: Masarykova univerzita v Brně, Mezinárodní politologický ústav, 2003, ISBN 80-210-3211-1
- Balík, S. Komunální politika. Obce, aktéři a cíle místní politiky. Praha: Grada, 2009, ISBN 978-80-247-2908-4
- Bernard, J.; Kostecký, T.; Illner, M.; Vobecká, J. Samospráva venkovských obcí a místní rozvoj. Praha: SLON, 2011, ISBN 978-80-7419-069-8
- Bubeníček, V.; Čmejrek, J.; Čopík, J. Demokracie v lokálním politickém prostoru. Praha: Grada, 2010, ISBN 978-80-247-3061-5
- Bubeníček, V.; Kubálek, M. Charakter lokální politiky v suburbánním politickém prostoru. In: Acta Politologica, 4 sv. 3 č., 2012, ISSN 1803-8220
- Bubeníček, V.; Kubálek, M. Konfliktní linie v malých obcích. In: Acta Politologica, 2 sv. 3 č., 2010, ISSN 1803-8220
- Čmejrek, J. a kol. Participace občanů na veřejném životě venkovských obcí ČR. Praha: Kernberg Publishing, 2009, ISBN 978-80-87168-10-3
- Illner, M. The territorial dimension of public administration reforms in East Central Europe. Praha: Sociologický ústav AV ČR, 1997, ISBN 80-85950-37-5
- Jüptner, P. Komunální koalice a politické modely. Politologická revue č. 2, 2004, s. 80-101
- Říchová, B. Úvod do současné politikologie: srovnávací analýza demokratických politických systémů. Praha: Portál, 2002, ISBN 80-7178-628-4
-

Předběžný termín obhajoby

2015/16 LS – PEF

Vedoucí práce

PhDr. RNDr. Michal Kubálek, Ph.D.

Garantující pracoviště

Katedra humanitních věd

Elektronicky schváleno dne 9. 11. 2015

doc. PhDr. Michal Lošťák, Ph.D.

Vedoucí katedry

Elektronicky schváleno dne 11. 11. 2015

Ing. Martin Pelikán, Ph.D.

Děkan

V Praze dne 16. 11. 2015

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že svou diplomovou práci "Vývoj místní samosprávy v obci Kamenný Újezd" jsem vypracoval samostatně pod vedením vedoucího diplomové práce a s použitím odborné literatury a dalších informačních zdrojů, které jsou citovány v práci a uvedeny v seznamu literatury na konci práce. Jako autor uvedené diplomové práce dále prohlašuji, že jsem v souvislosti s jejím vytvořením neporušil autorská práva třetích osob.

V Praze dne 31. března 2016

Poděkování

Rád bych touto cestou poděkoval RNDr. PhDr. Michalovi Kubálkovi, Ph.D. za odbornou pomoc, vstřícnost, ochotu a cenné rady při zpracování této diplomové práce. Dále bych chtěl poděkovat i všem respondentům, kteří byli ochotni věnovat mi svůj čas.

Vývoj místní samosprávy v obci Kamenný Újezd

Souhrn

Diplomová práce se zabývá aktuální problematikou místní samosprávy ve více jak dvoutisícové jihočeské obci Kamenný Újezd. Práce je koncipována jako případová studie zabývající se lokálním politickým procesem v obci. Práce je rozdělena na teoretickou a praktickou část. Teoretická část vystihuje samosprávu, obecní zřízení a volby do obecních zastupitelstev v České republice. V této části se práce dále zaměřuje také na lokální politické stranictví, koalice a teorie konfliktních linií. Praktická část popisuje některé demografické a socioekonomické ukazatele obce. Práce se z velké části věnuje komunálním volbám v období let 1994 – 2014, kdy jejich výsledky jsou zapracovány a zakomponovány do přehledných tabulek a grafů. V následující části práce jsou jednotlivá volební data vzájemně porovnávána. V závěrečné části jsou učiněny závěry z rozhovorů s politickými aktéry místního politického dění, prostřednictvím kterých byly zmapovány hlavní veřejné a politické problémy v obci, analyzovány vzájemné vztahy a hlavní konfliktní linie mezi jednotlivými aktéry.

Klíčová slova: Kamenný Újezd, kandidátní listina, komunální koalice, komunální politický proces, konfliktní linie, lokální politické stranictví, politické subjekty, volby, volební strana.

The Development of Local Government in the Municipality of Kamenný Újezd

Summary

This dissertation focuses on current issues of Kamenný Újezd's local council. Kamenný Újezd is a municipality with over two thousand inhabitants. This assessment looks into the local political process in the municipality. This assessment is divided into two parts - theoretical and practical. Theoretical part focuses on the local councils, general establishments and elections into the local authorities in the Czech Republic. It also focuses on local political partisanship, coalition and the theory of political cleavage. The practical part of the dissertation describes some demographic and socioeconomics indicators in the municipality. Majority of the practical part is devoted to the local elections from 1994 - 2014. The results from these elections are put into graphs and charts. The collected data is then compared. In the last part of the dissertation are interviews with local politicians. Main public and political problems in the municipality are discussed. Also public relations and main political cleavages between individual politicians are discussed in these interviews.

Keywords: Kamenný Újezd, elections list, municipal party coalition, municipal political process, cleavage, local political partisanship, political entities, elections, elections party.

Obsah

Obsah	7
1 Úvod.....	12
2 Cíl práce a metodika	14
3 Teoretická východiska	15
3.1 Veřejná správa	15
3.1.1 Státní správa.....	15
3.1.2 Samospráva.....	16
3.2 Obecní samospráva	17
3.3 Orgány obce	18
3.3.1 Zastupitelstvo obce	19
3.3.2 Rada obce.....	21
3.3.3 Starosta obce	22
3.3.4 Obecní úřad.....	23
3.3.5 Zvláštní orgány obce - výbory a komise.....	24
3.4 Komunální volby	25
3.4.1 Vývoj volebního práva v ČR	25
3.4.2 Volební systémy	26
3.4.3 Forma kandidatury	28
3.4.4 Volební právo	29
3.4.5 Politické stranictví	29
3.4.6 Povolební koalice.....	32
3.4.7 Konfliktní linie v obci.....	34
4 Praktická část práce	36
4.1 Charakteristika a historie obce Kamenný Újezd.....	36
4.2 Socioekonomická a demografická charakteristika obce.....	39
4.2.1 Počet obyvatel.....	39
4.2.2 Věková struktura obyvatelstva.....	41
4.2.3 Hospodářská činnost	43
4.2.4 Nezaměstnanost v obci	44
4.2.5 Rozpočet obce.....	45
4.3 Aktéři politického procesu v obci.....	47
4.3.1 Česká strana sociálně demokratická	47
4.3.2 Demokratická unie	48
4.3.3 Křesťanská a demokratická unie - Československá strana lidová.....	49
4.3.4 Komunistická strana Čech a Moravy.....	49
4.3.5 Náš Kameňák.....	50
4.3.6 Občanská demokratická strana	51
4.3.7 Svobodný blok	52
4.3.8 TOP 09.....	52
4.3.9 Sdružení nezávislých kandidátů TJ Sokol Kamenný Újezd	53

4.4	Volby do zastupitelstva obce Kamenný Újezd	53
4.4.1	Přechod k demokratickému zřízení.....	54
4.4.2	Volby do obecního zastupitelstva 1994	55
4.4.3	Volby do obecního zastupitelstva 1998	57
4.4.4	Volby do obecního zastupitelstva 2002	60
4.4.5	Volby do obecního zastupitelstva 2006	63
4.4.6	Volby do obecního zastupitelstva 2010	66
4.4.7	Volby do obecního zastupitelstva 2014	69
4.5	Souhrn výsledků voleb za období 1994 – 2014.....	72
4.5.1	Volební účast	72
4.5.2	Výsledky voleb	74
4.5.3	Složení kandidátek podle pohlaví	77
4.5.4	Poměr věku kandidátů a věku zvolených zastupitelů	78
4.6	Analýzy rozhovorů	80
4.6.1	Historie a vize obce.....	80
4.6.2	Hlavní veřejné a politické problémy obce	81
4.6.3	Identifikace skupin v obci.....	82
4.6.4	Identifikace respondenta	83
4.6.5	Kandidátní listiny a volební strany	84
4.6.6	Konflikty	85
4.6.7	Občanství v obci	86
5	Závěr	88
6	Seznam použitých zdrojů.....	91
	Tištěné zdroje a publikace	91
	Elektronické publikace a zdroje.....	92
	Právní normy.....	93
	Ústní sdělení	93
7	Přílohy.....	94

Seznam tabulek

Tabulka 1	Počty podpisů potřebných ke kandidatuře NK a SNK	32
Tabulka 2	Příjmy a výdaje obce K. Újezd v mil. Kč za období let 2001–13.....	46
Tabulka 3	Vývoj ukazatelů obce K. Újezd za období let 2011–13.....	46
Tabulka 4	Výsledky voleb do obecního zastupitelstva v obci K. Újezd v roce 1994 .	56
Tabulka 5	Rada obce Kamenný Újezd pro volební období 1994 – 1998	56
Tabulka 6	Výsledky voleb do obecního zastupitelstva v obci K. Újezd v roce 1998 .	59
Tabulka 7	Rada obce Kamenný Újezd pro volební období 1998 – 2002	59
Tabulka 8	Výsledky voleb do obecního zastupitelstva v obci K. Újezd v roce 2002 .	62
Tabulka 9	Rada obce Kamenný Újezd pro volební období 2002 – 2006	62
Tabulka 10	Výsledky voleb do obecního zastupitelstva v obci K. Újezd v roce 2006 .	65
Tabulka 11	Rada obce Kamenný Újezd pro volební období 2006 – 2010	65
Tabulka 12	Výsledky voleb do obecního zastupitelstva v obci K. Újezd v roce 2010 .	67
Tabulka 13	Rada obce Kamenný Újezd pro volební období 2010 – 2014	68
Tabulka 14	Výsledky voleb do obecního zastupitelstva v obci K. Újezd v roce 2014 .	71
Tabulka 15	Rada obce Kamenný Újezd po volbách v roce 2014	71
Tabulka 16	Přehled výsledků stran a hnutí ve volbách v letech 1994 – 2014	76

Seznam grafů

Graf 1	Vývoj počtu obyvatelstva od 1. 1. 1971 do 1. 1. 2014	40
Graf 2	Průměrný věk občana ve srovnání s průměrem v ČR do 1991 do 2014	41
Graf 3	Struktura obyvatelstva obce podle věku od roku 1991 do roku 2014	42
Graf 4	Nezaměstnanost občanů obce K. Újezd do roku 2001 do roku 2014	45
Graf 5	Volební účast v roce 1994	57
Graf 6	Volební účast v roce 1998	60
Graf 7	Volební účast v roce 2002	63
Graf 8	Volební účast v roce 2006	66
Graf 9	Volební účast v roce 2010	68
Graf 10	Volební účast v roce 2014	72
Graf 11	Vývoj volební účasti v procentech	74

Graf 12 Kandidáti podle pohlaví	78
Graf 13 Počet kandidátů a zvolených zastupitelů podle věku ve volbách v roce 1994 a 2014	79

Seznam obrázků

Obrázek 1	Letecký snímek obce Kamenný Újezd	37
Obrázek 2	Znak a vlajka obce Kamenný Újezd	39

Seznam použitých zkratk

BEZPP - Bez politické příslušnosti

ČSL - Československá strana lidová

ČSSD - Česká strana sociálně demokratická

DEU – Demokratická unie

KDU-ČSL - Křesťanská a demokratická unie - Československá strana lidová

KSČ - Komunistická strana Československa

KSČM - Komunistická strana Čech a Moravy

ODS - Občanská demokratická strana

OF – Občanské fórum

NK – Nezávislý kandidát

SB – Svobodný blok

SNK - Sdružení nezávislých kandidátů

1 Úvod

Od dob vzniku myšlenky Stadionovy ústavy, která v českých zemích krom jiného poprvé zavedla svobodnou obecní samosprávu, uplynulo již více než 165 let. Myšlenka „*Základem svobodného státu je svobodná obec*“, která stála za zrodem samosprávy, je i po více jak jednom a půl století stále aktuální. Důvodem je zřejmě to, že tato myšlenka poměrně dobře vystihuje důležitost vlády i na té nejnížší úrovni veřejné správy. Po zkušenostech České republiky s totalitním režimem z předchozích desetiletí, kdy samospráva na úrovni obcí v podstatě neexistovala, je pravdivost této myšlenky více než zjevná. Centrální řízení obcí se neosvědčilo, neboť každá obec je autonomním a živým organismem řešícím především své každodenní reálné problémy, na které se dá jen těžko uplatňovat model centrálního řízení ze vzdáleného, s místními poměry neobeznámeného ústředí.

Abychom byli schopni pochopit fungování politického systému v celé jeho šíři, je důležité krom zkoumání vyšších úrovní politického zřízení věnovat se i nejnížším politickým systémům a analyzovat je. Především vesnice a malá města jsou specifická svou osobitostí a rozdílností.

Při výzkumu lokální politické scény jsou uplatňovány dva styly výzkumů. První ze stylů upřednostňuje pohled shora. Považuje komunální politiku za nejnížší patro politiky, kterou lze vnímat jako jeden celek. Nevýhodou tohoto způsobu výzkumu je přílišné zobecnění a nezohledňování místních a regionálních specifík. Druhý styl výzkumu vychází ze specifčnosti dělby českého území do množství malých, územně samosprávních celků. Tento styl vedle dat shromažďovaných Českým statistickým úřadem vychází především z dokonalé znalosti a mapování daného prostředí. Tato data jsou pak zkoumána na základě případových studií, a následně převáděna do zobecňujících tezí.

Pro naplnění vytýčených cílů je v této práci využito právě druhý z výše uvedených stylů výzkumu.

Diplomová práce samotná se věnuje vývoji místní samosprávy v jihočeské obci Kamenný Újezd. Práce je rozdělena do dvou základních kapitol, teoretické a praktické.

První kapitola se ve své první části stručně zabývá rozdělením veřejné správy. Dále se již věnuje obecní samosprávě a orgánům obce. Poslední podkapitola této části popisuje komunální volby a subjekty účastnící se místního politického dění.

Kapitola „Vlastní práce“ je zaměřena přímo na obec Kamenný Újezd. Kapitola je dělena do osmi podkapitol. V úvodu kapitoly je obec stručně charakterizována, následuje krátké nahlédnutí do historie obce a podání její demografické a socioekonomické charakteristiky. V další podkapitole jsou popsáni jednotliví aktéři místního politického procesu. Dále již následují sekce věnující se jednotlivým obecním volbám od období přechodu k demokratickému zřízení od konce roku 1989 po volby v roce 2014. V této části jsou i statistická shrnutí a porovnání jednotlivých volebních období. Poslední podkapitola se pak na základě rozhovorů s aktéry místního politického dění snaží zachytit místní konfliktní linie a analyzovat vztahy a postavení jednotlivých politických aktérů.

V přílohách práce jsou přehledové tabulky vývoje migrace, natality a mortality. Jako přílohy práce jsou přiřazeny i částečné přepisy rozhovorů s některými zastupiteli obce.

2 Cíl práce a metodika

Cílem diplomové práce je charakterizovat zásadní faktory ovlivňující podobu a fungování lokálního politického procesu v obci Kamenný Újezd, okres České Budějovice. Dílčími cíli práce je charakteristika hlavních socioekonomických ukazatelů obce, identifikace aktérů politického procesu v obci, zejména pak lokálních politických subjektů, zájmových skupin a sdružení, podnikatelských subjektů apod. a analýza jejich vzájemných vztahů. Třetím dílčím cílem je definování charakteru lokálního politického procesu na základě analýzy vývoje lokálního stranického systému, charakteristiky místních konfliktních linií a jednání komunálních politických aktérů v období od roku 1994 do současnosti.

Při vypracování práce byl využit výzkumný přístup, jenž zohledňuje odlišnosti politického procesu v obcích různých kategorií. Práce má charakter případové studie. Ke sběru dat byly využity zejména dvě základní techniky - studium dokumentů a dotazování. Při analýze vývoje komunálního stranického systému byla využita komparace výsledků komunálních voleb v časové řadě, ke zjištění konfliktních linií a k analýze a interpretaci vztahů politických aktérů a jejich jednání pak byl proveden kvalitativní výzkum založený na polostrukturovaných rozhovorech s komunálními politiky.

Ve výzkumné části je nejprve stručně popsána historie a politický život obce. Tato část byla vypracována převážně na základě studia kroniky obce a publikací vztahujících se k obci. Výzkumná část dále zahrnuje socioekonomické ukazatele, jako například vývoj počtu obyvatel obce, stárnutí místní populace, zaměstnanost atd.

Další část již nabízí graficky zpracovaný přehled počtu kandidátů, jejich strukturu z pohledu věku a pohlaví a volebních výsledků ve volbách v letech 1994 – 2014. Tyto tabulky a grafy byly zpracovány na základě komparace dat získaných z Českého statistického úřadu.

Hlavní výzkumná část práce probíhala v roce 2015, v období od poloviny července do konce měsíce listopadu. V období od srpna do října bylo prováděno vytipování respondentů z řad místních komunálních politiků a veřejně činných občanů. Dotazování bylo zacíleno na identifikaci skupin v obci, na zmapování hlavních veřejných či politických problémů a na analýzy vzájemných vztahů hlavních politických aktérů, tedy i na zjištění a popsání hlavních konfliktních linií. Požadované informace byly zjišťovány empirickou metodou dotazování, konkrétně pomocí polostrukturovaných rozhovorů.

3 Teoretická východiska

Tato čistě teoretická kapitola je rozdělena do čtyř podkapitol. První z nich se věnuje veřejné správě, tedy státní správě a samosprávě. Druhá a třetí podkapitola se již věnuje obecní samosprávě a jednotlivým orgánům obce. Závěrečná podkapitola této části je pak zaměřena na obecné teorie volebního práva a volební systémy, formy kandidátství, politické stranictví a uzavírání koalic.

3.1 Veřejná správa

Správa je v České republice, dále jen ČR, obecně dělena na správu soukromou a správu veřejnou. Soukromá správa sleduje individuální zájmy jedince, zatímco veřejná správa naopak obhájí zájmy celospolečenské. Veřejná správa se dále dělí na státní správu a samosprávu.

Na základě vzájemného vztahu úřadů státní správy k úřadům územní samosprávy jsou rozlišovány tři typy obecních zřízení:

- Plná samospráva - je charakteristická pro anglosaské země. Je založena na vykonávání veškeré veřejné moci v daném území prostřednictvím samosprávy.
- Oddělená státní správa a samospráva - je označován také jako dvojkolejný model. Oddělenost státní správy a samosprávy spočívá v existenci zvláštních samosprávných orgánů i zvláštních státních orgánů na jednom území.
- Smíšená veřejná správa – je označována také jako německý, případně středoevropský model. V rámci tohoto modelu dochází k využití již existujících úřadů místní samosprávy, na které státní správa zákonem přenáší některé úkoly státní správy. Samospráva pak tyto úkoly provádí v rámci přenesené působnosti. Tento model je v současné době využíván také v ČR.¹

3.1.1 Státní správa

Státní správa nemá vůči samosprávě dominantní postavení, není jí nadřazená a není oprávněna jí přímo řídit. Státní správa může ovšem prostřednictvím zákona stanovovat rozsah jejich pravomocí.² Státní správa disponuje mocí výkonnou a vždy by měla hájit

---

¹ HORZINKOVÁ, E., NOVOTNÝ, V.: *Základy organizace veřejné správy v ČR*, s. 112

² WOKOUN, R., MATES, P., KADEŘÁBKOVÁ, J.: *Základy regionálních věd a veřejné správy*, s. 322

zájmy všech obyvatel daného státu. Samospráva také hájí veřejný zájem, ovšem pouze v rámci svého společenství, tedy v rámci obce nebo kraje.

Jednání státní správy je řízeno třemi principy:

- Monokratickým principem - orgány státní správy nejsou řízeny kolektivně. Za řízení je odpovědná pouze jedna konkrétní osoba.
- Jmenovacím principem - osoby odpovědné za řízení orgánů státní správy jsou do svých funkcí jmenovány, nikoliv voleny.
- Principem hierarchické nadřízenosti a podřízenosti - podřízený orgán státní správy je ve svých rozhodnutích omezován nařízenými nadřízeného orgánu.

Z uvedeného tedy vyplývá, že státní správa není vymezena výhradně zákonem, ale rovněž jednáním nadřízených orgánů.³

3.1.2 Samospráva

Samosprávné celky jsou nestátními veřejnoprávními korporacemi, které se podle působnosti dělí na územní samosprávu a zájmovou samosprávu.

Územní samosprávné orgány jsou vázány na určité území, na kterém působí. Základním územním samosprávným celkem v ČR je obec, vyšším územním samosprávným celkem je kraj.

Zájmová samospráva není vázána na území, ale je spojena s určitou lidskou činností. Rozlišujeme zájmovou samosprávu s povinným členstvím osob, která bývá vázaná k nějaké určité profesi (profesní komory), zájmovou samosprávu s nenuceným členstvím osob (např. hospodářské komory) a akademickou samosprávu vysokých škol.⁴

Samospráva vystupuje jako konkurence vůči dalším představitelům veřejné moci, a tím v podstatě zabraňuje možnému soustředění moci do jediného mocenského centra. Tímto je podporována dělba moci ve státě. Samosprávné orgány pak vykonávají svou funkci vlastním jménem, na vlastní odpovědnost a vlastními prostředky.⁵

---

³ VALEŠ, Lukáš a kol.: *Politologické aspekty veřejné správy*, s. 29-30

⁴ BALÍK, S.: *Komunální politika, obce, aktéři a cíle místní politiky*, s. 20-21

⁵ KOUDELKA, Z.: *Samospráva*, s. 19

3.2 Obecní samospráva

Pro účely této práce bude postačující se dále zabývat pouze územní samosprávou na úrovni správy obce.

Obec je vymezena zákonem č. 128/2000 Sb., o obcích, ve znění pozdějších předpisů, dále jen zákon o obcích, podle kterého je obec „základním územním samosprávným společenstvím občanů a tvoří územní celek, který je vymezen hranicí území obce.“ Obec je základním územně samosprávným celkem tvořeným obyvatelstvem daného území a je veřejnoprávní korporací.⁶

Obec představuje tradiční základ územní samosprávy a tvoří územní společenství samostatně se spravujících občanů.

Každá obec je charakterizovatelná pěti základními znaky:⁷

- území obce - každá obec disponuje vlastním územím,
- personální základ obce - občané s trvalým bydlištěm v obci,
- existence soustavy orgánů, jejichž prostřednictvím obec jedná,
- právní základ obce - obec má právní subjektivitu a právotvorbu,
- ekonomický základ obce - obec vlastní majetek a hospodaří s vlastním rozpočtem.

Území obce se rozkládá na jednom či více katastrálních území. Všechna území v České republice náleží až na výjimky některé obci. Takovou výjimkou jsou vojenské újezdy, které jsou zákonem definovány jako vymezená část území státu určená k zajišťování obrany státu a k výcviku ozbrojených sil.⁸ V současnosti jsou na území ČR čtyři vojenské újezdy - Boletice, Březina, Hradiště a Libavá.⁹

Jedním ze základních znaků obce je obyvatelstvo obývající trvale území obce. Za občana obce je podle zákona o obcích považována každá fyzická osoba, která má v obci trvalé bydliště a je občanem ČR. Každý občan obce starší 18 let má pak právo volit (volební právo aktivní) a být volen (volební právo pasivní) do zastupitelstva obce, hlasovat v referendech uskutečňovaných na území obce, vyjadřovat se na zasedání zastupitelstva obce, vyjádřit své připomínky k návrhu rozpočtu obce a k závěrečnému účtu obce

---

⁶ PEKOVÁ, Jitka. *Finance územní samosprávy: teorie a praxe v ČR*, s. 340-341; §§ 1-2 zák. č. 128/2000 Sb., o obcích.

⁷ KOUDELKA, Z.: *Samospráva*, s. 93-94

⁸ Zák. č. 222/1999 Sb., o zajišťování obrany České republiky

⁹ Internetové stránky Ministerstva obrany ČR, dostupné z <http://www.army.cz/>.

a požadovat projednání určitých záležitostí v rámci samostatné působnosti obce. Dále pak má právo podávat orgánům obce návrhy, připomínky a podněty. Občanem obce je též cizí státní příslušník starší 18 let, který má na území obce hlášeno trvalé bydliště a stanoví-li tak mezinárodní smlouva.¹⁰

Osoba, která v obci vlastní nemovitost, ovšem nemá v obci trvalé bydliště, má stejná práva jako občan obce, s výjimkou možnosti volit a být volen do zastupitelstva a účastnit se místních referend.

Do pojmu obec jsou zahrnuty všechny municipality na území ČR. Jsou jimi obce, městysy, města a statutární města. I když zákon počítá s tím, že městem bude obec s více jak 3 000 obyvateli a bude mít své typické městské prvky, existují výjimky, jimiž jsou obce, které byly městem přede dnem 17. května 1954. Ty mohou být městy i bez 3 000 obyvatel, pokud o to obec požádá předsedu Poslanecké sněmovny.¹¹ Statutární města jsou vyjmenována zákonem.¹² Od běžných měst se statutární města liší tím, že se mohou dále dělit na městské obvody. Na první pohled je statutární město rozpoznatelné tím, že v jeho čele stojí primátor, který sídlí na magistrátu města, nikoli jako u města, kde v jeho čele stojí stejně jako u běžné obce starosta, který sídlí na městském úřadu. Zcela zvláštní postavení má hlavní město Praha, jehož existence upravuje zvláštní zákon.¹³ Pojem „vesnice“ zákon o obcích vůbec nezná, s tímto pojmem zákon nepracuje.¹⁴

3.3 Orgány obce

Základním právním předpisem upravujícím činnost orgánů obce je zák. č. 128/2000 Sb. o obcích, ve znění pozdějších předpisů, dále jen zákon o obcích. Podle zákona o obcích je obec spravována zastupitelstvem obce. Dalšími orgány obce je rada obce, starosta a místostarosta, obecní úřad a zvláštní orgány obce. Součástí obecního úřadu může být tajemník.¹⁵

---

¹⁰ KOUDELKA, Z.: *Samospráva*, s. 105; §§ 16-17 zákon č. 128/2000 Sb., o obcích

¹¹ § 3 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích

¹² Tamtéž, § 4

¹³ Zákon č. 131/2000 Sb., o hlavním městě Praze

¹⁴ BALÍK, S.: *Komunální politika, obce, aktéři a cíle místní politiky*, s. 20

¹⁵ HORZINKOVÁ, E., NOVOTNÝ, V.: *Základy organizace veřejné správy v ČR*, s. 139

3.3.1 Zastupitelstvo obce

Zastupitelstvo obce je základním orgánem obecní samosprávy, a co se týče samostatné působnosti také nejvyšším samosprávným a zastupitelným orgánem obce. Ve své povaze je orgánem tvorby samosprávné moci a orgánem jejího vrchnostenského výkonu.¹⁶

O složení zastupitelstva je přímo rozhodováno na základě komunálních voleb.¹⁷ Velmi podstatným znakem zastupitelské demokracie je skutečnost, že zastupitel není právně vázán žádnými direktivy, pokyny a nařízeními.

„Lid na své reprezentanty přenáší fakticky část svých kompetencí a oni se pak v takto vymezeném prostoru mohou chovat autonomně.“¹⁸

Základní práva zastupitelů se dělí do tří skupin a jsou vyjmenována v zákoně o obcích:

- Právo iniciativy - určuje možnost zastupitele předkládat návrhy výborům a komisím, radě, popřípadě dalším zastupitelům.
- Právo interpelace - zajišťuje každému zastupiteli možnost pokládat dotazy, podněty a připomínky dalším zastupitelům, radám, výborům a spolkům, statutárním orgánům, popřípadě organizačním složkám.
- Právo informace - umožňuje zastupitelům požadovat určité informace od obecních zaměstnanců, právnických osob apod., které jim musí být poskytnuty nejpozději do 30 kalendářních dnů.¹⁹

Zastupitelstvo rozhoduje ve věcech patřících do samostatné působnosti obce. Tato rozhodnutí musejí být v zájmu obce a jejích občanů. K tomuto se občan po zvolení do zastupitelstva zavazuje slibem.²⁰ Pravomoci zastupitelů jsou vymezeny v § 35 zákona o obcích.²¹ Mezi tyto pravomoci patří zejména schvalování programu rozvoje obce, rozpočtu obce, závěrečného účtu obce a účetní závěrky obce sestavené k rozvahovému dni,

---

¹⁶ PRŮCHA, P.: *Místní správa*, s. 63

¹⁷ BUBENÍČEK, V., ČMEJREK, J., ČOPÍK, J.: *Demokracie v lokálním politickém prostoru*, s. 38

¹⁸ ŘÍCHOVÁ, B.: *Úvod do současné politologie*, s. 45

¹⁹ BALÍK, S.: *Komunální politika, obce, aktéři a cíle místní politiky*, s. 68

²⁰ Slib zastupitele je uveden v § 69 zák. č. 128/2000 Sb., o obcích: Člen zastupitelstva obce skládá na začátku prvního zasedání zastupitelstva obce, jehož se po svém zvolení zúčastní, slib tohoto znění: *"Slibuji věrnost České republice. Slibuji na svou čest a svědomí, že svoji funkci budu vykonávat svědomitě, v zájmu obce (města, městyse) a jejích (jeho) občanů a řídit se Ústavou a zákony České republiky."* Člen zastupitelstva obce skládá slib před zastupitelstvem obce pronesením slova "slibuji" a následně i svým podpisem.

²¹ ČMEJREK, J., BUBENÍČEK, V., ČOPÍK, J.: *Demokracie v lokálním politickém prostoru: Specifika politického života v obcích ČR*, s. 40

zřizování trvalých a dočasných peněžních fondů obce, zřizování a rušení příspěvkových organizací a organizačních složek obce, schvalování jejich zřizovacích listin. Rozhodují o založení nebo rušení právnických osob, schvalují jejich zakladatelské listiny, společenské smlouvy, zakládací smlouvy a stanovy a rozhodují o účasti v již založených právnických osobách. Zastupitelstvo deleguje zástupce obce na valnou hromadu obchodních společností, v nichž má obec majetkovou účast, a navrhuje zástupce obce do ostatních orgánů obchodních společností, v nichž má obec majetkovou účast. Jednou ze základních pravomocí zastupitelstva je vydávání obecně závazné vyhlášky obce, rozhodování o vyhlášení místního referenda, navrhování změn katastrálních území uvnitř obce, schvalování dohody o změně hranic obce a o slučování obcí. Zastupitelé určují funkce, pro které budou členové zastupitelstva obce uvolněni, volí předsedy a další členy výborů a odvolávají je z funkce. Zastupitelstvo volí z řad členů zastupitelstva obce starostu, místostarosty a další členy rady obce (radní) a odvolávají je z funkce, stanovují počet členů rady obce, jakož i počet dlouhodobě uvolněných členů tohoto zastupitelstva a stanovují jejich odměny. Dále rovněž rozhoduje o zřízení obecní policie, rozhoduje o spolupráci obce s jinými obcemi a o formě této spolupráce, o zřízení a názvech částí obce, o názvech ulic a dalších veřejných prostranství. Zastupitelé mohou udělovat a odnímat čestné občanství obce a předávat ceny obce.

Počet členů zastupitelstva stanoví před vyhlášením voleb zastupitelstvo obce. Jejich maximální a minimální počet určuje zákon:²²

- do 500 obyvatel - 5 až 15 členů zastupitelstva,
- nad 500 do 3 000 obyvatel - 7 až 15 členů zastupitelstva,
- nad 3 000 do 10 000 obyvatel - 11 až 25 členů zastupitelstva,
- nad 10 000 do 50 000 obyvatel - 15 až 35 členů zastupitelstva,
- nad 50 000 do 150 000 obyvatel - 25 až 45 členů zastupitelstva,
- nad 150 000 obyvatel - 35 až 55 členů zastupitelstva.

Zastupitelstvo se schází podle potřeby, nejméně však jedenkrát za tři měsíce. Zasedání zastupitelstva jsou veřejná a konají se vždy v územním obvodu dané obce. Zasedání svolává a zpravidla řídí starosta obce. Zasedání obce je vedeno podle jednacího řádu, který si každá obec určuje sama.²³

---

²² §68 odst. 1 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích

²³ PRŮCHA, P.: *Místní správa*, s. 66

Zákonem stanovené povinnosti zastupitele jsou pouze dvě. Aktivní účast při zasedání obecních zastupitelstev a všech dalších orgánů, v nichž má členství, a vyvarování se střetu zájmů, což v politické praxi znamená chovat se tak, aby zastupitelovo chování nemohlo bezprostředně ohrozit funkci jako takovou.

3.3.2 Rada obce

Rada obce je výkonným orgánem obce, a to jak v samostatné, tak i přenesené působnosti. V samostatné působnosti rada rozhoduje v úkolech směřujících k zajištění samosprávného chodu obce, jejímu rozvoji a činnostech vymezených zejména zákonem o obcích. Tyto úkoly zpravidla navazují na činnost zastupitelstva. Rada může rozhodovat v přenesené působnosti jen tehdy, stanoví-li tak zákon o obcích. Ze zákona vyplývá radě oprávnění vydávat nařízení obce.²⁴

Za svou činnost je rada odpovědná obecnímu zastupitelstvu.²⁵ Složení rady částečně upravuje zákon o obcích, kdy členy rady se automaticky stává starosta a místostarosta nebo místostarostové, u statutárních měst je členem rady primátor a náměstci primátora. Další členové rady jsou doplněni volbou z členů zastupitelstva. Počet členů rady je vždy lichý, nejnižší počet radních je 5, nejvyšší 11. Rada může být zřízena u obcí, kde je voleno nejméně 15 zastupitelů. Radu může zřízovat i ta nejmenší obec, pokud je ovšem splněna podmínka 15členného zastupitelstva. U obcí, kde rada zřízena nebyla, přebírá funkce rady obce starosta.²⁶ Není-li zřízena rada obce, vydává nařízení obce zastupitelstvo obce.²⁷

Četnost schůzek rady není zákonem nikterak upravena, rada se schází podle potřeb dané obce a situace v obci. Zasedání rady svolává stejně jako u zastupitelstva starosta. Zasedání rady nejsou na rozdíl od zasedání zastupitelstva veřejná. Rada si však může na své zasedání přizvat například zastupitele obce, člena komise či např. odborníka na radou projednávanou problematiku. Po zasedání rady je ve lhůtě sedmi dnů vyhotoven zápis. Tento je zpřístupněn k nahlédnutí zastupitelům obce. Detaily průběhu tedy nejsou zveřejňovány.

---

²⁴ Tamtéž, s. 67

²⁵ BALÍK, S.: *Komunální politika, obce, aktéři a cíle místní politiky*, s. 72

²⁶ ČMEJREK, J., BUBENÍČEK, V., LUHANOVÁ, M.: *Politika v regionálním rozvoji*, s.

²⁷ §84 odst. 3 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích

Obecní rada působí zejména v těchto oblastech:

- příprava podkladů pro zastupitele,
- práce s rozpočtem obce,
- fungování coby jediný společník v rámci obchodních záležitostí,
- jmenování a odvolání členů komisí a vedoucích odborů,
- stanovení pokut apod.²⁸

3.3.3 Starosta obce

Starosta reprezentuje obec navenek. Je volen z řad zastupitelů, a je tedy zároveň i členem zastupitelstva. Pokud je v obci zřízena rada obce, je ze své pozice i členem rady. Starosta není statutárním orgánem obce. Za výkon své funkce je plně odpovědný zastupitelstvu obce.²⁹ Starosta musí být vždy občanem České republiky s trvalým bydlištěm v příslušné obci a je stejně jako místostarosta volen nadpoloviční většinou hlasů přítomných zastupitelů.³⁰

Práva starosty obce:

- používat závěsný znak,
- pozastavit výkon, který je realizován na základě usnesení rady,
- svolává radu obce a zastupitelstvo,
- stanovuje plat obecním zaměstnancům a je v pozici jejich zaměstnavatele,
- rozhoduje o možném vyloučení členů z komisí a výborů.

Starosta je povinen plnit úkoly, jež jsou stanoveny v zákoně, například vyhláší a organizuje volby.³¹

Starosta je ve své funkci zastupován místostarostou obce. Obec může mít větší počet místostarostů, jejich počet a zaměření určuje zastupitelstvo obce. Místostarosta zastupuje starostu v době, kdy není starosta přítomen, a také v době, kdy starosta přímo nevykonává svou funkci. Starosta společně s místostarostou podepisují právní předpisy obce.³²

---

²⁸ BALÍK, S.: *Komunální politika, obce, aktéři a cíle místní politiky*, s. 74

²⁹ ČMEJREK, J., BUBENÍČEK, V., LUHANOVÁ, M.: *Politika v regionálním rozvoji*, s. 50

³⁰ BALÍK, S.: *Komunální politika, obce, aktéři a cíle místní politiky*, s. 75

³¹ Tamtéž, s. 75

³² ČMEJREK, J., BUBENÍČEK, V., LUHANOVÁ, M.: *Politika v regionálním rozvoji*, s. 51

Některé politické strany v minulosti navrhovaly zavedení přímé volby starosty obce. Mezi zastánci této myšlenky byla v minulosti Unie svobody. S ohledem na volební výsledky a programy dalších stran nelze v dohledné době zavedení přímé volby očekávat.³³

3.3.4 Obecní úřad

Obecní úřad je složen ze starosty obce, místostarosty nebo místostarostů, tajemníka a dalších obecních zaměstnanců spadajících pod obecní úřad. Obecní úřad je veden starostou obce. V menších obcích může být úřad složen pouze ze starosty a jeho zástupce, ev. jednoho administrativního pracovníka.

Obecní úřad může být členěn na odbory a oddělení. O takovém členění rozhoduje zastupitelstvo obce. Obecní úřad vždy plní úkoly uložené radou, zastupitelstvem, v případě potřeby pomáhá s úkoly jednotlivých výborů a komisí a úkoly plynoucími ze zákona.³⁴

Rozsah vykonaných činností obecním úřadem se podstatně liší podle toho, zda se jedná o základní, tzv. „jedničkovou“ obec, nebo o obec s rozšířenou působností, případně o obec s pověřeným obecním úřadem. V případě, že se jedná o obec, na níž stát takto přenesl úkoly státní správy, je povinností obecního úřadu zřídit navíc funkci tajemníka.³⁵ Tajemník řídí a kontroluje činnost zaměstnanců obce zařazených do obecního úřadu a je odpovědný za veškeré plnění úkolů úřadu.

Tajemník obecního úřadu není funkce politická a ani nemá být s politikou spojována. Podle zákona o úřednících územních samosprávných celků má tajemník postavení vedoucího obecního úřadu. Tajemník obecního úřadu je zodpovědný v plnění úkolů v samostatné i přenesené působnosti starostovi obce.³⁶ Jmenuje ho a odvolává starosta se souhlasem ředitele krajského úřadu. Bez tohoto souhlasu je jmenování neplatné.³⁷

V případě, že funkce tajemníka na úřadu zřízena není, je starosta obce povinen plnit úkoly připadající na funkci tajemníka. Tajemník je dle zákona vždy přítomen zasedání zastupitelstva a rady obce, jeho hlas je však pouze hlasem poradním.³⁸

---

³³ CABADA, L, VODIČKA, K.: *Politický systém České republik*, s. 306

³⁴ ČMEJREK, J., BUBENÍČEK, V., LUHANOVÁ, M.: *Politika v regionálním rozvoji*, s. 51

³⁵ BALÍK, S.: *Komunální politika, obce, aktéři a cíle místní politiky*, s. 77

³⁶ ČMEJREK, J., BUBENÍČEK, V., LUHANOVÁ, M.: *Politika v regionálním rozvoji*, s. 52

³⁷ PRŮCHA, P.: *Místní správy*, s. 272

³⁸ BUBENÍČEK, V., ČMEJREK, J., ČOPIK, J.: *Demokracie v lokálním politickém prostoru*, s. 47

Dalším orgánem obce může být např. komise pro sociálně-právní ochranu dětí a povodňová komise. Zvláštní kapitolou jsou poté bezpečnostní rady obcí. Ty totiž neodpovídají postavení zvláštního orgánu jako výkonného orgánu obce v přenesené působnosti.

3.3.5 Zvláštní orgány obce - výbory a komise

Výbory

Zákonnou povinností obecního zastupitelstva je zřízení kontrolního a finančního výboru. Další povinně zřizovaným výborem je i výbor pro národnostní menšiny. Povinnost jejího zřízení je však závazná pouze u obcí, kde žije minimálně 10 % obyvatel jiné národnosti. V částech obce může dále zastupitelstvo zřídit např. osadní výbory.³⁹

Výbory jsou vždy minimálně tříčlenné, počet členů je vždy lichý. Výbor plní úkoly zadané zastupitelstvem obce. Četnost schůzek výborů není stanovena zákonem, výbory se scházejí podle potřeby. Usnesení výborů je schvalováno nadpoloviční většinou členů výboru a je vždy písemné. Předsedou výboru je člen zastupitelstva obce.⁴⁰

Komise

Komise rozhodují v samostatné i přenesené působnosti. Členství a předsednictví v komisích není zákonem přesněji upraveno, předsedou ani členem komise tedy nemusí být zastupitelé obce, zákonodárce předpokládá, že komise budou složeny z části z odborníků a zčásti ze zvolených politiků. V samostatné působnosti komise zřizuje rada obce jako své iniciativní a poradní orgány. Komise předkládají radě obce své připomínky a náměty. Komise jsou odpovědné ze své činnosti radě.

V přenesené působnosti je komise výkonným orgánem a ze své činnosti je odpovědná starostovi obce.⁴¹ Typickou komisí v přenesené působnosti bývá komise k projednání přestupků. Ta však bývá zařazována do aparátu obecního úřadu a rozhodně ji nelze vnímat jako poradní orgán rady obce, ale jako správní orgán zřízený k vyřízení podnětů na podezření ze spáchání přestupků.

---

³⁹ HORZINKOVÁ, E., NOVOTNÝ, V.: *Základy organizace veřejné správy v ČR*, s. 157-161

⁴⁰ ČMEJREK, J., BUBENÍČEK, V., LUHANOVÁ, M.: *Politika v regionálním rozvoji*, s. 52

⁴¹ HORZINKOVÁ, E. NOVOTNÝ, V.: *Základy organizace veřejné správy v ČR*, s. 148-162

3.4 Komunální volby

Jedním ze základních znaků zastupitelské demokracie je právo volit si zastupitele do orgánů obecních samospráv. Volby dávají občanům možnost výběru svých zástupců z řad kandidátů. Podle Čmejrka je jedním z hlavních úkolů voleb zjistit rozložení politických sil daného politického prostoru a zajistit odpovídající politickou reprezentaci. Výsledkem volebního procesu je zjištění aktuálních požadavků a priorit obyvatelstva.⁴²

Volbami je plněna i funkce kontrolní. Občané díky periodicky se opakujícím volbám poskytují politikům reflexi jejich dosavadního politického účinkování v orgánech obce a v případě nespokojenosti je jejich nezvolením mohou vyměnit. Volby dále plní i funkci legitimizační. Legitimitu volbami získá nejen zastupitelstvo, ale i z něj odvozené orgány jako rada obce a výbory. Další funkcí voleb je funkce integrační.⁴³

3.4.1 Vývoj volebního práva v ČR

Základy volebního práva byly v ČR položeny v polovině 19. století. V roce 1850 pak proběhly komunální volby, kdy jejich výsledkem bylo zvolení prvních obecních výborů. O demokratičnosti voleb však nelze příliš diskutovat, kandidáti mohli být totiž pouze muži starší 24 let, kteří byli svéprávní a platili daně.⁴⁴

K zásadnější změně došlo až v roce 1918. Se vznikem Československé republiky vznikl i nový volební zákon. Právo volit tímto zákonem získali všichni občané ČSR starší 21 let, bez rozdílu pohlaví. Kandidovat mohli občané starší 26 let.⁴⁵

Zákon byl účinný až do roku 1938, kdy proběhly poslední svobodné volby. V období 2. světové války samospráva v podstatě neplnila svou funkci. V poválečném období a s následným příchodem komunismu se o svobodné územní samosprávě rovněž nedalo hovořit.

Zásadní zlom ve vývoji volebního práva nastal až po roce 1989. S přechodem na demokratické zřízení začal na území ČR platit zák. č. 368/1990 Sb., který zakotvil strukturu obecních orgánů, která jen v mírně pozměněné podobě trvá dodnes.⁴⁶ Následoval

---

⁴² ČMEJREK, J., BUBENÍČEK, V., ČOPÍK, J.: *Demokracie v lokálním politickém prostoru*, s. 51

⁴³ Tamtéž s. 51

⁴⁴ BALÍK, S. (Ed.): *Komunální volby v České republice v roce 2002*, s. 43

⁴⁵ Tamtéž, s. 147

⁴⁶ Tamtéž, s. 18

zák. č. 298/1992 Sb., a po něm zák. č. 153/1994 Sb. V současné době se volby do obecních zastupitelstev řídí zák. č. 491/2001 Sb.⁴⁷

3.4.2 Volební systémy

Volební systém lze charakterizovat jako „soubor pravidel, který řídí proces voleb a jehož výslednou podobou je transformace hlasů na mandáty“.⁴⁸ Rozlišujeme dva základní volební systémy, většinový a poměrný. Většinové systémy jsou založeny na volebních obvodech jednomandátových, v ČR typicky dvoukolá volba prezidenta republiky a senátorů Parlamentu ČR, vícemandátové obvody používají systémy proporcionální.⁴⁹

Říchová k proporční volební technice, která byla v 90. letech 20. století přijata v zemích střední Evropy a je uplatňována také u voleb do zastupitelstev krajů a obcí, uvádí:

„Snahou je dosáhnout takového politického složení zastupitelského orgánu, které by co nejdříve představovalo průřez názory a zájmy všech členů společnosti.“⁵⁰

Volební systémy založené na většinovém volebním principu nabízí voliči výhodu v tom, že volič vybírá mezi jednotlivými kandidáty, a mandát získává ten, co obdrží nejvíce hlasů. Největší předností tohoto systému je jednoduchost. Tento systém má ale nevýhodu v disproporcionalitě výsledků voleb. Systém zvýhodňuje silnější strany vůči slabším a veřejností může být vnímán jako nespravedlivý.

Naproti tomu volební systém poměrný je vnímán jako spravedlivější. Tento systém dokonale plní jeden z hlavních úkolů voleb, čímž je porovnání skutečného rozložení politických sil a rozdělení mandátů. Aby nedošlo k situaci, že by v zastupitelstvu bylo příliš mnoho stran a hnutí, existuje 5% volební klauzule a pro přepočítání hlasů na mandáty volební formule.

„Přes veškeré snahy posuzovat kvalitu demokracie s ohledem na užití volebního systému platí, že empirické údaje neposkytují dostatek důkazů, na jejichž podkladě by bylo možné některý z volebních systémů preferovat. Podstatné je, v jakých podmínkách je ten který systém využít.“⁵¹

⁴⁷ BALÍK, S.: *Komunální politika, obce, aktéři a cíle místní politiky*, s. 83

⁴⁸ CABADA, L., ŽENÍŠEK, M.: *Smišené volební systémy*, s. 11

⁴⁹ ČMEJREK, J., BUBENÍČEK, V., ČOPÍK, J.: *Demokracie v lokálním politickém prostoru*, s. 26

⁵⁰ ŘÍCHOVÁ, B.: *Úvod do současné politologie*, s. 151

⁵¹ ŘÍCHOVÁ, B.: *Úvod do současné politologie*, s. 159

Volební klauzule

Volební klauzule, nebo také uzavírací klauzule, byla v ČR zavedena poprvé ve volbách do zastupitelstev v roce 2002. Volební klauzule je zákonem stanovený minimální počet platných hlasů, který musí politický subjekt ve volbách získat. Hranice pro vstup do obecního zastupitelstva je v ČR stanovena na 5 % z celkového počtu všech odevzdaných platných hlasů. U 5% hranice zákon přiznává výjimku v případech, kdy klauzuli nevyhověly alespoň dvě kandidátky. V takovém případě se hranice snižuje o 1 %, a to až do okamžiku splnění uvedené podmínky. Pokud byla v daném obvodu pro volby do obecního zastupitelstva podána pouze jedna kandidátní listina, ke klauzuli se nepřihlíží.⁵²

Volební formule

Volební formule je proces převádění odevzdaných platných hlasů voličů na mandáty. Jde v podstatě o jednoduchou matematickou operaci, jejíž užití je zakotveno v zákoně o volbách.

V současné době je ČR u voleb do zastupitelstev obcí používána d'Hondtova metoda. Tato přepočítávací metoda, která je v současnosti v demokratických zřízeních nejpoužívanější, má řadu modifikací. S různými malými modifikacemi⁵³ se při volbách do zastupitelstev obcí užívá od roku 1990, od roku 2000 ve volbách do zastupitelstev krajů, od roku 2002 ve volbách do Poslanecké sněmovny a od roku 2004 ve volbách do Evropského parlamentu. D'Hondtova metoda rozděluje všechny mandáty, které jsou v dané chvíli k dispozici, v jednom skrutiniu. Celkový počet platných hlasů pro každou stranu se jednotlivě dělí postupně čísly ze stanovené číselné řady (tzv. „volební dělitel“). Počet takto vypočtených podílů je limitován počtem kandidátů této strany a mandáty zastupitelstva. Od roku 2001 se pro komunální volby používá řada přirozených, po sobě jdoucích čísel, která začíná číslem 1 (řada 1, 2, 3, 4 atd.). Pro volby do zastupitelstev krajů se používá řada dělitelů počínající číslem 1,42 a pokračující řadou přirozených celých čísel 2, 3, 4 atd.

Ve všech komunálních volbách je území obce nebo její části tvořeny vždy nejméně jedním volebním obvodem. Vytvořeno jich může být i více. Čím je volební obvod větší,

---

⁵² BALÍK, S.: *Komunální politika, obce, aktéři a cíle místní politiky*, s. 99

⁵³ Podle S. Balíka v roce 1990 docházelo dělením součtu hlasů lichými čísly 1, 3, 5, 7 atd. Při komunálních volbách v roce 1994 byla k přepočtu hlasů užitá metoda Saint Lagüe. U této metody je výsledek dělení čísel 0,5, 1,5, 2,5, 3,5, atd. Saint Lagüe metoda zvýhodňuje malé strany, zatímco u d'Hondtovy metody je tomu přesně naopak. Strany s málo voličskými hlasy, které by se podle Saint Lagüe přepočtu do zastupitelstva pohodlně dostaly, podle d'Hondtovy metody právo na mandát nemají.

tím proporcčnější jsou volební výsledky a naopak.⁵⁴ Za kritickou hranici jsou považovány volební obvody zhruba s pěti mandáty.⁵⁵ V ČR nejsou přesně stanoveny počty obyvatel na jeden mandát. Počet zastupitelů, a tedy volených mandátů je upraven zákonem (viz kapitola 1.1) a rozhodnutím předchozího zastupitelstva. O tom, kolik mandátů bude ve volbách rozděleno, rozhodují zastupitelé nejpozději 85 dnů před dnem konání voleb.

3.4.3 Forma kandidatury

Volební kandidatura je v své formě závislá na typu volebního obvodu. Pokud je volební obvod pouze jednomandátový, použije se kandidatura tzv. personální. Volič se v tomto případě rozhoduje mezi jednotlivými kandidáty.⁵⁶ Ve více mandátových volebních obvodech volič rozhoduje mezi politickými stranami, sdruženími nezávislých kandidátů a jednotlivými kandidáty zapsanými na jedné kandidátní listině.⁵⁷

Kandidátní listiny rozlišujeme na:

- Přísně vázané - volič nemá žádnou možnost měnit pořadí kandidátů, které určuje nominující kandidující subjekt. Volič nemá ani možnost hlasovat pro kandidáty z různých listin, resp. různých politických stran a hnutí.
- Vázané listiny – zde je pořadí kandidátů také určeno, ale volič je vybaven možností udělení tzv. preferenčního hlasu, nebo dokonce více hlasů. Volebním systémem je stanovena nutná výše odevzdaných hlasů, aby mohl „přeskočit“ své spolukandidáty. Preferenční hlasy volič ale nemůže dávat kandidátům z jiných listin. Tato forma je uplatněna v ČR např. u voleb do Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR.
- Volné kandidátní listiny – i zde pořadí kandidátů určuje nominující subjekt, avšak volič si může vybírat kandidáty z různých kandidátek. V takovém případě hovoříme o volbě tzv. panošováním.⁵⁸

V České republice je pro volbu do obecních zastupitelstev typická právě forma volných kandidátních listin, která umožňuje voliči vybrat jednu z kandidujících stran nebo

---

⁵⁴ BALÍK, S.: *Komunální politika, obce, aktéři a cíle místní politiky*, s. 92

⁵⁵ ČMEJREK, J., BUBENÍČEK, V., ČOPÍK, J.: *Demokracie v lokálním politickém prostoru*, s. 54

⁵⁶ Tamtéž, s. 55

⁵⁷ Tamtéž, s. 55

⁵⁸ Panošování: Každý volič může označit z různých kandidujících subjektů tolik kandidátů, kolik je v daném obvodu mandátů. Dá se říci, že si volič sestaví svoje vlastní, pro něj ideální zastupitelstvo.

sdužení, jednotlivé kandidáty vybírat z kandidátek různých stran, anebo oba uvedené druhy výběrů kombinovat.

3.4.4 Volební právo

Volebním právem rozumíme právo občanů zúčastnit se voleb do orgánů státních a samosprávních. Volební právo rozlišujeme na volební právo aktivní (volit) a pasivní (být volen).

Volit a být voleni mohou občané ČR, a zároveň i občané jiného státu, jimž právo volit přiznává mezinárodní úmluva.⁵⁹ Taková osoba musí být starší 18ti let a nesmí být zbavena způsobilosti k právním úkonům. Osoba musí být občanem příslušné obce, ve volbách do krajských zastupitelstev občanem obce v kraji, kde do zastupitelstva kandiduje. Délka mandátu zastupitelstva je čtyři roky.

Volební právo v demokratických státech je:

- a) všeobecné - volit smí každý občan starší 18ti let, který je svéprávný bez ohledu na pohlaví, rasu nebo náboženské vyznání,
- b) rovné - každý hlas má stejnou váhu,
- c) přímé – volič si volí konkrétního kandidáta, stranu, nebo rozdělí své hlasy mezi subjekty (např. strany a sdužení) a jednotlivé kandidáty,
- d) tajné - zaručuje voliči právo na svobodnou volbu.⁶⁰

3.4.5 Politické stranictví

Otázka samosprávy v obcích úzce souvisí s politickými stranami, hnutími a nezávislými kandidáty (jednotlivci sduženími). Jedním z úkolů politických stran je zprostředkování kontaktu občanů s politickou mocí, dalším úkolem je zapojení občanů do demokratického procesu v obci. Politická participace občanů dodává samosprávným orgánům potřebnou legitimitu a prostředky nutné k jejich efektivnímu rozhodování.⁶¹

K rozkvětu politického stranictví došlo koncem 19., a zejména počátkem 20. století. V té době začaly do politického života vstupovat široké společenské vrstvy a začala vznikat masová politická hnutí. Tyto změny si vyžádaly také změny u volebního

---

⁵⁹ BALÍK, S.: *Komunální politika, obce, aktéři a cíle místní politiky*, s. 85

⁶⁰ BERNARD, J., KOSTELECKÝ, T. a kol: *Samospráva venkovských obcí a místní rozvoj*, s. 50

⁶¹ ČMEJREK, J.: *Obce a regiony jako politický proctor*, s. 69

práva - zavedení všeobecného volebního práva. Prováděny byly i další demokratické reformy.

Nově vznikající strany se díky svým silným základnám začaly ve volebních kláních ihned velice dobře prosazovat.⁶² Ve 20. století se postupně síla masových stran začala vytrácet. Jako alternativa začaly vznikat a prosazovat se strany, které neoslovovaly jen své členy, ale přímo masy nečlenských voličů.

V lokálním politickém spektru rozlišujeme několik základních typů subjektů, což úzce souvisí s formou kandidatury v obecních volbách.

Podle zákona č. 491/2001 Sb. o volbách do zastupitelstev obcí, mohou být volební stranou:

- registrované politické strany,
- politická hnutí,
- koalice politických hnutí,
- nezávislí kandidáti,
- sdružení nezávislých kandidátů,
- sdružení politických stran, hnutí a nezávislých kandidátů.

Ve větších obcích a městech najdeme na kandidátních listinách jak kandidáty politických stran, tak i nezávislé kandidáty a jejich sdružení. Ve městech nad 45 000 obyvatel se struktura politických stran podobá struktuře stran na celostátní úrovni. Oproti tomu v malých vesnických obcích je volební kandidátka složena převážně z nezávislých kandidátů, případně jejich sdružení. Politické subjekty jsou v takových malých sídlech poměrně nestabilní, většinou nejsou sestaveny volební programy a činnost sdružení je patrná pouze před volbami.

Parlamentní strany v lokální politice

Parlamentní politické strany hlasy získávají a ve volbách jsou úspěšné zejména ve větších městech. V menších obcích dominují nezávislí kandidáti.⁶³

Protože je pro strany výhodné, ne-li pro úspěch zcela nutné, vstupovat do voleb s co nejvíce zaplněnými kandidátními listinami, strany často doplňují svoje řady na kandidátkách nestraníky. Důvodem ovšem nemusí být vždy početně slabá členská

---

⁶² ČMEJREK, J., BUBENÍČEK, V., ČOPÍK, J.: *Demokracie v lokálním politickém prostoru*, s. 55

⁶³ ŠARADÍN, P., OUTLÝ, J.: *Studie o volbách do zastupitelstev*, s. 49

základna. Důvodem obsazení některých míst na kandidátkách nestraníky může být to, že v lokálním politickém prostoru jsou často doceňovány více s politikou nesvázané osobnosti, než politické ideje a programy.⁶⁴ Obecně ale platí, že čím je obec větší, tím více politických stran v komunálních volbách do zastupitelstva obce kandiduje, tím se počet nezávislých kandidátů snižuje. Rovněž tak i struktura místních stranických buněk je propracovanější, politické ideje i na místní úrovni jsou čitelnější. V těchto obcích je politická činnost stran patrná i v období mimo předvolební boj.

Politická strana či politické hnutí musí být podle zák. č. 424/1991 Sb., o sdružování v politických stranách, ve znění pozdějších předpisů, řádně zaregistrována. Návrh na registraci se předkládá Ministerstvu vnitra.

Nezávislí kandidáti a jejich sdružení

S nezávislými kandidáty se setkáme spíše v malých obcích a menších městech. Nezávislí kandidáti kandidují do obecních zastupitelstev jako jednotlivci, nebo sami vytvářejí kandidátní listiny a kandidují jako sdružení nezávislých kandidátů. V malých obcích nezávislí kandidáti nebo sdružení nezávislých kandidátů představují hlavní, a mnohdy i jediný způsob formování politických subjektů.⁶⁵ U sdružení nezávislých kandidátů není běžná větší organizovanost a propracovanější názorová jednotnost.

U malých obcí se můžeme setkat s tím, že mezi kandidáty dojde k neformální předvolební dohodě a každý kandiduje sám za sebe. V případě, že všichni tuto dohodu dodrží, budou mandáty spravedlivě rozdělené. Pak bude zcela zřejmé, kdo dostal od občanů největší důvěru a takový člověk by měl být logicky jako první navržen a zastupiteli zvolen za starostu obce.⁶⁶

Sdružení nezávislých kandidátů není občanským sdružením podle zák. č. 83/1990 Sb., o sdružování občanů, ve znění pozdějších předpisů. Sdružení nemá postavení právnické osoby, které po splnění podmínek pro své konstituování získá občanské sdružení registrací u Ministerstva vnitra.

---

⁶⁴ ČMEJREK, J., BUBENÍČEK, V., ČOPÍK, J.: *Demokracie v lokálním politickém prostoru*, s. 70

⁶⁵ BALÍK, S.: *Komunální politika, obce, aktéři a cíle místní politiky*, s. 85

⁶⁶ ČMEJREK, J.: *Obce a regiony jako politický proctor*, s. 69

Tabulka 1: Počty podpisů potřebných ke kandidatuře NK a SNK

Počet obyvatel	Počet potřebných podpisů pro nezávislé kandidáty	Počet potřebných podpisů pro SNK
do 500	5 %	7 %
501 - 3 000	4 %, nejméně 25 podpisů	7 %
3 001 - 10 000	3 %, nejméně 120 podpisů	7 %
10 001 - 50 000	2 %, nejméně 600 podpisů	7 %
50 001 - 150 000	1 %, nejméně 1 000 podpisů	7 %
nad 150 000	0,5 %, nejméně 1 500 podpisů	7 %

Zdroj: § 21 odst. 4 zákona č. 491/2001 Sb. o volbách do zastupitelstev obcí a o změně některých zákonů

3.4.6 Povolební koalice

Povolební koalice politických stran, hnutí, nezávislých kandidátů nebo jejich sdružení nezískají výraznou nadpoloviční většinu. Koalici neboli společenství nejméně dvou subjektů uzavírají, aby si tak zajistili potřebnou legislativní většinu v zastupitelstvu obce a dále zejména v radě obce. Koalice vznikají jak v malých obcích, tak ve největších městech. Někde jsou tvořeny pouze za účelem sestavení rady obce a zvolení starosty obce a dále už spolu zvolené subjekty nespolupracují. V jiných, zejména větších obcích mají koalice trvalejší charakter.⁶⁷ Místní politika v menších obcích jen zřídka funguje na principu „vlády a opozice“. Politika v malých obcích většinou funguje stylem - „velká rodina“.⁶⁸

Lokální koalici lze rozdělit do čtyř kategorií:⁶⁹

- a) Minimální vítězná ideově propojená koalice je stavěna na stejném ideovém základě všech členů koalice. Tato koalice má pouze tolik mandátů, kolik je jich nezbytných k získání většiny. Tento typ koalice je z pohledu ideové propojenosti nejlogičtější východiskem povolební situace. Taková koalice nejvíc podporuje soutěživost stranického systému.
- b) Minimální vítězná ideově nepropojená koalice se podobá předchozímu modelu v tom, že rovněž disponuje nejmenším možným počtem mandátů zajišťujícím koaliční většinu, liší se však v tom, že není ideově propojená. Koalici tvoří subjekty s často podstatně rozdílnými názory. Takový typ koalice vzniká v případě, že vítěz voleb buď nemá partnera, se kterým by byl, schopen utvořit ideově propojenou

⁶⁷ BALÍK, S.: *Komunální politika, obce, aktéři a cíle místní politiky*, s. 187

⁶⁸ ČMEJREK, J., BUBENÍČEK, V., ČOPÍK, J.: *Demokracie v lokálním politickém prostoru*, s. 148

⁶⁹ BALÍK, S.: *Komunální politika, obce, aktéři a cíle místní politiky*, s. 190 - 196

koalici, anebo vítěz voleb nemá zájem oslabovat svoji pozici uzavřením velké koalice.

- c) Velká koalice je postavena na principu spolupráce dvou dominantních, ideově protikladných aktérů. Koalice může být za velkou označována tehdy, pokud v opozici setrvali aspoň dva ideově různorodí protivníci. Tento typ koalice vzniká nejčastěji z důvodu marginalizace opozice. Velké koalice často utváří strany, jejichž cílem je dlouhodobost spolupráce s přesahem i do dalších volebních období.
- d) Nadměrná ideově propojená koalice zahrnuje alespoň jednoho nadbytečného člena, bez kterého by stále disponovala většinou hlasů. Mezi jejími členy nejsou výraznější ideové rozdíly. S tímto modelem se lze často setkat v českém komunálním systému. Na tento model je často přistupováno v případech, kdy opozice vystupuje jednotně a kdy by složení pouze minimální vítězné koalice mělo jen těsnou většinu anebo i v případech, kdy vítězná strana nedisponuje většinou hlasů.
- e) Nadměrná ideově nepropojená koalice je takřka shodná s předchozím typem koalice. Jak již název napovídá, rozdíl je opět v ideové vzdálenosti členů koalice. Tento typ koalice se nachází na pomezí koalice široké a velké. Motivace jejího vzniku je obdobná jako u nadměrné, ideově propojené koalice.
- f) Široká koalice sdružuje všechny relevantní politické síly, kdy mimo koalici setrvává jediný, ideově zcela odlišný politický subjekt. Takový typ koalice tvoří více než dva členové, kteří jsou ideově nesourodí, a je v ní zapojeno do rozhodování velké množství politických aktérů. Tyto koalice často vznikají z přesvědčení aktérů o přínosnosti zastoupení všech subjektů v orgánech obcí a naopak pocitu nemožnosti spolupráce s některým, ideově zcela odlišným politickým subjektem.
- g) Všestranná koalice bývá výsledkem strategického myšlení aktérů. Příkladem je pak vytváření širokých a všeobecných koalic v komunální politice. Spolupráce je postavena na ničím nerušené a nerozbíjené pospolitosti.
- h) „Jednobarevná“ vláda může vzniknout za předpokladu, že jedna politická síla disponuje nadpoloviční většinou mandátů, kdy exekutivní orgány obsadí výhradně členové vítězné strany a kdy do těchto orgánů nepřibere žádné zástupce ostatních politických subjektů.

Kategorie a typ koalice ve velké míře závisí na velikosti obce. Jüptner dělí obce podle velikosti do čtyř kategorií:

- a) Obce malé do 1700 obyvatel. Pro tyto obce je typické nesoutěživé utváření rady obce. V těchto obcích je poměrně častá společná kandidátka napříč politickým spektrem. Tyto již předvolební koalice se často řídí heslem „každý s každým“.⁷⁰ V takových obcích často najdeme i spolupráci na celostátní úrovni nepřestavitelných politických rivalů. Po volbách jsou v malých obcích obvykle utvářeny všeobecní koalice. V těchto nacházíme všechny politické strany i nezávislé kandidáty, kteří vzešli z komunálních voleb. Nejedná se tedy o koalici, kterou známe z „velké politiky“. Výskyt tohoto typu koalic je v malých obcích častý i proto, že se v nich nevolí rada obce a funkce starosty bývá neuvolněná.⁷¹
- b) Obce mezi 1701 – 9 000 obyvateli. Charakter systému je v těchto obcích jak soutěživý, tak i nesoutěživý. Záleží na průběhu předchozího volebního období. Místní političtí aktéři v těchto obcích dávají přednost tvorbě tzv. spřátelených kandidátek.⁷² Většinou jsou koalice, které po volbách vznikly, velké.
- c) Obce větší střední velikosti, které mají počet obyvatel mezi 9 001 až 45 000. Nesoutěživý systém je zde většinou nahrazován charakterem polosoutěživým. Míra soutěživosti se často mění v období před dalšími komunálními volbami. Zcela výjimečně jsou zde koalice předvolební, naopak ty povolební jsou zde naprosto běžné. V těchto obcích nejčastěji vznikají koalice velké. Nezahrnují sice celé spektrum místní politické reprezentace, zajišťují si však dostatečnou převahu v zastupitelstvu i radě.⁷³
- d) Největší obce s počtem obyvatel nad 45 000. V těchto obcích již vládne systém plně soutěživý. Na kandidátkách předkládají své zástupce většinou jen politické strany, které spolu spolupracují zakládáním předvolebních koalic.

3.4.7 Konfliktní linie v obci

Konfliktní linie bývají výsledkem konfliktů a protichůdných zájmů a názorů vzniklých různými procesy ve společnosti. Ke vzniku konfliktních linií dochází v dlouhodobém období. Ve společnosti se tím utvářely jisté vazby mezi různými skupinami voličů

---

⁷⁰ JÜPTNER, P.: *Komunální koalice a politické modely*, s. 86

⁷¹ Tamtéž, s. 90

⁷² KULÍŠKOVÁ, J.: *Komunální koalice jako výzkumný problém*

⁷³ ČMEJREK, J., BUBENÍČEK, V., ČOPÍK, J.: *Demokracie v lokálním politickém prostoru*, s. 145

a politickými subjekty. Konfliktní linie představuje konflikt protichůdných zájmů různých skupin ve společnosti, v našem případě v obci. Okolo těchto skupin se případně mohou formovat nové politické subjekty. Tyto vztahy pak přispívají k tvorbě nové podoby a nových mechanismů stranického systému. Za takový konflikt však nejde považovat drobnější nesoulad v mezistranických názorech na řešení vyvstálé situace. Za konflikt nepovažovat až případy, kdy rozdíl mezi skupinami přeroste z potencionálního rozporu v otevřený konflikt, který má navíc trvalejší a hlubší charakter a v obci představuje politický problém.⁷⁴

Jednou z teorií vysvětlující problematiku rozporu je teorie Ferdinanda Tönniese, která proti sobě staví *Gemeinschaft* neboli společenství či pospolitost a *Gesellschaft*, což znamená společnost jako dvě formy lidského soužití.

- *Gemeinschaft* - tradiční společnost, která je založena na emočním přístupu a sousedské spolupráci, pocitu soudržnosti a vzájemnosti. Pro *Gemeinschaft* je charakteristické, že vztahy uvnitř společnosti mají především neformální a osobní charakter.
- *Gesellschaft* - moderní, formálně organizovaná městská společnost, pro kterou je typický individualismus, utilitarismus, soutěživost a racionalita.

Oba uvedené typy se dle Tönniese následně promítají do politických rozhodnutí komunálních politiků.⁷⁵

Dalším důvodem pro vznik konfliktu bývá rozpor geografický. Nejčastěji může jít o rozpor mezi centrem a periferií, konkrétně tedy mezi částmi obce, případně osadami.

Příčiny vzniku konfliktu mohou sahát i do hluboké historie. K takovým konfliktům dochází především ve vesnických obcích, kde se často jedná o rivalitu rodinných klanů, která může sahát i několik generací nazpět.

V české společnosti často převažuje konfliktní linie socioekonomická, tedy např. rozpor zastánců pravicové a levicové politiky.⁷⁶

Podle politologů, kteří se problematikou konfliktů zabývají, je velký rozdíl mezi obcemi malými a velkými. Všeobecně převládá názor, že čím menší obec je, tím menší je prostor pro politické a ideologické spory, a většina kolizí má původ v osobních vztazích.

---

⁷⁴ Tamtéž, s. 125

⁷⁵ ČMEJREK, J., BUBENÍČEK, V., ČOPÍK, J.: *Demokracie v lokálním politickém prostoru*, s. 126

⁷⁶ Tamtéž, s. 125

4 Praktická část práce

V této části práce je nejprve provedena krátká charakteristika obce, uvedena jsou zde i základní historická data vztahující se především ke vzniku a vývoji obce. V další podkapitole jsou již uvedena socioekonomická a demografická data, která jsou dále rozčleněna podle jednotlivých oblastí. Podkapitola třetí pak charakterizuje současné, ale i bývalé aktéry místního politického dění. Nejrozsáhlejší podkapitola této části práce se zabývá jednotlivě volbami do zastupitelstva obce v období od roku 1994 do roku 2014, kdy v další části jsou data jednotlivých období vzájemně porovnávána, statisticky zpracována a zanesena do tabulky a grafů. V závěrečné části jsou analyzovány rozhovory, které byly provedeny se sedmi zastupiteli – aktéry místního politického dění. Samotné rozhovory jsou součástí práce jako Příloha 11.

4.1 Charakteristika a historie obce Kamenný Újezd

Obec Kamenný Újezd leží v Jihočeském kraji, 10 kilometrů jižně od Českých Budějovic. Geografická blízkost největšímu jihočeskému městu je předpokladem pro další rozvoj Kamenného Újezdu. Obec se rozkládá na území mezi pravým břehem řeky Vltavy a levým břehem řeky Malše. Obec včetně svých částí zabírá plochu o rozloze 2 896 ha, tedy takřka 29 km čtverečních, a leží v nadmořské výšce 493 m. n. m.⁷⁷ Okolí obce je velmi členité a nachází se zde velké množství polností, luk, rybníků a zalesněných ploch. Pozemky jsou podle druhů a rozlohy v letech 1994, 2004, 2014 zaneseny do Přílohy 12.

Současné správní území obce tvoří kromě samotného Kamenného Újezdu také dalších osm osad – Březí, Bukovec, Radostice, Rančice, Opalice, Kosov, Krasejovka a Milíkovice. Obec od počátku zahrnovala osadu Březí. Osada Rančice byla ke Kamennému Újezdu připojena 1. ledna 1956, po svém odtržení od tehdejší samostatné obce Opalice. Další místní části byly ke Kamennému Újezdu připojeny na přelomu let 1975 a 1976. Důvodem tohoto bylo zavádění střediskových obcí.⁷⁸

---

⁷⁷ Internetové stránky obce Kamenný Újezd, <http://www.kamenny-ujezd.cz>

⁷⁸ Středisková soustava byla nástrojem, jenž měl zjednodušit, racionalizovat a hierarchizovat sídelní strukturu země a na ni navazující územní správu, a na jistou dobu se stala základem oficiální politiky územního rozvoje tehdejšího Československa. Koncepce byla promítnuta do usnesení vlády ČSR č. 283 z roku 1971 o střediskové soustavě osídlení - BERNARD, J., KOSTELECKÝ, T. a kol.: *Samospráva venkovských obcí a místní rozvoj*. s. 45.

Obrázek 1: Letecký snímek obce Kamenný Újezd

Zdroj: Strategický plán obce Kamenný Újezd⁷⁹

V současnosti je obec vyhledávaným sídlem nabízejícím komfort solidní občanské vybavenosti a volnočasového vyžití obyvatel.

V obci jsou tři prodejny s potravinami, drogistickým zbožím a textilem, tři restaurace, v okolních osadách se nachází dalších několik menších hostinců s letním, ale i celoročním provozem.

Obec zřizuje mateřskou a devítiletou základní školu. O středoškolské vzdělání je postaráno v nedalekých Českých Budějovicích, kde je několik gymnázií, obchodní akademie, střední průmyslová škola, střední hotelové školy, střední zdravotní škola a další odborná učiliště. Vyšší a vysoké školství zajišťuje v Českých Budějovicích Jihočeská univerzita se svými osmi fakultami, Vysoká škola evropských a regionálních studií a Vysoká škola technická a ekonomická. Další střední školy jsou i v dalších okolních městech, jako Českém Krumlově, Velešíně a Kaplici.

Zdravotní péče je v současné době v obci zajištěna MUDr. Hadáčkem, praktickým lékařem pro dospělé, a zubní lékařkou MDDr. Ševčíkovou. Lékárna v obci provozována není. Další zdravotní péče je zajištěna na poliklinikách, v ordinacích specialistů a nemocnici v Českých Budějovicích. Českobudějovická nemocnice je od obce vzdálena přibližně 11 minut jízdy osobním automobilem a 12 minut hromadnou veřejnou dopravou.

V obci je pobočka České pošty, služebna Policie České republiky je v nedalekém Boršově nad Vltavou. Po obci (kromě osad) je rozvedený plyn, kanalizace a pochopitelně

---

⁷⁹ Obec Kamenný Újezd. Facebookový profil Strategického plánu obce, dostupné z: <https://www.facebook.com/#!/Strategicky-plán-Kamenny-Újezd-1045541645491287/>.

i vodovod. V obci se dále nachází dům s pečovatelskou službou, obecní byty pro sociálně slabé. V obci je několik sportovních a kulturních organizací, Tělocvičná jednota, Tělovýchovná jednota Sokol Kamenný Újezd, Okresní svaz metané, Curling club, Volejbalový oddíl, Sbor dobrovolných hasičů Krásejovka, Obec Baráčníků, Řeckokatolická farnost atd.

Dopravní obslužnost s okolními městy je na dobré úrovni. Dopravu do nedalekých Českých Budějovic, kde je zaměstnána většina místních obyvatel a studuje většina středoškoláků, zajišťují převážně linky společnosti ČSAD a dalších menších dopravců. Mezi 15 km vzdáleným Českým Krumlovem, 8 km vzdáleným Velešínem a 20 km vzdálenou Kaplicí je četnost linkových autobusových spojů rovněž poměrně dobrá. Dále lze v obci využít i služeb Českých drah. Obcí prochází železniční trať vedoucí z Českých Budějovic do Velešína, Kalpice, Horního Dvořiště a dále do rakouského Lince.

Obec Kamenný Újezd nabízí dobrou kvalitu života v klidném venkovském prostředí, avšak v blízkém dosahu kulturního a společenského centra Jihočeského regionu, Českých Budějovic. O oblibě takového typu obcí svědčí stále rostoucí počet obyvatel obce.

Podle nomenklatury územních statistických jednotek (NUTS)⁸⁰ je Kamenný Újezd místní administrativní jednotkou LAU 2⁸¹ (obce). Dále obec náleží do okresu České Budějovice - LAU 1, Jihočeského kraje - NUTS III a Regionálního operačního programu Jihozápad - NUTS II.

První písemné zmínky o obci sahají až do 13. století, kdy byl v roce 1263 Verněš z Kamenného kostela (Wernherus de Steynchirchen) svědkem založení cisterciáckého kláštera Zlatá Koruna. Kamenný Újezd tak lze považovat za sídlo starší, než jsou sousední České Budějovice.

V polovině 15. století patřila vesnice Rožmberkům. V této době tu panoval poměrně čilý obchodní ruch, obec patřila k obchodním místům. Od počátku 17. století vlastnil Újezd císař Rudolf II. a posléze Eggenberkové. Posledním šlechtickým rodem vlastnícím Újezd byl rod Schwarzenbergů. Roku 1849 se Kamenný Újezd stal již samostatnou obcí.⁸²

---

⁸⁰ Dle Portálu územního plánování: NUTS – Nomenclature of Units for Territorial Statistics - Nomenklatura územních statistických jednotek.

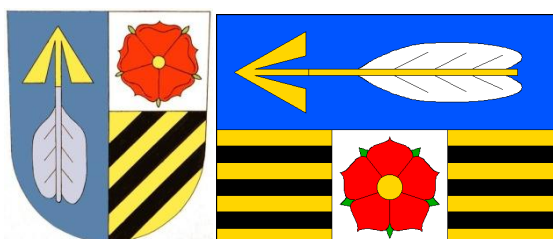
⁸¹ Dle Portálu územního plánování: LAU – Local Administrative Units - Místní samosprávné jednotky.

⁸² LAVIČKA, R. a spol.: *Velké dějiny malého města*, s. 135-136

Název obce je úzce spjat se způsobem jejího vzniku, konkrétně vytýčením jejích hranic. Oblast byla stanovena tzv. objetím na koni, tedy újezdem = Újezd. Další část názvu vznikla odvozením od místního kamenného kostela, v němčině nazývaného Steinkirchen (Kamenný kostel) = Kamenný. K spojení obou názvů došlo v 19. století, kdy se pro obec začalo užívat názvu Kamenný Újezd.⁸³

V roce 2001 získala obec právo používat vlastní znak a vlajku. Heraldická symbolika odkazuje na bohatou minulost obce.

Obrázek 2: Znak a vlajka obce Kamenný Újezd⁸⁴

Zdroj: Oficiální internetové stránky obce Kamenný Újezd⁸⁵

4.2 Socioekonomická a demografická charakteristika obce

Tato podkapitola se věnuje socioekonomickým, a tedy i demografickým charakteristikám obce Kamenný Újezd. První dvě části jsou zaměřeny na demografický vývoj obce. První je zaměřena na vývoj počtu obyvatel v obci, ve druhé části je zkoumána věková struktura obce a její vývoj ve srovnání s republikovým průměrem. Další části podkapitoly pak mapují jak historickou, tak i současnou podnikatelskou sféru v obci a tamní vývoj nezaměstnanost. V závěru je pak okomentován rozpočet, se kterým obec v posledních letech hospodaří.

4.2.1 Počet obyvatel

K 31. prosinci 2014 žilo v obci Kamenný Újezd 2 291 obyvatel. Z tohoto počtu bylo 1 175 žen a 1 116 mužů. Hustota zalidnění je 79,1 obyvatel na 1 km čtvereční.

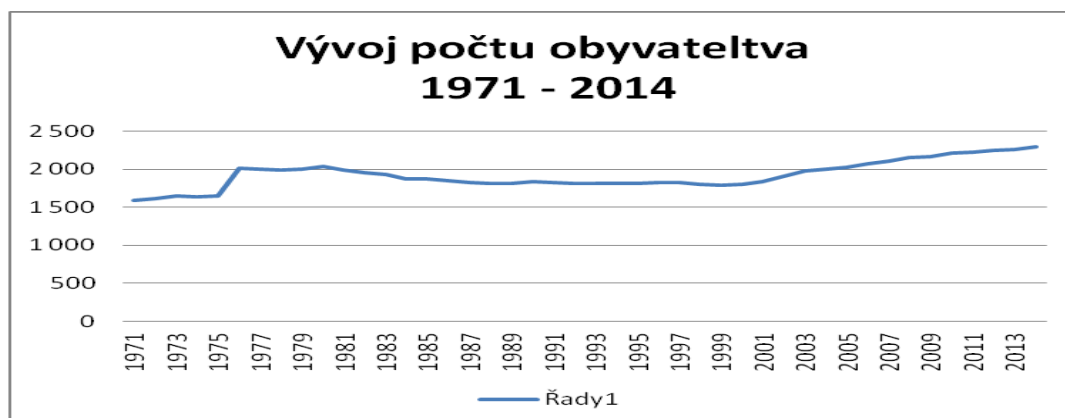
⁸³ Dle <http://www.kamenny-ujezd.cz>, byly v minulosti užívány i názvy Michael de Wgezt, Wernherus de Steynchirchen, Walchynus de Steinkirchen, decan. Doudleb: Vgezd, ze wsy Augezdce, z Oujezda, Weran von Steinkirchen a Steinkirchen, Oujezd Kamenný

⁸⁴ Dle <http://www.kamenny-ujezd.cz>: Šíp symbolizuje pány z Újezda, červená pětilistá růže je tradičním znakem krumlovské větve Rožmberků a černé pruhy na zlatém poli představují mezinárodní cestu do Rakous, která okolo obce procházela a v podstatě vede dodnes.

⁸⁵ Obec Kamenný Újezd, Dostupné z: <http://www.kamenny-ujezd.cz/>.

V následujícím Grafu 1 je zobrazen vývoj počtu obyvatel v jednotlivých letech od 1. ledna 1971 do 1. ledna 2014.⁸⁶ Nepravidelný vývoj v letech 1890 až 1970 a od roku 1971 každoročně až do roku 2014 je přehledně zpracován v tabulce, která je Přílohou 1 této práce.

Graf 1: Vývoj počtu obyvatelstva od 1. 1. 1971 do 1. 1. 2014

Zdroj: Vlastní zpracování⁸⁷

Skokový nárůst k 1. lednu 1976 je způsoben již výše popisovaným připojením menších obcí ke Kamennému Újezdu. Připojením Krasejovky a Opalic přibylo k obci 184, resp. 132 obyvatel. K 1. lednu 1976 jich v obci žilo již 2 016.

Další změny v počtu obyvatel však již byly zapříčiněny porodností a migrací obyvatel. V 70. letech 20. století byla na celém území ČR zaznamenávána zvýšená porodnost. Kamenný Újezd nebyl v tomto ohledu výjimkou, v druhé polovině 70. let se v obci každoročně rodilo přes 30 dětí (viz Příloha 2).

Počátkem 80. let došlo ke zvratu. Místního obyvatelstva začalo ubývat. Tento úbytek byl zapříčiněn zejména zvýšenou migrací obyvatel z obcí do měst, k výraznějším změnám v porodnosti i přes nepatrné pozvolné snižování totiž v obci nedošlo. Během roku 1982 se z obce odstěhovalo o 40 obyvatel více, než se do obce v tomto roce přistěhovalo, viz Příloha 3. Pozvolný úbytek obyvatelstva pokračoval až do roku 1998, kdy ke konci roku v obci žilo již pouze 1 787 obyvatel.⁸⁸

Od roku 1999 se tento trend obrátil a do roku 2014 každoročně obyvatel v obci přibývalo, na již zmiňovaných 2 294 obyvatel. Během prvních 15 let 21. století se počet obyvatel obce zvýšil o více než 500. Přírůstek obyvatelstva je do značné míry ovlivněn

⁸⁶ Český statistický úřad, dostupné z <http://www.czso.cz/>

⁸⁷ Vlastní zpracování dle Českého statistického úřadu. Dostupné z: <http://www.czso.cz/>.

⁸⁸ Český statistický úřad, dostupné na <http://www.czso.cz/>

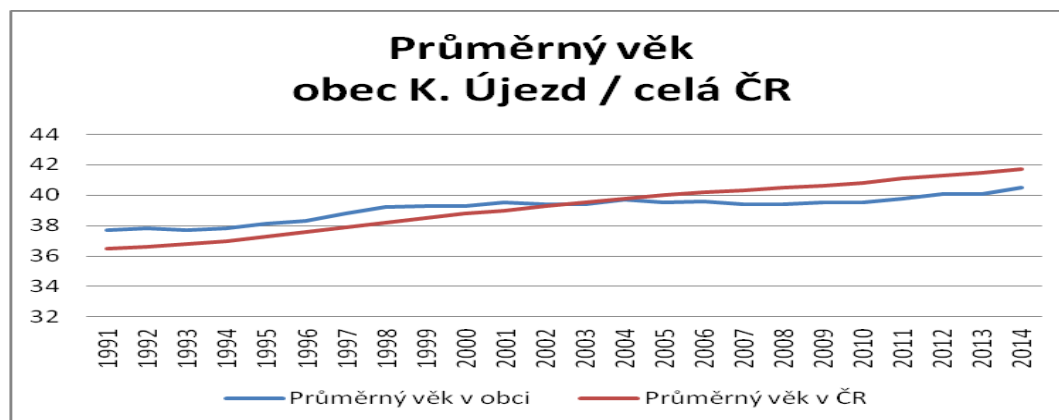
kladnou migrací, kdy se do obce během těchto patnácti let, tedy od ledna 1999 do konce prosince 2013, přistěhovalo 1 126 obyvatel. Ve stejném období se jich z obce odstěhovalo pouze 668, což v souhrnu značí kladné migrační saldo v rozsahu 458 obyvatel. Nárůst obyvatelstva byl částečně ovlivněn i zvýšenou porodností. V obci se v uváděném období narodilo 338 dětí, 275 lidí zemřelo, porovnáním natality a mortality získáme opět kladnou hodnotu 63 nových obyvatel.

Pokud tedy vzájemně porovnáme přírůstky obyvatelstva způsobené migrací a zvýšenou porodností, dojdeme k závěru, že od 1. ledna 1999 do 31. prosince 2013, tedy během 15 let nepřetržitého zvyšování počtu obyvatelstva, byl tento nárůst ovlivněn především migrací nových rodin do obce. Z 521 obyvatel, o které se obec v tomto období rozrostla, je z 87,9 % toto způsobeno právě kladnou migrací a pouze z 12,1 % byl tento nárůst způsoben zvýšenou porodností.⁸⁹

4.2.2 Věková struktura obyvatelstva

V následujícím Grafu 2 je uveden vývoj průměrného věku obyvatelstva obce Kamenný Újezd. Pro porovnání graf obsahuje také křivku vývoje tohoto ukazatele pro celou českou populaci.

Graf 2: Průměrný věk občana K. Újezdu ve srovnání s průměrem v ČR do 1991 do 2014

Zdroj: Vlastní zpracování.⁹⁰

Z křivek grafu je patrné, že od v době sledovaného období od roku 1991 dochází k nepřetržitému stárnutí populace. Průměrný věk občanů obce v roce 1991 byl 37,7 let, což je průměr o 1,2 roku vyšší než v celé ČR. V důsledku rychlejšího stárnutí obyvatel ČR

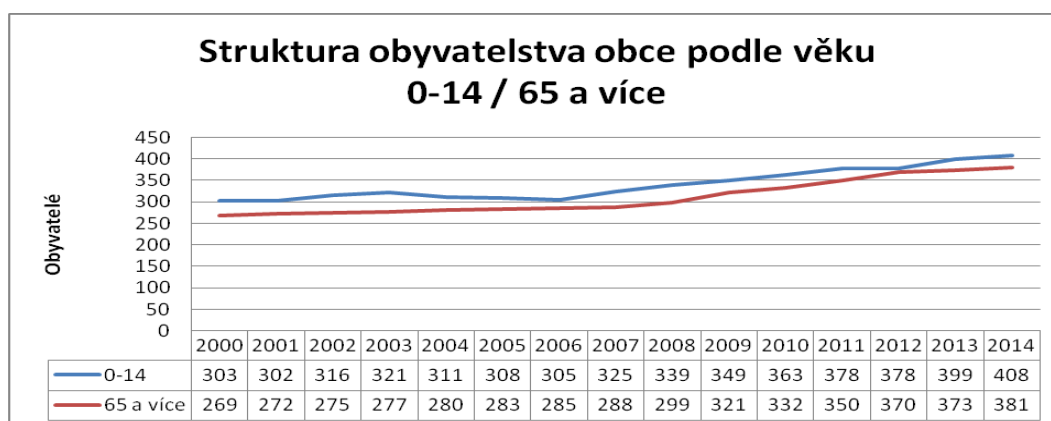
⁸⁹ Tamtéž, vlastní výpočet

⁹⁰ Vlastní zpracování dle Českého statistického úřadu. Dostupné z: <http://www.czso.cz/>.

a ne tak patrného stárnutí obyvatel obce Kamenný Újezd došlo v následujících letech k postupnému přibližování obou křivek, které se v období mezi roky 2002 a 2003 protuly. V té době byl věkový průměr obyvatele Kamenného Újezdu a celé ČR 39,4 let. V následném období, a to až do současnosti dosahoval Kamenný Újezd nižšího průměrného věku než občané ČR. K 31. 12. 2014 byl průměrný věk kamennoújezdských obyvatel 40,5 let, celostátní průměr dosahoval hodnoty 41,7 let.

V Grafu 3 je zobrazen vývoj věkové struktury v obci Kamenný Újezd. Pro zpřehlednění grafu zde není zaznamenán průběh vývoje nejpočetněji zastoupené kategorie 15 - 64 let. Pro zachycení vývoje situace v obci není vývoj této kategorie podstatný, graf má prezentovat vývoj dvou krajních věkových kategorií obyvatel, tedy kategorii dětí od narození do 14 let a lidí důchodového věku nad 65 let. Křivka vývoje věkové kategorie 15 - 64 let má v obci stejně stoupající charakter jako vývoj obou grafem zachycených kategorií. V roce 2000 ve věkové kategorii 15 – 64 let žilo v obci 1 282 obyvatel, v roce 2014 již 1 502 obyvatel.

Graf 3: Struktura obyvatelstva obce podle věku od roku 1991 do roku 2014

Zdroj: Vlastní zpracování.⁹¹

Z grafu je patrné, že vývoj množství obyvatel v obou sledovaných kategoriích je vyrovnaný, konstantně stoupající. K nárůstu počtů dětí do 15 let a lidí 65letých a starších nedochází na úkor počtu lidí v produktivním věku. Nárůst je zapříčiněn nepřetržitě rostoucím počtem obyvatel, který se v období mezi počátkem roku 2000 a koncem roku 2014 zvýšil o více jak 28 %, z 1 787 na 2 294 obyvatel.

⁹¹ Vlastní zpracování dle Českého statistického úřadu. Dostupné z: <http://www.czso.cz/>.

Počet žen a mužů ve dvou kategoriích do 64 let je vyrovnaný. K 31. 12. 2014 v obci žil shodný počet 204 dívek a chlapců ve věku do 14 let. Počet mužů a žen od 15 do 64 let byl rovněž relativně vyrovnaný. Mužů ke stejnému datu žilo v obci 749, žen pouze o čtyři více, tedy 753. Větší rozdíl mezi ženami a muži je patrný až u nejstarší věkové kategorie nad 65 let. Na konci roku 2014 v obci žilo 218 žen a pouze 163 mužů starších 65 let.⁹²

Porovnáme-li ve vzájemném kontextu data z obou výše uvedených grafů, zjistíme, že stárnutí místní populace není ničím jiným, než přirozeným vývojem, který je zapříčiněn zejména vyšší kvalitou života a lékařské péče. Samotné stárnutí místní populace tedy nelze vnímat negativně. Navíc místní obyvatelstvo oproti průměru ČR stárne průměrně pomaleji, což je zapříčiněno zejména vysokou porodností v obci a zvýšenou plusovou migrací mladých rodin s dětmi. Stárnutí místní populace tedy nelze vnímat nijak dramaticky.

4.2.3 Hospodářská činnost

V době socialismu byla v obci Kamenný Újezd dominantní především zemědělská výroba. Tehdejší Školní zemědělský podnik VŠZ Hluboká nad Vltavou se střediskem v obci Kamenný Újezd vytvářel poměrně značné množství pracovních míst. V roce 1989 zaměstnával v rostlinné a živočišné výrobě kolem 100 zaměstnanců.⁹³ Po restrukturalizaci zemědělských družstev na počátku 90. let 20. století vznikla z původního školního podniku nová zemědělská společnost Konsivia, spol., s r.o., která se zabývala nejen pěstováním zemědělských plodin a chováním dobytka, ale se zaměřila se i na porážku jatečního dobytka, zpracování masa a finální zemědělskou výrobu masných produktů. Po postupném úpadku společnost v roce 2009 svou činnost ukončila. Velký zemědělský areál v obci Kamenný Újezd byl následně uzavřen a v současné době je pronajímán podnikům zabývajícím se různými nezemědělskými činnostmi. Na lukách a polích v katastru obce začali hospodařit menší soukromí zemědělci a částečně i Zemědělské družstvo Netřebice.

S ukončením provozu zemědělského družstva došlo pochopitelně k propouštění zaměstnanců, z nichž většina mužů našla uplatnění jako řidiči a obslužný personál ve stavebnictví a strojírenství. Propuštěné ženy se uplatnily především ve službách a v místním podniku Gastro.

---

⁹² Vlastní zpracování dle Českého statistického úřadu. Dostupné z: <http://www.czso.cz/>.

⁹³ Z Pamětní knihy obce Kamenný Újezd 2. díl: Z 431 ha bylo sklízeno 2000 tun pšenice, z 320 ha 1400 tun ječmene, ze 109 ha 490 tun ovsy, ze 42 ha 121 tun řepky a z 25 ha 17 tun máku. Kronika obce Kamenný Újezd, s. 674

Největším zaměstnavatelem na území obce je právě již zmiňovaná společnost Gastro, s.r.o., která se zabývá strojírenskou činností, konkrétně výrobou zařízení pro velkokapacitní kuchyně. Tento podnik zaměstnává kolem 160 zaměstnanců.⁹⁴ Další velkým zaměstnavatelem je mezinárodní kamionová autodoprava LKW Budweiser Spedition Kratochvíl, spol. s r.o., která v současné době zaměstnává asi 85 zaměstnanců.⁹⁵ Do počtu nezanedbatelných zaměstnavatelů patří také společnost Gametall, a.s., zabývající se výrobou a montáží ocelových konstrukcí a hal, vytváří pracovní místa pro 27 zaměstnanců.⁹⁶ Na území obce dále provozuje své aktivity ještě několik dalších malých, převážně stavebních a strojírenských podniků, které vytvářejí další desítky pracovních míst.

V obci mají ovšem největší zastoupení živnostníci, kteří představují odhadem 85 % všech podnikatelských subjektů. Po drobných živnostnících druhou nejpočetnější skupinu tvoří obchodní společnosti.

4.2.4 Nezaměstnanost v obci

Okres České Budějovice patří dlouhodobě mezi okresy s nejnižší nezaměstnaností v rámci nejen Jihočeského kraje, ale i celé ČR. Podíl nezaměstnaných v okrese České Budějovice k 31. 7. 2015 dosahoval 4,1 %. Celorepublikový průměr nezaměstnanosti ke stejnému datu činil 6,3 %. Obec Kamenný Újezd měla na konci července roku 2015 38 nezaměstnaných občanů, což je 2,5 % obyvatel obce ve věkové kategorii mezi 15 – 64 lety, tedy oproti přelomu roku více než o polovinu nezaměstnaných méně. Toto souvisí především s sezónností některých profesí, kdy s příchodem zimy dochází k propouštění pracovníků ve stavebnictví a turistickém ruchu a nezaměstnanost každoročně opět stoupá. Jako pozitivní lze naopak hodnotit to, že místní podnikatelé v obci v tomto období vytvářeli 11 neobsazených pracovních míst.⁹⁷

V grafu 4 je zobrazen vývoj ukazatele podílu nezaměstnaných osob v období od 31. prosince roku 2001 ke stejnému datu roku 2014.

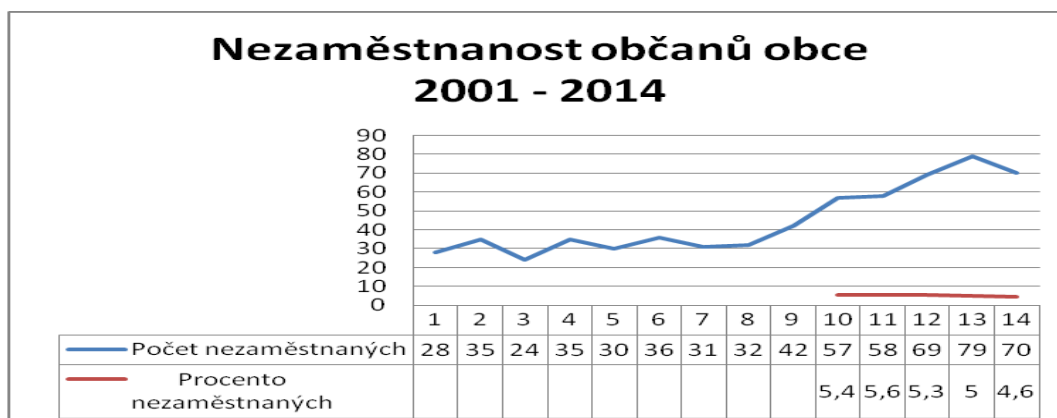
⁹⁴ GASTRO, s.r.o., dostupné z <http://www.gastro.cz/>

⁹⁵ LKW Budweiser Spedition Kratochvíl, spol. s r.o., dostupné z <http://www.lkwbudweiser.cz/> a dotaz u jednatele firmy pana Kratochvíla

⁹⁶ Gametall a.s., dostupné z <http://www.gametall.cz/> a dotazu u účetní firmy paní Voštové

⁹⁷ Integrovaný portál ministerstva práce a sociálních věcí, dostupné z <http://www.portal.mpsv.cz/>

Graf 4: Nezaměstnanost občanů obce K. Újezd do roku 2001 do roku 2014

Zdroj: Vlastní zpracování.⁹⁸

Poznámka: údaje v procentech nebo data pro výpočet nezaměstnanosti v letech 2001–2009 nejsou dostupná.

Ve sledovaném období dosáhla nezaměstnanost v obci Kamenný Újezd svého minima v roce 2013, kdy bylo koncem měsíce prosince nezaměstnáno pouze 28 občanů. Od roku 2010 se počet nezaměstnaných v obci začal zvyšovat, svého dosáhl v roce 2013, kdy k poslednímu dni měsíce prosince činila nezaměstnanost 5,0 %, což znamenalo 79 osob bez zaměstnání. V roce 2014 došlo k postupnému zlepšování situace, podíl nezaměstnaných se snížil na 4,6 %.⁹⁹

4.2.5 Rozpočet obce

Příjmy obce Kamenný Újezd se v letech 2001 - 2013 pohybovaly v širokém rozmezí, mezi 18,7 mil. Kč v roce 2005 a 46,2 mil. Kč v roce 2003. Tak vysoké příjmy obce v roce 2003 byly z velké části způsobeny obdržením provozní dotace ve výši 27,5 mil. Kč. Z této dotace byly ještě téhož roku hrazeny výdaje na výstavbu čističky odpadních vod. Rok 2003 byl ve výdajové kapitole pro obec Kamenný Újezd historicky rekordní, výdaje přesáhly částku 46,8 mil. Kč. Dalším nadprůměrným rokem, co se příjmů týče, byl i rok 2007, kdy obec obdržela kapitálovou dotaci 15,1 mil. Kč. Výdaje a příjmy za období let 2001 až 2013 jsou zaneseny do Tabulky 2.

⁹⁸ Vlastní zpracování dle Českého statistického úřadu. Dostupné z: <http://www.czso.cz/>.

⁹⁹ Integrovaný portál ministerstva práce a sociálních věcí, dostupné z <http://www.portal.mpsv.cz>

Tabulka 2: Příjmy a výdaje obce K. Újezd v mil. Kč za období let 2001–2013

	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Příjmy	21,4	26,3	46,2	33,8	18,7	21,1	36,2	25,5	27,1	29,6	24,4	22,8	31,2
Výdaje	22,1	24,1	46,8	39,2	17,3	20,5	18,4	25,7	29,3	26,3	19,7	18,0	33,7

Zdroj: Vlastní zpracování.¹⁰⁰

V Tabulce 3 je uvedena finanční analýza obce Kamenný Újezd za roky 2011, 2012 a 2013. V další části jsou pak jednotlivé hodnoty analyzovány.

Tabulka 3: Vývoj ukazatelů obce Kamenný Újezd za období let 2011–2013

Název položky	(Počet obyvatel = 2 220)		(Počet obyvatel = 2 249)		(Počet obyvatel = 2 255)	
	2011		2012		2013	
	Celkem	na 1 obyvatele	Celkem	na 1 obyvatele	Celkem	na 1 obyvatele
daňové příjmy ¹⁰¹	18 620 410	8 387	19 300 240	8 582	25 012 297	11 092
daň z nemovitosti ¹⁰²	1 789 740	806	1 899 510	844	1 834 900	813
místní daně a poplatky ¹⁰³	1 416 260	638	1 462 952	650	1 487 984	660
kapitálové příjmy ¹⁰⁴	929 980	419	91 760	41	498 050	221
běžné dotace ¹⁰⁵	3 171 630	1 429	2 399 090	1 067	4 651 261	2 063
kapitálové dotace	81 720	37	173 580	77	0	0
výdaje ¹⁰⁶	19 675 650	8 863	17 957 720	7 985	33 716 812	14 952
běžné výdaje	17 417 290	7 846	16 889 900	7 510	21 814 359	9 674
kapitálové výdaje	2 258 360	1 017	1 067 820	475	11 902 453	5 278

Zdroj: Vlastní zpracování.¹⁰⁷

Poznámka: Vlastní výpočty. Přepočty na jednoho obyvatele byly zaokrouhleny na celá čísla.

Daňové příjmy v roce 2013 oproti předchozímu roku vzrostly o více jak pět a půl milionu korun. Podle účetního obce Kamenný Újezd pana Stanislava Pöschla nárůst příjmů výrazně ovlivnila novela zákona č. 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení výnosů některých daní územním samosprávným celkům a některým státním fondům. Nárůst byl dán především

¹⁰⁰ Vlastní zpracování dle Rozpocetobce.cz. Dostupné z: <http://www.rozpocetobce.cz/>.

¹⁰¹ Do položky daňové příjmy se řadí příjmy z vlastní činnosti, především pak daně z příjmů (fyzických i právnických osob) a daně z přidané hodnoty.

¹⁰² Daň z nemovitosti tvoří dvě dílčí daně - daň ze staveb a jednotek, daň z pozemku.

¹⁰³ Mezi místní daně a poplatky patří vybrané různé odvody za odvoz odpadů, ze psů, z pronájmu veřejného prostranství, apod.

¹⁰⁴ Kapitálový příjem jsou příjmy z prodeje dlouhodobého hmotného i nehmotného majetku. Jsou zde zahrnuty i příspěvky investičního charakteru.

¹⁰⁵ Běžné a kapitálové dotace jsou peněžité dary nebo daru podobná peněžitá úhrada ze strany státu.

¹⁰⁶ Celkové výdaje obce se dělí na běžné a kapitálové výdaje. Běžné výdaje představují neinvestiční nákupy, transfery a půjčky. Kapitálové zahrnují investiční nákupy, investiční transfery a investiční půjčky.

¹⁰⁷ Vlastní zpracování dle Rozpocetobce.cz. Dostupné z: <http://www.rozpocetobce.cz/>.

změnou přepočtu dotace na žáka, kdy tato změna přinesla do obecní kasy o cca 4,5 mil. Kč více, než v předchozím roce.

Kapitálové příjmy v obci pocházejí především z prodeje pozemků. V roce 2012 neměla obec potřebu pozemky prodávat, kapitálové příjmy byly tedy v tomto roce nižší.

Běžné dotace byly v roce 2013 vyšší z důvodu poskytnutí státní dotace na opravu komunikace po povodni.

Běžné výdaje v roce 2013 vzrostly z důvodu zaúčtování opravy komunikace po povodni. Tyto výdaje byly hrazeny převážně z dotace.

Kapitálové výdaje v roce 2013 ovlivnilo především pořízení pozemků (zejména pak u ZŠ), přístavba mateřské školy a dostavba komunikace v ulicích Plavská a Pod Laznou.

4.3 Aktéři politického procesu v obci

V této kapitole jsou popsáni hlavní aktéři politického procesu v Kamenném Újezdu. Největší vliv na dění v místním zastupitelstvu má dlouhodobě ODS. Ta již při volbách do obecního zastupitelstva v roce 1994 navázala na úspěch OF z komunálních voleb v roce 1990. Z dalších parlamentních politických stran o hlasy voličů usilovala KDU-ČSL, KSČM a ČSSD, která svou činnost v místní politice ukončila po neúspěšných volbách v roce 2006. KSČM kandidovala ještě ve volbách v roce 2010, kdy získala jeden mandát, voleb v roce 2014 se ale již neúčastnila. Při komunálních volbách v roce 2010 se na kandidátní listině objevila nová politická strana TOP 09. Dalšími kandidujícími subjekty bylo Sdružení nezávislých kandidátů, následně Sdružení nezávislých kandidátů TJ Sokol a od roku 2014 i sdružení Náš Kameňák kandidující s podporou STAN – starostové a nezávislí.

4.3.1 Česká strana sociálně demokratická

Česká strana sociálně demokratická, dále jen ČSSD je levicová politická strana s dlouhou tradicí. Strana vznikla v roce 1878, kdy byla ještě součástí rakouské sociální demokracie. K osamostatnění došlo až v roce 1893, kdy byla založena Československá sociální demokratická strana dělnická.

Sociální demokracie je dnes politickým průsečíkem starých i nových emancipačních hnutí a sil, pro které představuje práce na společenských reformách hlavní

smysl politiky. Patří k nim hnutí za svobodu a demokracii, hnutí za sociální spravedlnost, ekologická a mírová hnutí.¹⁰⁸

Sociální demokraté v Kamenném Újezdu kandidovali hned ve volbách v roce 1994. Sociální demokraty do voleb vedl Václav Pouzar, syn dorevolučního místopředsedy MNV. V dalších dvou volbách už byl lídrem stravy pan Wolfram Stahl. Do pro sociální demokraty v posledních voleb v roce 2006 vedl stranu pan Jan Neubauer.

Největším deficitem ČSSD bylo, že nikdy nedokázala naplnit svou kandidátku. Vždy se tedy jednalo o stranu, která i přes velká vítězství v celostátní politice nedokázala využít voličské přízně a díky své špatné práci byla v místních podmínkách předurčena k neúspěchu. V roce 1994 a 1998 strana sestavila devítičlennou, resp. desetičlennou kandidátku, což bylo pro výraznější úspěch málo. V roce 1994 ČSSD získala jeden mandát, o čtyři roky později získala 10,46 % hlasů a tímto získala dva mandáty. V komunálních volbách v roce 2002 a 2006 už strana neuspěla vůbec. V roce 2002 za stranu kandidovalo pouze pět kandidátů, v roce 2006 dokonce pouze kandidát jeden. Po fiasku v těchto volbách se strana z místní politické scény stáhla a v dalších volbách již nekandidovala.

4.3.2 Demokratická unie

Demokratická unie, dále jen DEU je dnes již zaniklá malá pravicová politická strana, která byla v ČR činná v 90. letech 20. století. Označení DEU bylo v období před založením této strany používáno jako možný název pro projekt integrace menších pravicových stran. Celorepublikovou předsedkyní strany byla nejprve Alena Hromádková, později ji v čele strany vystřídal Ratibor Majzlík.

DEU se pod vedením Josefa Išky účastnila komunálních voleb do obecního zastupitelstva Kamenného Újezdu v roce 1994 poprvé. Někteří představitelé této strany vzešli z politického uskupení Svobodný blok, které v koalici s OF a ČSL kandidovalo již v roce 1990. Ve volbách v roce 1994 za stranu kandidovalo 15 kandidátů. Plně obsadit kandidátku se straně podařilo také o čtyři roky později v roce 1998. Jak volby v roce 1994, tak ty následující pro stranu nedopadly příliš dobře. Do obecního zastupitelstva se sice probjovala, v obou případech však získala pouze jeden mandát. V roce 1994 se zastupitelem za DEU stal Josef Iška, v roce 1998 pak Milan Šebelka. S koncem

---

¹⁰⁸ Internetové stránky ČSSD, dostupné z <http://www.cssd.cz/program/hodnoty-cile-a-principy-cssd/>

volebního období v roce 2002 strana v obci svou činnost ukončila a ve volbách na podzim roku 2002 již nekandidovala.

4.3.3 Křesťanská a demokratická unie - Československá strana lidová

Kořeny této strany sahají až do období konce 19. století. Ve 20. letech 20. století pak strana začala vystupovat pod názvem Československá strana lidová, dále jen ČSL. Pod tímto názvem také strana v Kamenném Újezdu kandidovala v obecních volbách v roce 1990.

Křesťanská demokratická unie – Československá strana lidová, dále jen KDU-ČSL je dle informací uveřejněných na svých internetových stránkách politickou stranou založenou na dobrovolném společenství občanů, kteří se účastní společenského a politického života ve své obci, kraji a státě. Strana vychází z odkazu evropské kultury a z tradic křesťanskodemokratických a křesťanskosociálních stran a hnutí u nás i ve světě. KDU-ČSL rozvíjí humanitní a demokratické tradice naší společnosti a usiluje o uplatňování konzervativních hodnot v politické oblasti.¹⁰⁹

Nástupcem ČSL se ve volbách v roce 1994 stala KDU-ČSL, kdy činnost strany v obci trvá až do současnosti. Ve volbách v roce 1994, kdy kandidátku vedl dosavadní porevoluční místostarosta pan Ludvík Pitra, se straně podařilo sestavit pouze 12člennou kandidátku. I přes pouze 4/5 zaplnění kandidátní listiny strana ve volbách uspěla a po zisku 15,2 % hlasů získala dva mandáty. Dva mandáty se straně podařilo obhájit i v roce 1998, to však již stál v čele strany pan Bohuslav Dichtl. Největšího úspěchu strana dosáhla ve volbách v roce 2002, kdy s 18,48 % hlasů získala tři mandáty. V letech 2006 a 2010 si strana opět pohoršila, v těchto letech měla v zastupitelstvu pouze dva zástupce. Nejhorším rokem pro stranu byl rok 2014, kdy v komunálních volbách v obci Kamenný Újezd získala pouze 11,18 % hlasů, což po přepočtu znamenalo pouze jediný mandát. I přes takto špatný výsledek byl zastupitel Bohuslav Dichtl zvolen do rady obce. Kromě prvního volebního roku se straně vždy podařilo sestavit plně obsazenou kandidátní listinu.

4.3.4 Komunistická strana Čech a Moravy

Vznik Komunistické strany Čech a Moravy, dále jen KSČM se datuje k 31. březnu 1990, kdy proběhl její ustavující sjezd. Myšlenka vzniku této strany padla již na mimořádném sjezdu KSČ v prosinci roku 1989. I když v roce 1990 došlo k částečné transformaci strany

---

¹⁰⁹ Internetové stránky KDU-ČSL, dostupné z <http://kdu.cz/o-nas/kdo-jsme>

a výměně představitelů ve vedení strany, KSČM je i nadále vnímána jako pokračovatel svržené KSČ.

Do voleb v roce 1994 KSČM v obci Kamenný Újezd vedl JUDr. Josef Paule. Strana obhajovala dva mandáty, které získala při volbách do 13 členného zastupitelstva obce v roce 1990. Při volbách v roce 1990 strana získala 18 % hlasů, což svědčilo o poměrně vysoké loajalitě komunistických voličů. V roce 1994 strana s patnácti kandidáty obdržela celkem 12,81 % hlasů, tedy opět dva mandáty. Již v tomto roce se strana potýkala s nezájmem mladých lidí o kandidaturu za jejich stranu. Stárnutí kandidátů se projevilo naplno až v následujících letech, kdy se straně již nedařilo obsazovat volební kandidátku. Přesto se straně již pod vedením Františka Martla podařilo vždy s jedním mandátem probojovat do zastupitelstva obce. Přibývajícím nezájmem občanů kandidovat za tuto stranu se projevil v roce 2014, kdy strana v obecních volbách již nekandidovala.

4.3.5 Náš Kameňák

Sdružení nezávislých kandidátů, kandidující za podpory STAN - Starostů a nezávislých, bylo založeno těsně před obecními volbami v roce 2014. Původně se jednalo o skupinu lidí kolem Ing. arch. Tomáše Petráška, který se snažil místní občany aktivovat k zájmu o dění v obci.

„Naše pracovní skupina vznikla z popudu několika nadšenců pracujících v zájmu obecního blaha na šíření povědomí o krásách života v naší obci, propagaci a vytváření těchto krás.“¹¹⁰

Tato skupina lidí byla od samého začátku podporována TOP 09, která nakonec sehrála významnou roli i při přerodu místních aktivistů v politicky ambiciózní sdružení.

Za sdružení ve volbách kandidovali většinou mladší lidé ve věku do 40let. V čele kandidátky stála Ing. Jitka Matějková. Neoficiální vůdce sdružení Ing. arch. Tomáš Petrášek o přízeň voličů usiloval až z osmého místa kandidátní listiny.

Výsledky těchto voleb byly pro stranu nad očekávání dobré a strana se i přes porážku ze strany ODS stala faktickým vítězem voleb. Náš Kameňák získal 24,93 % hlasů, což po přepočtu volební formulí znamenalo zisk čtyř mandátů. Sdružení tohoto výsledku umělo využít a získalo post místostarosty, a tím pochopitelně i pozici v radě, a další funkce ve výborech a komisích.

---

¹¹⁰ Profil SNK Náš Kameňák, dostupné z https://www.facebook.com/NasKamenak#!/NasKamenak?tab=page_info#!/NasKamenak/info/

4.3.6 Občanská demokratická strana

Občanská demokratická strana, dále jen ODS vznikla rozdělením Občanského fóra v roce 1991. Jedná se o pravicově orientovanou stranu, která výrazně ovlivňuje politické dění v zemi po roce 1989.

ODS je liberálně konzervativní stranou navazující na tradice evropské křesťanské civilizace, na humanitní a demokratický odkaz 1. republiky a na zkušenosti západních demokracií. Ve svém programu proto prosazuje svobodu jednotlivce, vládu práva a volný trh, který je nejlepším předpokladem všeobecné prosperity. Základem praktické politiky této strany je důraz na soukromé vlastnictví, nízké daně, podnikavost, solidaritu zodpovědných, snižování byrokracie, malý a bezpečný stát, ochranu soukromí, individuální zodpovědnost, zdravé veřejné finance a nezadluženou budoucnost.¹¹¹

K obci Kamenný újezd je ODS jednoznačně nejúspěšnější porevoluční stranou. Po svém vzniku v obci plynule navázala na úspěch OF z voleb v roce 1990. Předsedou ODS se v obci stal od počátku starosta obce pan František Ondřích. Ten v čele strany i celé obce stál od listopadových voleb v roce 1990 do voleb v roce 2014, kdy své místo lídra kandidátky ODS předal dosavadní místostarostce a spolustraničce Ing. Šebelkové.

Občanští demokraté již od voleb v roce 1994 a následně i v roce 1998 získávali kolem 45 % hlasů. To jim v obou volebních obdobích zajistilo vždy 7 zastupitelských křesel. Svě nejlepším obdobím ODS prožila po volbách v roce 2002 a 2008. Během těchto osmi let totiž měla strana v obecním zastupitelstvu většinu. V roce 2002 získali 8, o čtyři roky později dokonce 9 mandátů. Velký propad po ztrátě zájmu 15 % volebním právem disponujících obyvatel zaznamenala ODS v roce 2010, kdy obhájila z předchozích voleb pouze 2/3 mandátů. V následujících čtyřech letech se musela spokojit s 6 zastupiteli. Ve volbách v roce 2014 ODS poznala další odliv svých voličů, získala 34,36 % hlasů, po přepočtu hlasů na mandáty obdržela pouze 5 zastupitelských křesel. I přes výrazný propad v posledních 8 letech je ODS v obci Kamenný Újezd stále nejsilnějším politickým subjektem. Kandidátka této strany paní Ing. Šebelková po volbách v roce 2014 jako druhý porevoluční starosta stanula v čele obce a pro nadcházející čtyři roky se stala její starostkou.

---

¹¹¹ Internetové stránky ODS, dostupné z <http://www.ods.cz/o-nas>

4.3.7 Svobodný blok

Svobodný blok byl celostátním politickým seskupením, které vzniklo 10. března 1990. Základajícími členy seskupení byla zejména Republikánská unie, dále pak Strana ústavní demokracie, Strana svobodných demokratů, Klub podunajské konfederace, Strana československé neutrality, Demokratická strana ČR a Všelidová strana. Seskupení přijalo společný program a otevřelo se všem politickým stranám a hnutím, které se s jeho programem ztotožnily.¹¹²

Toto uskupení kandidovalo ve volbách do obecního zastupitelstva obce Kamenný Újezd pouze v roce 1990, a to v koalici s OF a ČSL. Z koalice těchto stran ve volbách jednoznačně uspělo OF, které získalo 7 mandátů z 13členného zastupitelstva, a mělo tedy většinu křesel. SB a ČSL získaly každý pouze jeden mandát.

SB potom s koncem volebního období v obci zanikl, někteří členové uskupení pak stáli u vzniku DUE, která měla svého zástupce v zastupitelstvu obce mezi lety 1994 a 2002.

4.3.8 TOP 09

TOP 09 je česká konzervativní politická strana, která vznikla 26. listopadu 2009. Název je odvozen od motta *Tradice, Odpovědnost, Prosperita* a číslo devět symbolizuje rok vzniku strany.¹¹³

V Kamenném Újezdu byla strana založena až ve volebním roce 2010. I přes relativně krátké časové období dokázali představitelé strany vybrat 15 vhodných kandidátů a zcela obsadit svoji kandidátní listinu. Předsedou místní organizace byl v době založení strany PhDr. Pavel Kadrmas, jeden ze členů organizačního výboru místního OF. PhDr. Kadrmas ovšem ve volbách do obecního zastupitelstva nekandidoval, jedničkou TOP 09 pro volby v roce 2010 i následných v roce 2014 se stal podnikatel Tomáš Vala.

Komunální volby v roce 2010 dopadly pro TOP 09 v obci Kamenný Újezd poměrně dobře. Straně se podařilo ubrat pravicové voliče ODS, která v tomto roce zažila výrazné oslabení svých pozic. TOP 09 získala přes 18 %, což po přepočtu znamenalo 3 mandáty. Tento výsledek byl vedením místní organizace vnímán pozitivně a zajistil straně jedno z míst v pětičlenné radě obce.

¹¹² Český a slovenská zahraniční časopis, dostupné z <http://cs-magazin.com/index.php?a=a2009031060>

¹¹³ Internetové stránky TOP 09, dostupné z <http://www.top09.cz/proc-nas-volit/programova-vychodiska-a-principy/>

Takřka stejného výsledku se straně podařilo dosáhnout i ve volbách v roce 2014. Tři získané mandáty již v těchto volbách nebyly vnímány jako úspěch a předseda místní organizace byl podroben kritice za svou aktivitu při zakládání SNK Náš Kameňák. Toto sdružení mělo plnit roli „béčka“ TOP 09, které mělo oslovit zejména mladší voliče. Společně s TOP 09 pak mělo sdružení po úspěšných volbách vytvořit povolební koalici a převzít v obci vládu. Tento plán se ovšem straně nevydařil, Náš Kameňák TOP 09 ve volbách porazil, získal 4 mandáty a společně s vítěznou ODS, Sdružením nezávislých kandidátů TJ Sokol, KDU-ČSL a bez mateřské TOP 09 vytvořil širokou koalici. Krátce po tomto neúspěchu PhDr. Kadrmas ze své funkce odstoupil a vedení místní buňky přenechal zastupiteli Tomáši Valovi.

4.3.9 Sdružení nezávislých kandidátů TJ Sokol Kamenný Újezd

Počátek tohoto sdružení sahá do roku 1990, kdy za vznikem Sdružení nezávislých kandidátů, dále jen SNK, stáli zástupci Tělovýchovné jednoty Kamenný Újezd. Ti se v tomto roce zúčastnili prvních svobodných voleb do obecního zastupitelstva. V čele sdružení stál v tomto roce pan Václav Klíma. Sdružení tehdy získalo dva mandáty. Jako SNK sdružení vystupovalo do roku 2006, kdy do voleb v tomto roce vstupovalo již jako Sdružení nezávislých kandidátů TJ Sokol Kamenný Újezd, dále jen TJ Sokol.

Stejný počet mandátů se podařilo získat i v nastupujících volbách, kdy v letech 1994 a 1998 SNK získalo 11,03 %, resp. 12,17 % hlasů. Tři mandáty pak sdružení získalo při volbách v roce 2002, 2006 a 2010. V čele TJ Sokol se postupně vystřídal Václav Klíma, Miroslav Švec, Ing. Alena Reischlová, František Dudák a Bc. Vít Janás. Posledně jmenovaný vedl sdružení do voleb v roce 2014. Tyto volby však pro sdružení nedopadly dobře. TJ Sokol ve volbách získala pouze 11,94 % hlasů a získala dva mandáty. Pro sdružení to ale znamenalo zisk jednoho křesla v pětičlenné radě obce.

4.4 Volby do zastupitelstva obce Kamenný Újezd

V této podkapitole je nejprve popsán přechod místní samosprávy z totalitního k demokratickému zřízení. Další části pak již popisují jednotlivé volby, jejich výsledky a povolební koaliční vyjednávání v letech 1994 až 2014.

4.4.1 Přechod k demokratickému zřízení

Místní národní výbor (dále jen MNV) v obci Kamenný újezd byl i po listopadovém převratu řízen až do jara roku 1990 dosavadním předsedou MNV panem Josefem Atexingerem. Místopředsedou MNV byl pan Václav Pouzar a tajemníkem MNV pan Václav Fousek.

V revoluční době tzv. „sametové revoluce“ vzniklo i obci Kamenný Újezd Občanské fórum, dále jen OF. Hlavními organizátory a členy výboru OF byl Vladimír Stráský, Ing. Pavel Kadrmas a prof. Jiří Janda.¹¹⁴ V březnu roku 1990 vznesli zastupitelé OF při zasedání u kulatého stolu s představiteli MNV požadavek, aby někteří dosavadní poslanci MNV odstoupili ze svých funkcí. Dne 12. 3. 1990 část poslanců výzvu OF vyslyšela a 13 z celkového počtu 45 poslanců skutečně tohoto dne odstoupilo. Odvolán byl místopředseda MNV pan Václav Pouzar a tajemník Václav Fousek. Ještě téhož dne na jejich místa usedlo 7 zástupců OF a 6 zástupců ČSL. Radu MNV pak tvořili 3 zástupci KSČ, 1 ČSL, 4 OF, 1 ostatní.¹¹⁵

Předsedou MNV byl i nadále pan Josef Atexinger, místopředsedou se stal lidovec pan Ludvík Pitra a tajemníkem MNV pan Josef Radda (OF).

První svobodné komunální volby se konaly 24. 11. 1990. Ve volbách kandidovala koalice OF, ČSL a SB, KSČ, Svaz hasičů Krásejovka a Tělovýchovná jednota Kamenný Újezd.

„Protože obec K. Újezd má pod 3.000 obyvatel, bude zvoleno do obecního zastupitelstva celkem 13 členů.“¹¹⁶

Voleb do prvního zastupitelstva obce se z 1 351 oprávněných voličů zúčastnilo 1 180 občanů, což je 87 % voličů.

Vítězem voleb se s 46,9 % hlasů stalo OF, které získalo 7 mandátů, druzí skončili s 18 % hlasů komunisté, kteří získali 2 mandáty, třetí skončila Tělovýchovná jednota Kamenný Újezd, která rovněž získala 2 mandáty. Po jednom mandátu získala ČSL a SB.

Uvolněným starostou obce se od 30. 11. 1990 stal pan František Ondřík (OF), místostarostou pan Ludvík Pitra (ČSL). Obec v tomto volebním období radu neměla. Zastupiteli byla zřízena finanční, kontrolní, sociální, stavební, školská komise a komise životního prostředí a zemědělství.

---

¹¹⁴ Kromika obce Kamenný Újezd, s. 676

¹¹⁵ Tamtéž, s. 677

¹¹⁶ Tamtéž, s. 686

4.4.2 Volby do obecního zastupitelstva 1994

Ve volbách do obecního zastupitelstva v roce 1994 kandidovalo pět politických stran a jedno sdružení nezávislých kandidátů. Z celkem 81 kandidátů voliči vybírali 15 zastupitelů, kteří měli v následujících čtyřech letech hájit jejich zájmy.

Kandidující subjekty

1. **KSČM.** Kandidátní listina strany byla složena výhradně z kandidátů starších 40 let. Jedničkou na kandidátní listině byl JUDr. Josef Paule, trojkou kandidátky pan František Mertl, který stanu vedl až do voleb v roce 2014.
2. **KDU-ČSL.** Kandidátní listina této strany byla tvořena pouze dvanácti výhradně mužskými kandidáty. Věkový průměr kandidátů byl 40,58 let. V čele kandidátní listiny stál Ludvík Pitra.
3. **ČSSD** rovněž nedokázala obsadit plně svou kandidátní listinu. Kandidátka stran byla devítičlenná a výhradně mužská. Za stranu kandidoval nejmladší kandidát těchto voleb, tehdy 19letý Martin Fousek. Ač byl věkový průměr kandidátů vyšší 50 let, stranu do voleb vedl 29letý nestraník Václav Pouzar.
4. **DEU** byla naopak stranou, která s naplněním kandidátní listiny neměla zřejmě sebemenší problém. Kandidátní listina byla převážně složena z mladých nestraníků ve věku do 40 let. I kandidátka této strany byla převážně mužskou záležitostí. Mezi kandidáty figurovala pouze jedna žena, 44letá Vlasta Holubová. V čele kandidátky stál místní podnikatel Josef Iška.
5. **SNK** pro tyto volby složilo 15člennou kandidátní listinu, která byla z velké části složena převážně z mladých lidí pohybujících se kolem místních sportovních sdružení. Jedničkou kandidátky byl pan Václav Klíma.
6. **ODS** postavila kandidátní listinu, v jejímž čele stál tehdejší starosta obce pan František Ondřich. Patnáctičlenná kandidátka strany byla složena z osmi mužů a sedmi žen. ODS byla jednoznačně vnímána jako nejžhavější kandidát na vítěze voleb.

Shrnutí

Do voleb konajících se 18. – 19. listopadu 1994 vstupovalo pět politických stran a jedno sdružení nezávislých kandidátů, kandidovalo celkem 81 jejich zástupců (67 mužů a 14 žen). Průměrný věk kandidáta byl 44,20 let. Kandidáti bojovali o přízeň 1 390

oprávněných voličů. Volby probíhaly ve dvou volebních okrscích. Obecně bylo veřejností předpokládáno, že bude ve volbách nejúspěšnější ODS, která v předchozích volbách do Federálního shromáždění v roce 1992 získala v koalici s Křesťanskou demokratickou stranou od občanů obce Kamenný Újezd přes 45 % hlasů. Jistý úspěch se podle stejného měřítka dal předpokládat u KDU-ČSL, která ve federálních volbách obdržela přes 11 % hlasů.

Výsledky voleb

Výsledky voleb skončily dle předpokladů jasným vítězstvím ODS, která získala sedm zastupitelských křesel. Dva zastupitele získala KSČM, KDU-ČSL a SNK. Po jednom mandátu pak ČSSD a DEU (viz Tabulka 4). Nejúspěšnějším kandidátem se stala jednička z kandidátky ODS pan František Ondřích (viz Příloha 4), který byl vzápětí na prvním zasedání zvolen zastupitelem starostou obce Kamenný Újezd.

Tabulka 4: Výsledky voleb do obecního zastupitelstva v obci K. Újezd v roce 1994

Kandidátní listina	Hlasy absolutní	Hlasy v %	Počet kandidátů	Počet mandátů
KSČM	1 909	12,81	15	2
KDU-ČSL	2 266	15,2	12	2
ČSSD	930	6,24	9	1
DEU	1 439	9,65	15	1
SNK	1 644	11,03	15	2
ODS	6 717	45,07	15	7

Zdroj: Vlastní zpracování¹¹⁷

Takovýto výsledek dával velkou vyjednávací sílu především ODS. Té k většině hlasů v zastupitelstvu stačil pouhý jeden hlas. Otázkou tedy bylo, kdo bude osloven, aby v nadcházejících čtyřech letech stál po boku ODS.

Tabulka 5: Rada obce Kamenný Újezd pro volební období 1994 – 1998

	Jméno a příjmení	Funkce
1	František Ondřích (ODS)	starosta
2	Ing. Václav Šmejkal (ODS)	místostarostka
3	Ing. Elemer Horváth (ODS)	radní
4	Růžena Šihovcová (ODS)	radní
5	Lidvík Pitra (KDU-ČSL)	radní

Zdroj: Údaje poskytnuté Obecním úřadem Kamenný Újezd.

¹¹⁷ Vlastní zpracování dle Českého statistického úřadu. Dostupné z: <http://www.czso.cz/>.

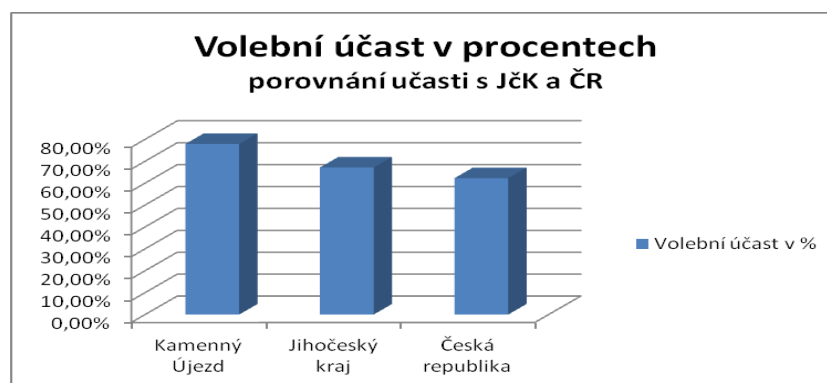

Výsledkem těchto voleb a povolebního vyjednávání byl vznik minimální vítězné, ideově propojené koalice. Volby vyhráli občanští demokraté, kteří při vytváření koalice do rady přibrali ideově blízké křesťanské demokraty. Koalice ODS a KDU-ČSL měla v tomto volebním období devět mandátů, v opozici zůstala s šesti mandáty ČSSD, SNK, KSČM a DEU.

Volební účast

Voleb se zúčastnilo 1082 z celkového počtu 1390 oprávněných voličů, tedy velice solidních 77,91 % voličů. To výrazně překonalo celorepublikový a krajský průměr, neboť Jihočeském kraji se voleb do obecních zastupitelstev zúčastnilo 67,14 % voličů, v rámci celé České republiky dokonce pouze 62,26 % (viz Graf 5).

Graf 5: Volební účast v roce 1994

Zdroj: Vlastní zpracování¹¹⁸

4.4.3 Volby do obecního zastupitelstva 1998

I v těchto volbách kandidovalo 6 subjektů, a to pět politických stran a jedno sdružení nezávislých kandidátů. Celkem 83 kandidátů usilovalo o místo v 15členném zastupitelstvu.

Kandidující subjekty

1. **KSČM** se v těchto volbách nepodařilo sestavit plně obsazenou kandidátní listinu, do voleb šla strana s 14člennou volební listinou. Do jejího čela se postavil úspěšný kandidát z předchozích voleb pan František Mertl.

¹¹⁸ Vlastní zpracování dle Českého statistického úřadu. Dostupné z: <http://www.czso.cz/>.

2. **KDU-ČSL** se oproti předchozím volbám, do kterých šla s pouze s 12 kandidáty, podařilo sestavit plně obsazenou 15člennou kandidátní listinu. Jedničkou strany byl v těchto volbách nestraník pan Bohuslav Dichtl.
3. **ČSSD** ani v těchto volbách nedokázala sestavit kompletní 15člennou kandidátku, jejich kandidátní listina čítala pouhých 10 kandidátů. Po neúspěchu z předchozích voleb strana změnila svého lídra, kdy v čele listiny stanul pan Wolfram Stahl.
4. **DEU** v roce 1998 sestavila opět 15člennou kandidátku, kdy se do jejího čela postavil opět pan Josef Iška. I v těchto volbách za stranu kandidovala pouze jediná žena, 28letá Ing. Eva Petrášková.
5. **SNK**. V čele 15členné kandidátní listiny tentokrát stanul zástupce fotbalového oddílu pan Miroslav Švec, který nahradil jedničku předchozích voleb pana Václava Klímu.
6. **ODS** po velmi úspěšných komunálních volbách v roce 1994 neměla příliš mnoho důvodů k zásadním změnám v osazení své kandidátky. Není tedy divu, že v čele kandidátní listiny opět stanul starosta obce pan František Oldřich.

Shrnutí

Do voleb konajících se 13. – 14. listopadu 1998 vstupovalo pět politických stran a jedno sdružení nezávislých kandidátů, za které kandidovalo 68 mužů a 15 žen. Průměrný věk kandidáta byl 45,25 let. Kandidáti bojovali o přízeň 1 390 oprávněných voličů. Volby tentokrát probíhaly ve třech volebních okrscích. Podle výsledku předchozích voleb se dal opět očekávat velký úspěch ODS, otázkou však bylo, jak by se do výsledků mohla promítnout celostátní aféra spojená s financováním ODS, završená pádem Klausovy vlády. Potenciál k posílení svého vlivu měla jednoznačně ČSSD, která si však neobsazením kandidátní listiny v podstatě uzavřela bránu k výraznějšímu volebnímu úspěchu. Celkově se však nedala očekávat žádná zásadní volební překvapení.

Výsledky voleb

Výsledky voleb dopadly dle očekávání poměrně výrazným vítězstvím ODS. Ve volbách nedošlo k zásadnějším změnám. Byl zaznamenán pouze přesun levicově orientovaných voličů od KSČM k ČSSD, kdy si díky tomuto ČSSD na úkor KSČM polepšila o jeden mandát (viz Tabulka 6).

Tabulka 6: Výsledky voleb do obecního zastupitelstva v obci K. Újezd v roce 1998

Kandidátní listina	Hlasy absolutní	Hlasy v %	Počet kandidátů	Počet mandátů
KSČM	1 222	9,60	14	1
KDU-ČSL	1 882	14,78	15	2
ČSSD	1 332	10,46	10	2
DEU	1 056	8,30	15	1
SNK	1 549	12,17	15	2
ODS	5 689	44,69	15	7

Zdroj: Vlastní zpracování¹¹⁹

Nejúspěšnějším byl opět první kandidát ODS, dosavadní starosta pan František Ondřích. Z předchozího 15členného zastupitelstva se do zastupitelstva podařilo dostat pouze 7 zastupitelů, z nichž 5 bylo z kandidátní listiny ODS (viz Příloha 5).

Vzhledem k tomu, že výsledky těchto voleb nedopadly nijak překvapivě a v předchozím volebním období nenastaly v zastupitelstvu ani radě výraznější neshody, dalo se očekávat, že koalice v obci bude tvořena především zastupiteli ODS a KDU-ČSL.

Koaliční vyjednávání ODS se nakonec rozšířila i na s nimi sympatizující SNK, který stejně jako KDU-ČSL získal post jednoho radního.

Tabulka 7: Rada obce Kamenný Újezd pro volební období 1998 – 2002

	Jméno a příjmení	Funkce
1	František Ondřích (ODS)	starosta
2	Ing. Václav Šmejkal (ODS)	místostarostka
3	Mgr. Marie Brodčová (ODS)	radní
4	Ing. Alena Reischlová (SNK)	radní
5	Bohuslav Dichtl (KDU-ČSL)	radní

Zdroj: Údaje poskytnuté Obecním úřadem Kamenný Újezd.

V těchto volbách došlo ke změně modelu koalice. Jedenáctičlennou koalici ODS, KDU-ČSL a SNK, která po volbách v obci Kamenný Újezd vznikla, lze charakterizovat jako nadměrnou, ideově propojenou. Opozičními stranami se opět staly strany ČSSD, KSČM a DEU.

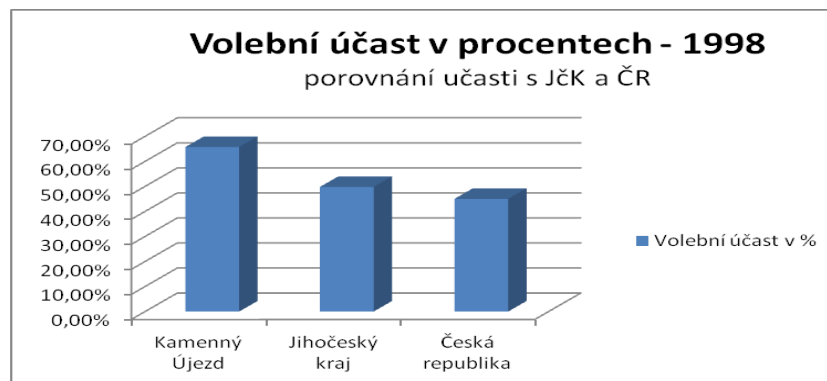
Volební účast

Těchto voleb se zúčastnilo 923 z celkem 1 410 oprávněných voličů, což činí 65,74 %. Takovýto zájem o volby byl hodnocen velice pozitivně, neboť v jižních Čechách se těchto

¹¹⁹ Vlastní zpracování dle Českého statistického úřadu. Dostupné z: <http://www.czso.cz/>.

voleb zúčastnilo v průměru 49,79 % voličů, v rámci celé ČR dokonce pouze 45 % voličů (viz Graf 6).

Graf 6: Volební účast v roce 1998

Zdroj: Vlastní zpracování¹²⁰

4.4.4 Volby do obecního zastupitelstva 2002

Ve volbách do obecního zastupitelstva v roce 2002 kandidovalo pouze 5 subjektů. Oproti předchozím dvěma volbám již nekandidovala DEU. Do 15členného zastupitelstva tentokrát kandidovalo pouhých 62 kandidátů.

Kandidující subjekty

1. **KSČM** opět do voleb nešla s plně obsazenou, tedy 15členou kandidátní listinou. Do těchto voleb se jim podařilo sestavit pouze 12členná kandidátka. V čele kandidátky i přes neúspěch v posledních volbách opět stanul dlouholetý člen strany pan František Mertl.
2. **KDU-ČSL** si v obci vybuodovala zřejmě stabilní kandidátskou základu, ani v těchto volbách se totiž strana nepotýkala s problémem obsazení kandidátských postů. Do voleb tedy strana vstupovala s 15členou kandidátní listinou. O podobné stabilitě se ovšem nedalo hovořit na postu jedničky strany. Po Ludvíku Pitrovi v roce 1994 a Bohuslavu Dichtlovi v roce 1998 v čele kandidátky stanul ředitel Jihočeského muzea pan Pavel Šafr. Dosavadní lídr strany a radní pan Bohuslav Dichtl o přízeň voličů usiloval až z třetího místa kandidátní listiny.
3. **ČSSD**. Ačkoli sociální demokraté jako jediní v předchozích volbách zaznamenali příliv voličů, což i s neúplně obsazenou kandidátkou přineslo straně jedno

¹²⁰ Vlastní zpracování dle Českého statistického úřadu. Dostupné z: <http://www.czso.cz/>.

zastupitelské křeslo navíc, strana v těchto volbách dokázala pro volby získat pouze 5 kandidátů, čímž se jí v podstatě uzavřela šance na úspěch. V čele kandidátky opět stanul nestraník pan Wolfram Stahl.

4. **SNK** do voleb vstupovala opět s plně obsazenou kandidátní listinou. Oproti předchozím volbám však v jejím čele nahradila Miroslava Švece 37letá Ing. Alena Reischlová. Miroslav Švec se o přízeň voličů ucházel ze šestého místa kandidátní listiny.
5. **ODS**. Po předchozích dvou volebních úspěších nebylo pochyb, kdo stranu do voleb povede. Stejně jako v předchozích letech, tak i v tomto roce stranu za vítězstvím vedl starosta obce pan František Ondřích.

Shrnutí

Volby se konaly dne 1. a 2. listopadu 2002. V obci Kamenný Újezd měli voliči možnost vybrat si ze čtyř stran a jednoho sdružení nezávislých kandidátů. Díky tomu, že DEU v těchto volbách nekandidovala a ČSSD na kandidátku zapsala pouze pět kandidátů, mohlo 1 558 voličů vybírat své zástupce pouze ze 48 mužů a 14 žen. Průměrný věk kandidáta byl 49,71 let. Volby opět probíhaly ve třech volebních okrscích. Z voleb v roce 1994 a 1998 vyšli vítězně občanští demokraté a nic nenasvědčovalo tomu, že by tyto volby měly být v něčem jiné. ODS vždy zvítězila s velkým náskokem a otázkou tedy bylo pouze to, kolik mandátů se straně podaří získat. Jednoznačným poraženým byla již před volbami ČSSD, jejíž účast byla s pěti kandidáty více méně symbolická. Otázkou bylo, jak se při neúčasti DEU o její hlasy a částečně i hlasy Sociálních demokratů podělí zbývající strany hnutí.

Výsledky voleb

Občanští demokraté v těchto volbách zaznamenali opravdu triumfální vítězství. Zisk nadpoloviční většiny všech odevzdaných hlasů zajistil této straně 8 mandátů v 15členném zastupitelstvu, a tedy naprosto pohodlné čtyřleté vládnutí bez výraznějšího omezování (viz Tabulka 8). Výrazné zlepšení oproti předchozím volbám zaznamenali Křesťanští demokraté a také nezávislí. Ti získali po třech mandátech. Očekávaným "propadákem" skončila ČSSD, která se svými pěti kandidáty nedokázala obhájit ani jedno ze dvou zastupitelských křesel.

Tabulka 8: Výsledky voleb do obecního zastupitelstva v obci K. Újezd v roce 2002

Kandidátní listina	Hlasy absolutní	Hlasy v %	Počet kandidátů	Počet mandátů
KSČM	1 287	9,59	12	1
KDU-ČSL	2 490	18,48	15	3
ČSSD	461	3,62	5	0
SNK	2 436	18,08	15	3
ODS	6 801	50,47	15	8

Zdroj: Vlastní zpracování¹²¹

Nejúspěšnějším kandidátem se s 617 hlasy stal opět dosavadní starosta obce pan František Ondřích. Kompletní složení zastupitelstva (viz Příloha 6).

Jelikož volby dopadly pro úřadující koalici velice úspěšně, a ODS dokonce získala těsnou nadpoloviční většinu zastupitelských mandátů, vyvstala otázka, zda ODS nepodlehne pocitu neohroženosti a neutvoří jednobarevnou “vládu”, tedy radu složenou pouze ze zastupitelů ODS.

ODS, KDU-ČSL a TJ Sokol. Jedinou opoziční stranou s jedním zástupce tak zůstala KSČM.

Tabulka 9: Rada obce Kamenný Újezd pro volební období 2002 – 2006

	Jméno a příjmení	Funkce
1	František Ondřích (ODS)	starosta
2	Ing. Jitka Šebelková (ODS)	místostarostka
3	Zdeněk Kůzl (ODS)	radní
4	Ing. Alena Reischlová (TJ Sokol)	radní
5	Bohuslav Dichtl (KDU-ČSL)	radní

Zdroj: Údaje poskytnuté Obecním úřadem Kamenný Újezd.

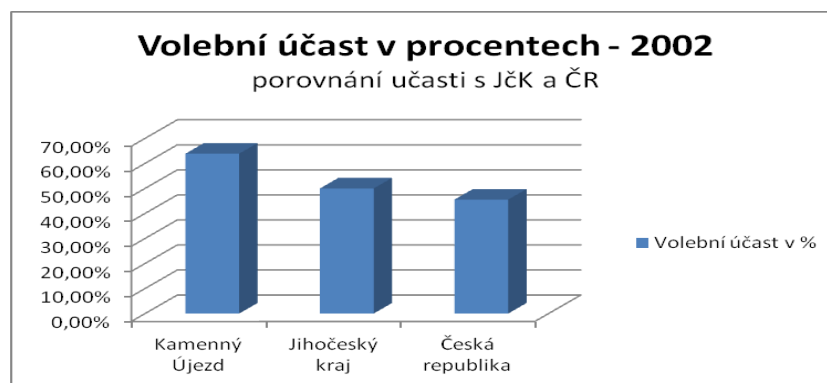
Po odchodu DEU z místní politiky a volebním neúspěchu ČSSD se do obecního zastupitelstva probojovaly pouze čtyři politické subjekty. Koalici stejně jako v předchozím volebním období utvořily ODS, KDU-ČSL a TJ Sokol (dříve SNK), i když se ODS po drtivém vítězství a zisku nadpoloviční většiny hlasů mohla vlády v obci ujmout sama. Jedinou opoziční stranou s jedním zástupce tak zůstala KSČM. Tento model vládnutí lze nazvat širokou koalicí.

¹²¹ Vlastní zpracování dle Českého statistického úřadu. Dostupné z: <http://www.czso.cz/>.

Volební účast

Těchto voleb se zúčastnilo 995 z celkem 1 558 oprávněných voličů, což činí 63,86 %. Takovýto zájem o volby byl hodnocen velice pozitivně, neboť v celých jižních Čechách se voleb zúčastnilo v průměru 49,97 % voličů, v rámci celé České republiky dokonce pouze 45,51 % voličů (viz Graf 7).

Graf 7: Volební účast v roce 2002

Zdroj: Vlastní zpracování¹²²

4.4.5 Volby do obecního zastupitelstva 2006

V těchto volbách bylo na kandidátních listinách čtyř politických stran a jednoho sdružení nezávislých kandidátů zapsáno celkem 60 kandidátů. Oproti předchozím třem volebním obdobím původní SNK změnilo svůj název a v těchto volbách vystupovalo jako Sdružení nezávislých kandidátů TJ Sokol Kamenný Újezd.

Kandidující subjekty

1. **KSČM** se v tomto roce kandidátku obsadit nepodařilo. Na kandidátní listině bylo zapsáno 14 kandidátů. V čele ke změně nedošlo, do čela se opět postavil pan František Mertl.
2. **KDU-ČSL** se stejně jako v předchozích letech nepotýkala s nezájmem svých sympatizantů o kandidátní listinu v komunálních volbách, do voleb vstupovala s plně obsazenou kandidátkou. Na rozdíl od předchozích let strana našla ve svých řadách jasného lídra, kterým byl radní pan Bohuslav Dichtl.
3. **ČSSD**. Účast v těchto volbách byla ze strany Sociálních demokratů pouze symbolická. Pokud se ve volbách v roce 2002 vážně pochybovalo o možnosti

¹²² Vlastní zpracování dle Českého statistického úřadu. Dostupné z: <http://www.czso.cz/>.

alespoň jednomandátového úspěchu strany, ve volbách v roce 2006 nebylo o neúspěchu strany sebemenších pochyb. Na kandidátce strany byl totiž zapsán pouze jeden kandidát, a to pan Jan Neubauer.

4. **TJ Sokol**, dříve pouze SNK. Přejmenováním na TJ Sokol sdružení zdůraznilo svou příslušnost k místní tělovýchovné jednotě. K výraznějším personálním změnám ve sdružení ovšem nedošlo. V čele opět stanula Ing. Alena Reischlová, pod jejímž vedením se v předchozích volbách podařilo sdružení získat tři zastupitelské posty.
5. **ODS** ani v těchto volbách nepřekvapila a k očekávanému úspěchu se chtěla nechat dovést již ve třech případech úspěšným kandidátem, starostou obce panem Františkem Oldřichem.

Shrnutí

Volby se tohoto roku konaly ve dnech 20. a 21. října. Stejně jako při posledních volbách si volič mohl vybrat z čtyř stran a jednoho sdružení nezávislých kandidátů, na jejich kandidátkách bylo zapsáno celkem 60 kandidátů (47 mužů a 13 žen), kteří usilovali o přízeň 1 646 oprávněných voličů. Průměrný věk kandidáta byl v těchto volbách 51,08 let. Volby jako již tradičně probíhaly ve třech volebních okrscích. Po osmimandátovém úspěchu ODS v předchozích volbách do zastupitelstva se čekalo, zda se Občanským demokratům podaří takovýto úspěch zopakovat. Žádné zásadní změny se však nedaly očekávat. Jisté bylo snad pouze to, že se obecní zastupitelstvo bude muset obejít bez zástupce Sociálních demokratů.

Výsledky voleb

Jasným vítězem těchto komunálek byli opět Občanští demokraté, kteří si ziskem více jak 50 % všech odevzdaných hlasů zajistili devět z patnácti zastupitelských postů. S takovýmto volebním ziskem si na další volební období zajistili klidné vládnutí, které mohly narušit snad jen vnitrostranické třenice. Tři mandáty z předchozího volebního období obhájili Sokolové, jeden mandát ztratili Křesťanští demokraté. Komunisté jako již tradičně získali mandát jeden (viz Tabulka 10). Nezájem o kandidátství za ČSSD vyústil dle očekávání v absolutní neúspěch a odchod této strany z místní politické scény.

Tabulka 10: Výsledky voleb do obecního zastupitelstva v obci K. Újezd v roce 2006

Kandidátní listina	Hlasy absolutní	Hlasy v %	Počet kandidátů	Počet mandátů
KSČM	1 360	11,06	14	1
KDU-ČSL	1 663	13,52	15	2
ČSSD	81	0,66	1	0
SNK	2 374	19,30	15	3
ODS	6 820	55,46	15	9

Zdroj: Vlastní zpracování¹²³

Radost Františka Ondřícha z vyhraných voleb a posílení ještě o jednoho zastupitele než v předchozím volebním období mohl ještě umocnit fakt, že získal ze všech kandidátů jednoznačně největší počet hlasů (viz Příloha 7).

Tabulka 11: Rada obce Kamenný Újezd pro volební období 2006 – 2010

	Jméno a příjmení	Funkce
1	František Ondřích (ODS)	starosta
2	Ing. Jitka Šebelková (ODS)	místostarostka
3	Zdeněk Kůzl (ODS)	radní
4	Ing. Alena Reischlová (TJ Sokol)	radní
5	Bohuslav Dichtl (KDU-ČSL)	radní

Zdroj: Údaje poskytnuté Obecním úřadem Kamenný Újezd.

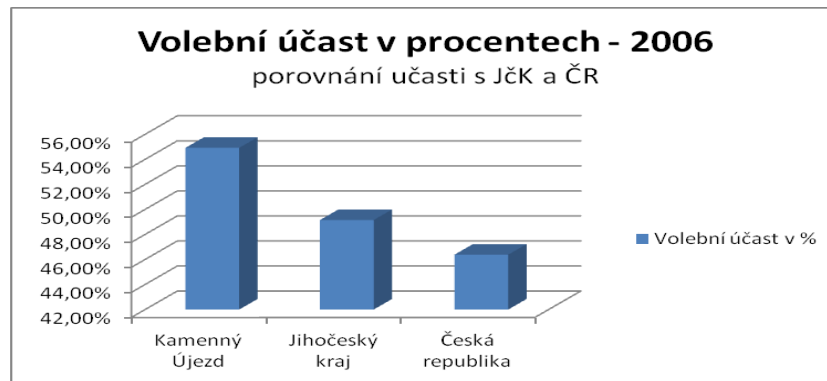
Stejně jako po předchozích volbách utvořila povolební koalici tři uskupení, a to ODS, KDU-ČSL a TJ Sokol. V opozici zůstal jediný zastupitel KSČM. V takovém rozložení politických sil lze identifikovat model široké koalice, který je charakteristický vyčleněním jediné, ideově výrazně odlišné strany.

Volební účast

K volbám v roce 2006 přišlo v obci Kamenný Újezd 904 z celkového počtu 1 646 oprávněných voličů, což činí pouhých 54,92 %. V rámci Jihočeského kraje byla účast 49,15 %. V rámci celé České republiky k volbám přišlo opět pouze 46,38 % voličů (viz Graf 8). Oproti předchozím volebním rokům byla účast voličů výrazně nižší.

¹²³ Vlastní zpracování dle Českého statistického úřadu. Dostupné z: <http://www.czso.cz/>.

Graf 8: Volební účast v roce 2006

Zdroj: Vlastní zpracování¹²⁴

4.4.6 Volby do obecního zastupitelstva 2010

Ve volbách v roce 2010 došlo v obci kamenný Újezd hned ke dvěma změnám. Sociální demokracie opustila místní politickou scénu, naopak ji nahradila další s parlamentních stran, TOP 09. Co se týče počtu politických subjektů, nedošlo k žádné změně, voliči v těchto volbách mohli vybírat ze 72 kandidátů zapsaných na čtyřech kandidátkách politických stran a jedné kandidátce sdružení nezávislých.

Kandidující subjekty

1. **KSČM.** Komunisté šli do voleb pouze s 12 kandidáty, převážně důchodového věku. Jako již v předchozích několika volbách stál v jejich čele dlouholetý zastupitel pan František Mertl.
2. **KDU-ČSL,** jako již pravidelně, sestavila 15člennou kandidátní listinu, kdy v jejím čele opět stanul zkušený zastupitel pan Bohuslav Dichtl. I kandidátní listina této strany byla složena převážně ze starších lidí, bez výjimky starších 40 let.
3. **ODS** do pátých porevolučních obecních voleb vstupovala opět v roli favorita. Stejně jako v předchozích čtyřech volbách stál v čele strany starosta obce pan František Ondřích.
4. **TJ Sokol.** U tohoto sdružení došlo v těchto volbách ke změně. V čele již nestála jako doposud Ing. Alena Reischlová, vystřídal ji kandidát číslo šest předchozích voleb, pan František Dudák. Na kandidátce nezávislých se objevil úspěšný kandidát Občanských demokratů z předchozích let Jan Grill.

¹²⁴ Vlastní zpracování dle Českého statistického úřadu. Dostupné z: <http://www.czso.cz/>.

5. **TOP 09** byl novým pravicovým subjektem, složeným převážně s místních podnikatelů a živnostníků. Strana se netajila nespokojeností s místními poměry a ostře kritizovala vedení obce za neprůhledné hospodaření a podivné praktiky při rozdělování obecních zakázek. Předsedou místní organizace strany byl PhDr. Pavel Kadrmas, stranu však do voleb vedl 44letý podnikatel pan Tomáš Vala.

Shrnutí

Volby v roce 2010 byly vypsané na dny 15. a 16. října. Kandidátů bylo k volbám zapsáno 72, z toho bylo 55 mužů a 17 žen. Kandidáti usilovali o hlasy 1 766 oprávněných voličů. Průměrný věk kandidáta byl v těchto volbách 49,53 let. Věkové rozdělení všech kandidátů je podle věkových kategorií rozpracované v Tabulce 1.

Největším očekáváním těchto voleb bylo, zda se TOP 09 podaří přetáhnout na svou stranu některé voliče ODS, a oslabí tak její vliv na místní politické scéně. Od ostatních stran a sdružení se neočekávaly žádné překvapivé výsledky.

Výsledky voleb

Tyto volby se odehrály ve znamení výrazného oslabení vlivu ODS, která oproti předchozím volbám přišla o tři mandáty. Tyto mandáty se naopak podařilo získat nově kandidující TOP 09. Počet mandátů se u ostatních subjektů nezměnil. TJ Sokol získala tři mandáty, KDU-ČSL dva mandáty a KSČM jeden mandát (viz Tabulka 12).

Podstatně horší výsledek Občanských demokratů se pochopitelně promítl i do zisku hlasů kandidáta s největším množstvím obdržených hlasů. Tím se i v těchto volbách stal pan František Ondřích, který získal 542 hlasů.

Tabulka 12: Výsledky voleb do obecního zastupitelstva v obci K. Újezd v roce 2010

Kandidátní listina	Hlasy absolutní	Hlasy v %	Počet kandidátů	Počet mandátů
KSČM	930	6,65	12	1
KDU-ČSL	1 651	11,80	15	2
TOP 09	2 547	18,21	15	3
SNK	3 085	22,06	15	3
ODS	5 774	41,28	15	6

Zdroj: Vlastní zpracování¹²⁵

Výsledkem voleb byl vznik nového 15členného obecního zastupitelstva, které v nezměněné podobě setrvalo po celou dobu čtyřletého volebního období (viz Příloha 8).

¹²⁵ Vlastní zpracování dle Českého statistického úřadu. Dostupné z: <http://www.czso.cz/>.

Otázkou ovšem bylo, jak se k oslabující pozici v radě obce postaví občanští demokraté, kterým po volbách vyrostl nový konkurent v podobě TOP 09, který ODS “ukradl” hned třetinu voličů.

Tabulka 13: Rada obce Kamenný Újezd pro volební období 2010 – 2014

	Jméno a příjmení	Funkce
1	František Ondřích (ODS)	starosta
2	Ing. Jitka Šebelková (ODS)	místostarostka
3	František Dudák (TJ Sokol)	radní
4	Tomáš Vala (TOP 09)	radní
5	Bohuslav Dichtl (KDU-ČSL)	radní

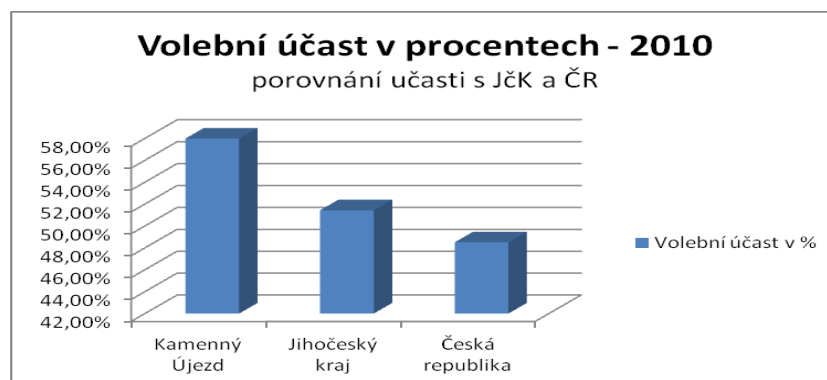
Zdroj: Údaje poskytnuté Obecním úřadem Kamenný Újezd.

Při koaličním vyjednávání došlo k vzniku do té doby nevídané, čtyřbarevné rady tří koaličních stálic a nováčka TOP 09. Ta se v předvolební kampani rozhodně neprojevovala jako sympatizant dosavadního vedení obce, ba naopak jako silný a nekompromisní kritik poměrů na radnici. V opozici se opět ocitl osamocený zástupce KSČM. Takovou koalici lze charakterizovat jako širokou.

Volební účast

V roce 2010 přišlo v obci Kamenný Újezd k volbám 1 024 z celkového počtu 1 766 oprávněných voličů, což činí 57,98 %. V rámci Jihočeského kraje byla volební účast 51,43 %, v rámci celé České republiky k volbám přišlo opět pouze 48,50 % voličů (viz Graf 9). Oproti předchozím volbám tedy došlo v obci k nárůstu množství voličů o 3 %.

Graf 9: Volební účast v roce 2010

Zdroj: Vlastní zpracování¹²⁶

¹²⁶ Vlastní zpracování dle Českého statistického úřadu. Dostupné z: <http://www.czso.cz/>.

4.4.7 Volby do obecního zastupitelstva 2014

Ve volbách do obecního zastupitelstva v roce 2014 kandidovaly čtyři politické strany a jedno sdružení nezávislých kandidátů. Ze 74 kandidátů voliči vybírali 15 zastupitelů, kteří měli po dobu čtyř let hájit jejich zájmy v obecním zastupitelstvu obce Kamenný Újezd.

Kandidující subjekty

1. **KDU-ČSL** v těchto volbách plně obsadilo kandidátní listinu. Z patnácti kandidátů bylo devět mužů a šest žen. V čele kandidátní listiny stál 56letý Bohuslav Dichtl.
2. **Náš Kameňák** neměl jako nově vstupující subjekt sebemenší potíž s naplněním patnáctičlenné kandidátní listiny. Mezi kandidáty bylo hned šest žen. Základ kandidátky tvořili především mladí lidé do 39 let. Za sdružení kandidoval i místní podnikatel Václav Pouzar, který se do místní politiky pokusil zasáhnout již v roce 1994, kdy kandidoval jako jednička Sociálních demokratů. V čele kandidátky Našeho Kameňáku však stála 29letá Ing. Jitka Matějková. Neoficiálním vůdcem a zakladatelem sdružení byl však Ing. arch. Tomáš Petrášek, který o přízeň voličů usiloval až z osmého místa kandidátní listiny.
3. **ODS**. Na volebním lístku této strany došlo po 20 letech k zásadní změně. První místo kandidátní listiny dobrovolně opustil do té jediný porevoluční starosta obce pan František Oldřich. Svou pozici na prvním místě kandidátky přenechal do té doby místostarostce obce, 46leté Ing. Jitce Šebelové. František Ondřich ovšem místní politiku neopustil. Ve volbách kandidoval z druhého místa.
4. **TJ Sokol**. Základ čtrnáctičlenné kandidátní listiny tvořili kandidáti ve věku mezi 40 a 49 lety. Těch ve volbách kandidovalo celkem devět. Na volební listině se nacházelo jedenáct mužů a pouze tři ženy. Jedničkou kandidátky byl místní podnikatel v zemědělství pan Bc. Vít Janás. Věková průměr sdružení byl 45,29 let.
5. **TOP 09** i v těchto volbách složila patnáctičlennou kandidátní listinu, v jejímž čele stál opět radní Tomáš Vala. Listina byla tvořena jedenácti muži a čtyřmi ženami.

Shrnutí

Do voleb konajících se 10. a 11. října 2014 kandidovalo 24 žen a 50 mužů. Voliči si tedy mohli vybírat z celkem 74 kandidátů zapsaných na třech kandidátkách politických stran a dvou kandidátkách sdružení nezávislých kandidátů. Průměrný věk kandidáta byl

44,74 let. Kandidáti bojovali ve třech volebních okrscích o přízeň 1 824 oprávněných voličů. Oproti předchozím volbám se nedalo počítat s takovým úspěchem ODS, neboť se dalo předpokládat, že klesající obliba ODS spojená s markantním odlivem voličů na celorepublikové úrovni se promítne i do komunální úrovně.

Velkým očekáváním byl také výsledek „béčka“ TOP 09, sdružení Náš Kameňák, které v roce 2014 do voleb vstupovalo vůbec poprvé. Toto sdružení v předvolebním boji vsadilo především na propagaci prostřednictvím sociálních sítí, kde se snažilo oslovit zejména mladší voliče. Hlavním volebním tématem sdružení byla otevřená diskuse ohledně budoucího rozvoje obce. Další tématem byla i dálnice a železniční koridor plánovaný v těsné blízkosti obce. Hodně sympatizantů sdružení získalo pořádáním dobrovolných akcí na úklid a obnovu okolí obce a pořádáním drobných kulturních akcí.

Očekáváním byl také výsledek TOP 09, která se v předchozím volebním období dostávala do častých sporů s ODS. TOP 0 vyčítala ODS netransparentnost a klientelismus při vypisování veřejných zakázek. Tímto si „topka“ získala mezi občany řadu sympatizantů, zejména pro ODS se však stala trnem v oku. Občanští demokraté již před volbami avizovali, že v případě svého vítězství ve volbách s TOP 09 ve vedení obce nepočítají. TOP 09 zřejmě tajně věřila tomu, že si společně s Naším Kameňákem po volbách zajistí alespoň 8 zastupitelských křesel a společně převezmou vládu v obci.

Od zbylých dvou subjektů, tedy od TJ Sokol a KDU-ČSL, se ve volbách příliš neočekávalo. Bylo pravděpodobné, že TJ Sokol si opět místo v zastupitelstvu vybojuje. Otázkou bylo, zda se jim podaří udržet tři zastupitelská křesla z předchozího volebního období. Sdružení je relativně úzce zaměřené na prosazování vlastních zájmů, tedy usměrňování toku peněz do místního sportu. Hnutí bylo po dobu pěti volebních období spolehlivým a věrným koaličním partnerem ODS.

KDU-ČSL v předchozích volebních obdobích rovněž stála na straně ODS. Strana v obci není názorově výrazně profilována, z projevů strany nejsou patrné jasné vize a cíle, kterými by se měla obec ve svém rozvoji ubírat. Většinu voličů si strana zajišťuje z řad rodinných příslušníků kandidátů, tradičně silná je strana v osadě Kosov.

Výsledky voleb

Tyto volby opět skončily vítězstvím ODS, která získala pět mandátů. Čtyři zastupitele získal nový subjekt Náš Kameňák, tři zastupitele TOP 09, dva zastupitele TJ Sokol a jedno zastupitelské křeslo získala KDU-ČSL (viz Tabulka 14).

Tabulka 14: Výsledky voleb do obecního zastupitelstva v obci K. Újezd v roce 2014

Kandidátní listina	Hlasy absolutní	Hlasy v %	Počet kandidátů	Počet mandátů
Náš Kameňák	3 587	24,93	15	4
KDU-ČSL	1 609	11,18	15	1
TOP 09	2 530	17,58	15	3
ODS	4 944	34,36	15	5
TJ Sokol	1 718	11,94	14	2

Zdroj: Vlastní zpracování¹²⁷

Nejvíce hlasů obdržela kandidátka občanských demokratů paní Ing. Jitka Šebelková. Ta jakožto jednička své strany obdržela 448 hlasů. Nejmenší počet hlasů naopak obdržel kandidát KDU-ČSL číslo jedna pan Bohuslav Dichtl. Tomu k úspěchu ve volbách postačovalo pouhých 164 voličských hlasů (viz Příloha 9).

Paní Ing. Alena Reischlová, zvolená za TJ Sokol, se svého místa v zastupitelstvu vzdala, na její místo nastoupil první náhradník pan Miloslav Ouředník, který ve volbách obdržel 163 hlasů.

Radu obce i po těchto volbách utvořilo trio ODS, KDU-ČSL a TJ Sokol. Oproti předchozímu volebnímu období TOP 09 nahradil Náš Kameňák.

Tabulka 15: Rada obce Kamenný Újezd po volbách v roce 2014

	Jméno a příjmení	Funkce
1	Ing. Jitka Šebelková (ODS)	starosta
2	Václav Pouzar (Náš Kameňák)	místostarosta
3	PhDr. Roman Lavička, Ph.D. (OSD)	radní
4	Bc. Vít Janás (TJ Sokol)	radní
5	Bohuslav Dichtl (KDU-ČSL)	radní

Zdroj: Údaje poskytnuté Obecním úřadem Kamenný Újezd.

I po těchto volbách tedy v obci vznikla široká koalice. Tentokrát však v opozici nestanuli komunisté, nýbrž pro výraznou ideologickou odlišnost koalici opustila TOP 09.

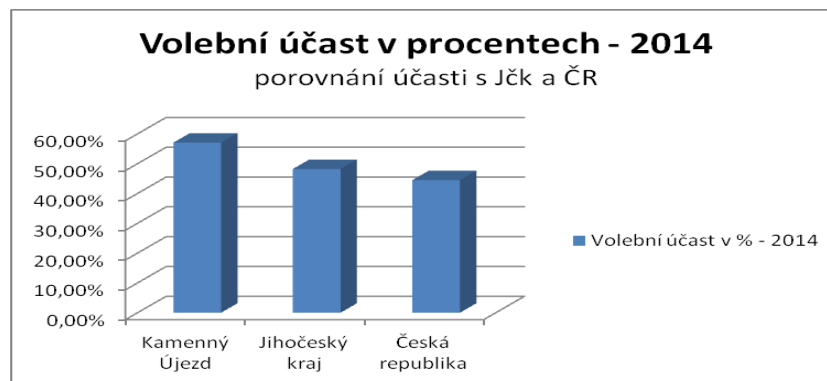
Volební účast

V obci k volbám přišlo 1 041 z celkového počtu 1 824 oprávněných voličů, což je 57,07% voličská účast. V rámci Jihočeského kraje se voleb do obecních zastupitelstev zúčastnilo 48,22 % voličů, v rámci celé ČR dokonce pouze 44,46 % (viz Graf 10).

¹²⁷ Vlastní zpracování dle Českého statistického úřadu. Dostupné z: <http://www.czso.cz/>.

Takovouto voličskou účast lze v porovnání s krajskou, a zejména celostátní účastí hodnotit poměrně pozitivně.

Graf 10: Volební účast v roce 2014

Zdroj: Vlastní zpracování¹²⁸

4.5 Souhrn výsledků voleb za období 1994 – 2014

V této podkapitole jsou vzájemně porovnány výsledky posledních šesti voleb do obecního zastupitelstva v obci Kamenný Újezd z hlediska vývoje volební účasti na obecní, krajské a celorepublikové úrovni. Další části se zabývají porovnáním výsledků voleb a účastí žen ve volbách do zastupitelstva. Poslední část pak porovnává věkovou strukturu kandidátů a zvolených zástupců v letech 1994 a 2014.

4.5.1 Volební účast

Vůbec první volby do zastupitelstev obcí České republiky se konaly na podzim roku 1994. Vzhledem k tomu, že se jednalo o první svobodné porevoluční komunální volby, navíc první v samostatné České republice, dala se očekávat poměrně vysoká volební účast.

Tato očekávání se jednoznačně potvrdila. K volebním urnám přišlo v České republice 60,68 % oprávněných voličů. V rámci celého Jihočeského kraje, pod který v letech modelu 7 krajů a hlavního města Prahy patřil ještě okres Pelhřimov, byla účast ještě podstatně vyšší, dosahovala 67,14 %. V samotné obci Kamenný Újezd volilo 77,91 % oprávněných voličů.

Volby do obecních zastupitelstev v roce 1998 se odehrávaly ve znamení vystřízlivění z euforie počátku 90. let. Oproti roku 1994 v obci klesla volební účast o takřka 16 %. V České republice a Jihočeském kraji klesla dokonce o 26 %.

¹²⁸ Vlastní zpracování dle Českého statistického úřadu. Dostupné z: <http://www.czso.cz/>.

To znamenalo, že v České republice byla voličská účast rovných 45 % a na úrovni krajské tentokrát 49,79 %.

Při volbách v roce 2002 byla průměrná voličská účast v rámci České republiky a Jihočeského kraje takřka totožná jako v předchozích volbách. V obci Kamenný Újezd však klesl zájem voličů o další 3 %. Volební účast však stále dosahovala 63,86 %, což dokonce nepatrně překračovalo 63,12% účast všech voličů v obcích (údaj bez měst, statutárních měst a hlavního města Prahy) v rámci celé České republiky.

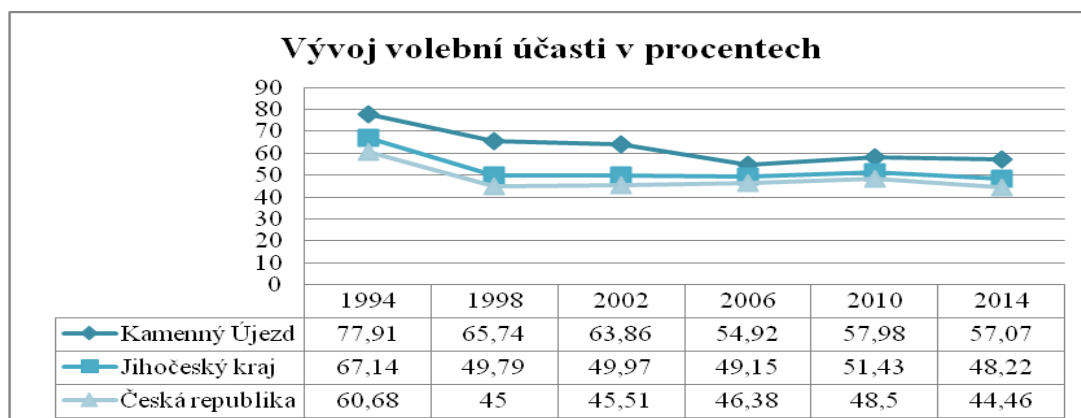
Za veliký neúspěch se ovšem dala brát volební účast v obci v roce 2006. Ač se účast voličů v kraji držela na stejné úrovni jako v předchozích dvou volebních letech a celorepubliková účast dokonce vzrostla, zájem o volby v obci Kamenný Újezd rapidně klesl. Z 63,86 % po 4 letech klesla o 14 % na pouhých 54,92 %. Porovnáním s dalším ze statistických údajů, kterým je volební účast v obcích v rámci celé ČR, zjistíme, že takovýto voličský odliv rozhodně nebyl celospolečenským trendem. I přes nepatrný pokles zájmů obyvatel menších obcí i na celorepublikové úrovni tento průměr stále činil 60,09 %.

Rekordně nízkou volební účast z roku 2006 se v následujících letech podařilo nepatrně vylepšit. Dlouhodobou volební účast voličů v obcích převyšující 60 % se ani v jednom z následujících dvou volebních období vyrovnat nepodařilo. V roce 2010 sice voliči pozitivně zareagovali na účast nově kandidující TOP 09, kdy k volbám přišlo o více jak 5 % voličů více. Obdobné reakce se již obec v roce 2014 nedočkala, ač k tomu mohl být dán předpoklad účastí nového subjektu – Náš Kameňák.

Co se týče zájmů voličů o komunální politiku v posledních šesti volbách, lze za zlomové považovat jednoznačně volby v roce 2006, kdy oproti ustálenému trendu kopírujícímu republikový a krajský trend rapidně ubyl voličský zájem občanů obce Kamenný Újezd. Tento nezájem mohl být způsoben např. demografickým vývojem obce, kdy se v tomto období obec začala rozrůstat o obyvatele stěhující se do obce z okolních měst. Občané bez bližších vazeb na místní komunitu, neznající místní lidi, poměry a prostředí, rozhodně nepřekypovali touhou se nějak v místních věcech angažovat. Je tedy pravděpodobné, že jelikož neměli na místní poměry ucelenější názor, možnost projevit svůj názor ve volbách pro ně nebyla velkým lákadlem. Samotná skutečnost, že se většina nových občanů do obce přistěhovala z Českých Budějovic, nebyla příslibem dobré volební účasti. Účast u voleb v Českých Budějovicích, ale i dalších velkých městech je dlouhodobě podprůměrná, pohybuje se pouze kolem 35 %.

Dalším z důvodů možného nezájmu voličů mohlo být i zklamání z dosavadního způsobu vedení obce, a tím ztrátě důvěry občanů v místní politiky. Mezivolební srovnání účasti v obci Kamenný Újezd, Jihočeském kraji a celé České republice od roku 1994 do voleb v roce 2014 je zaneseno do Grafu 11.

Graf 11: Vývoj volební účasti v procentech

Zdroj: Vlastní zpracování¹²⁹

Je však nutno podotknout, že politologická literatura není v hodnocení klesající volební účasti zcela jednotná. V podstatě se zde střetávají dva různé náhledy. První přístup vnímá volební účast a kandidaturu občanů jako indikátor demokracie a klesající účast je varováním politickým elitám, že může dojít k ohrožení demokracie. Oproti tomu druhý přístup považuje klesající účast za přirozený vývoj a v podstatě projev spokojenosti voličů s dosavadním vývojem. Zvyšující se zájem občanů o volby lze potom vnímat dokonce jako krizi demokratického systému.¹³⁰

4.5.2 Výsledky voleb

Jednoznačným vítězem prvních komunálních voleb v roce 1994 se stala se sedmi mandáty ODS, a tím jednoznačně naznačila vítězný trend, který pokračoval i v následujících třech volebních obdobích. Nejlepší výsledek ODS zaznamenala ve volbách v roce 2006, kdy se svými 55,46 % hlasy získala mandátů devět. V následujících volbách byl její výsledek o poznání horší. Občanští demokraté totiž ztratili 25 % voličů, což ve výsledku znamenalo ztrátu tří zastupitelských křesel, po volbách v roce 2006 měli tedy pouze šest mandátů.

¹²⁹ Vlastní zpracování dle Českého statistického úřadu. Dostupné z: <http://www.czso.cz/>.

¹³⁰ BALÍK, S.: *Česká komunální politika v obcích s rozšířenou působností. Koalice, voličské vzorce a politické strany na místní úrovni v letech 1994-2006*. s. 147

Další ztrátu zaznamenali hned ve volbách v roce 2010, kdy i přes vítězství ve volbách obdrželi již pouze 34,36 % hlasů, což po přepočtu d'Hondtovou metodou znamenalo získání pěti mandátů.

Druhou stálicí místní politiky ke KDU-ČSL. Strana v prvních volbách získala 15,2 % hlasů, čímž získala dva mandáty. Stejný počet mandátů si zajistila i v následujících volbách. Ve volbách v roce 2002 dokonce díky 18,48 % hlasů obsadila tři zastupitelská křesla. Ve volbách 2006 a 2010 však pět obdržela pouze dva mandáty, v posledních volbách v roce 2014 dokonce pouze mandát jeden.

Další celorepublikově velkou a úspěšnou stranou je ČSSD. Sociální demokraté byli na místní úrovni politickými aktéry pouze do podzimu roku 2002, kdy již v komunálních volbách s pěti kandidáty neuspěli a nezískali žádný politický mandát. V předchozích volbách se přitom Sociální demokratům do zastupitelstva prosadit podařilo. Ve volbách v roce 1994 získali mandát jeden, o čtyři roky později se získáním 10,46 % dokonce mandáty dva. Koncem účinkování ve volebním procesu byl pro ČSSD pokus o úspěch v roce 2006. Účast strany v těchto volbách byla s jediným kandidátem pouze symbolická.

TOP 09 je relativně mladou stranou. Na místní politické scéně se strana objevila tedy až v roce 2010. Hned první volby skončily pro stranu velkým úspěchem. Straně se podařilo ukořistit velké množství voličů Občanských demokratů, kteří od posledních voleb oslabili o tři mandáty. Právě tyto tři mandáty získala TOP 09. Ve volbách v roce 2014 se pak straně podařilo tři mandáty obhájit.

Další politickou stranou, která na místní úrovni zasahovala v 90. letech do místního politického dění, je DEU. Jednalo se o stranu, která kandidovala hned v prvních volbách v roce 1994, kdy se jí podařilo získat 9,65 % hlasů, v následujících volbách již jen 8,3 %. Ač se s těmito výsledky podařilo straně vždy prosadit s jedním zastupitelem do obecního zastupitelstva, v roce 2002 už strana ve volbách nekandidovala a natrvalo opustila místní politický život.

Poslední politickou stranou v obci byla do roku 2010 KSČM. Ta největší úspěch zaznamenala hned v prvních volbách v roce 1994, kdy s 12,81 % hlasů získala dvě zastupitelská křesla. Tento zisk byl jednoznačně nejvyšší. V následujících čtyřech volbách se straně podařilo získat už pouze po jednom mandátu. Nejnižší volební zisk strana zaznamenala právě v pro ni posledních volbách v roce 2010, kdy získala pouze 6,65 % hlasů. V následujících volbách v roce 2014 již komunisté nekandidovali.

Z nepolitických subjektů v novodobé historii obce kandidovala pouze dvě sdružení nezávislých kandidátů. Sdružením s dlouhodobou tradicí je TJ Sokol Kamenný Újezd, které v prvních třech volbách vystupovalo pouze pod názvem SNK. Hnutí se v letech 1994 a 1998 podařilo získat dva mandáty. Tři mandáty strana získala v následujících letech 2002, 2006 a 2010, kdy hnutí zaznamenalo svůj vůbec největší úspěch. V těchto volbách se jí podařilo získat 22,06 % hlasů, což ovšem k zisku čtvrtého mandátu nestačilo. O poznání hůře strana skončila ve volbách v roce 2014, kdy po ztrátě takřka 50 % voličů obsadila se ziskem 11,94 % hlasů až čtvrté místo. To po přepočtu znamenalo opět jen dvě zastupitelská křesla.

Za neúspěchem TJ Sokol a dalším propadem ODS ve volbách v roce 2014 stojí nově vzniklé sdružení nezávislých kandidátů Náš Kameňák. Sdružení se podařilo diskutovanými tématy zaujmout voliče natolik, že jim odevzdali celkem 24,93 % hlasů. Pro Náš Kameňák to znamenalo druhý největší zisk, který v přepočtu pro toto sdružení znamenal čtyři zastupitelská křesla a relativně silnou pozici v místní politice.

Výsledky voleb podle procent jsou zaznamenány v Tabulce 16. Počet získaných mandátů je zaznamenán v závorce za procentuelním ziskem.

Tabulka 16: Přehled výsledků stran a hnutí ve volbách v letech 1994 – 2014.

	1994	1998	2002	2006	2010	2014
ODS	45,07 (7)	44,69 (7)	50,47 (8)	55,46 (9)	41,28 (6)	34,36 (5)
KDU-ČSL	15,2 (2)	14,78 (2)	18,48 (3)	13,52 (2)	11,8 (2)	11,18 (1)
ČSSD	6,24 (1)	10,46 (2)	3,62	0,66		
TOP 09					18,21 (3)	17,58 (3)
Náš Kameňák						24,93 (4)
KSČM	12,81 (2)	9,6 (1)	9,59 (1)	11,06 (1)	6,65 (1)	
DEU	9,65 (1)	8,3 (1)				
TJ Sokol (SNK)	11,03 (2)	12,17 (2)	18,08 (3)	19,3 (3)	22,06 (3)	11,94 (2)

Zdroj: ČSÚ – vlastní složení.

Povolebně utvářené koalice se v závislosti na posilování a oslabování pozic jednotlivých stran v průběhu let poměrně zásadně měnily. V roce 1994 vznikla minimální vítězná ideově propojená koalice, kterou s devíti mandáty utvářela vítězná ODS s KDU-ČSL. O čtyři roky později už k vládnoucím stranám přibylo i uskupení SNK, kdy i díky jejich dvěma zastupitelům vznikla jedenáctičlenná, nadměrná ideově propojená koalice. Po volbách v roce 2002 a 2006, kdy se do zastupitelstva probojovaly pouze čtyři subjekty, v obci nadále vládla čtrnáctičlenná koalice ODS, KDU-ČSL a SNK. Ideově odlišná KSČM

zůstala v opozici. V těchto osmi letech byl tedy v obci aplikován model široké koalice, jehož základní znak, jímž je vyloučení ideově zcela odlišného politického subjektu, přetvárá do současnosti. Dalším znakem koalic z let 2010 a 2014 byla v obci Kamenný Újezd jejich nadměrnost. V roce 2010 se dlouhodobě neměnná koalice rozšířila o TOP 09, která vnesla do jinak stabilní koaliční skupiny aspekt ideové nepropojenosti, za což si po volbách v roce 2014 vysloužila od koaličních partnerů odmítavý postoj a ocitla se osamocena v opozici. Její místo v místní vládě po volbách zaujal nový, přesněji neprofilovaný politický subjekt Náš Kameňák. To, zda příchod tohoto uskupení vnese do místní politiky aspekt ideové propojenosti, či zda uskupení naváže na kritický a ideově protichůdný postoj TOP 09, bude možno posoudit až s delším časovým odstupem.

4.5.3 Složení kandidátek podle pohlaví

Dalším z měřítek politické participace v obci je zájem místních občanů kandidovat ve volbách, a zapojit se tak do veřejného života.

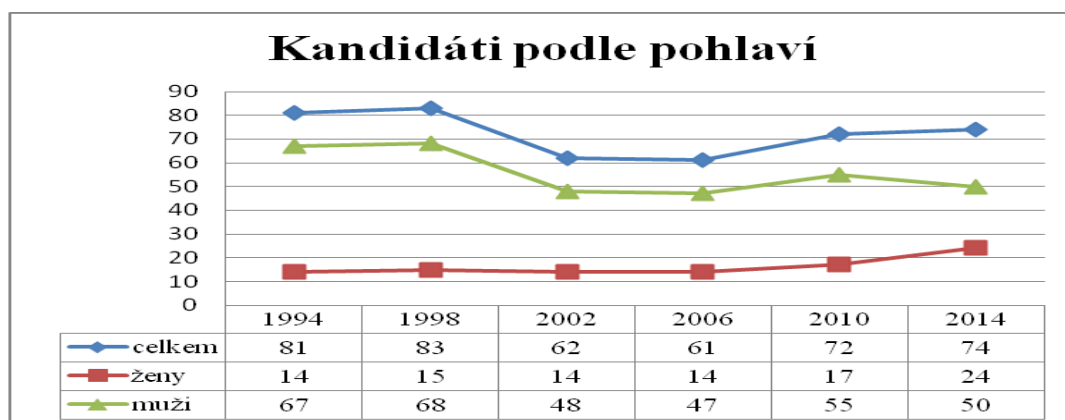
V komunálních volbách v letech 1994 a 1998 kandidovalo v obci Kamenný Újezd vždy šest subjektů – pět politických stran a jedno sdružení nezávislých kandidátů. I když dvě strany neměly plně obsazenou kandidátní listinu, Sociálním demokratům k obsazení do počtu 15 kandidátů chybělo v roce 1994 šest a v roce 1998 pět kandidátů. KSČM v roce 1994 a o čtyři roky později pouze jeden kandidát. Právě díky účasti šesti kandidujících subjektů byl počet kandidátů poměrně vysoký, v roce 1994 jich kandidovalo 81, v roce 1998 dokonce 83.

V roce 2002, kdy místní politickou scénu opustila DEU a Sociální demokraté ještě výrazněji oslabili, klesl počet kandidujících o více jak 25 %. V následujících dvou letech tedy počet uchazečů o veřejné funkce nepřekročil o mnoho ani hranici 60 kandidátů. První oživení zájmu o místní politiku přišlo až ve volbách v roce 2010, kdy na místní politickou scénu vstoupila TOP 09. Díky účasti této strany stoupl počet kandidátů o 15, na 72. Počet kandidujících subjektů se však nezměnil, neboť ve stejném roce již nekandidovala ČSSD. K dalšímu nárůstu kandidátů došlo hned při dalších volbách v roce 2014, kdy kandidovalo nově vzniklé sdružení nezávislých kandidátů Náš Kameňák. Tomuto sdružení se podařilo se svými šesti ženami zapsanými na patnáctičlenné kandidátce výrazně změnit i poměr kandidujících mužů a žen na poměr 2:1. Tento poměr se projevil i ve složení zastupitelstva. Zatímco ve volbách v roce 1994 byla zvolena pouze jedna zastupitelka, v roce 1998 už to

byly zastupitelky tři a v roce 2014 čtyři. Prosazení se žen do zastupitelstva není pochopitelně ovlivněno pouze počtem kandidátek, ale především jejich kvalitou a prosazením na přední příčky kandidátních listin. V roce 2014 stály v čele ODS a Nášeho Kameňáku hned dvě ženy.

Celkové počty kandidátů v jednotlivých letech, počty kandidujících žen a mužů jsou přehledně zaznamenány v Grafu 12.

Graf 12: Kandidáti podle pohlaví

Zdroj: Vlastní zpracování¹³¹

4.5.4 Poměr věku kandidátů a věku zvolených zastupitelů

V další části práce je analyzována věková struktura volených kandidátů a následně zvolených zastupitelů v komunálních volbách do obecního zastupitelstva v obci Kamenný Újezd. Pro účely této práce a její lepší přehlednost je porovnávána a graficky zpracována věková struktura kandidátů a zvolených zastupitelů s odstupem 20 let, tedy ve volbách v roce 1994 a následně až v roce 2014. Podrobná přehledová tabulka analýzy všech kandidátek a volebních výsledků je zpracována jako Příloha 13.

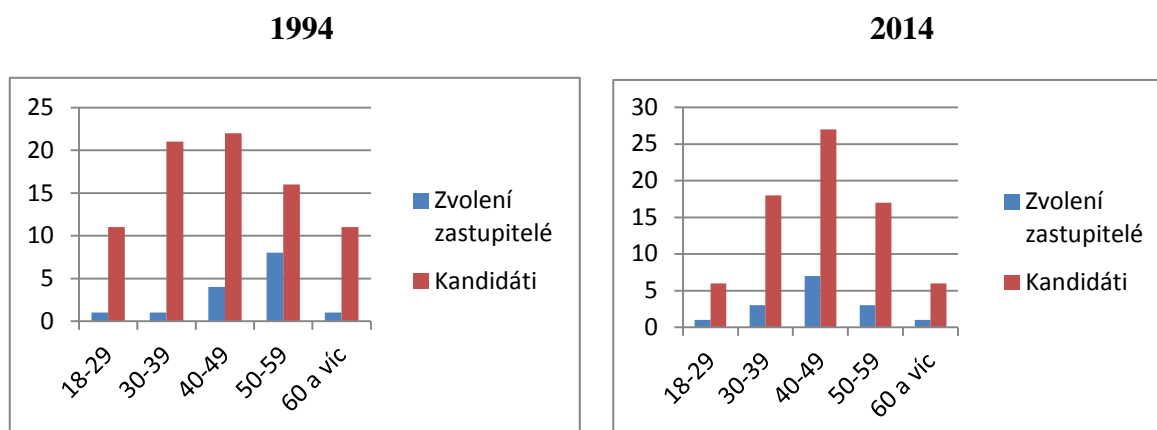
Co se týče poměru množství kandidátů na volebních kandidátkách v roce 1994, byla zde patrná disproporce mezi množstvím kandidátů ve věku 30 – 39 let, ale i ve věku 40 – 49 let. Z nabízených kandidátů byla právě většina ve středním věku. Tato věková kategorie však nebyla proti očekávání voliči příliš preferována. V těchto volbách dominovali jednoznačně „padesátníci“.

Při volbách v roce 2014 už došlo k narovnání tohoto nepoměru, voliči neupřednostňovali starší kandidáty. Vezmeme-li v potaz, že 15členné zastupitelstvo bylo

¹³¹ Vlastní zpracování dle Českého statistického úřadu. Dostupné z: <http://www.czso.cz/>.

zvoleno ze 74 kandidátů, do zastupitelstva se dostal každý pátý kandidát. Poměr zvoleného jednoho kandidáta z pěti byl tentokrát u všech věkových kategorií až překvapivě přesný.

Graf 13: Počet kandidátů a zvolených zastupitelů podle věku ve volbách v roce 1994 a 2014

Zdroj: Vlastní složení¹³²

Z Grafů 13 je patrný klesající zájem o komunální politiku mezi mladšími kandidáty. Stejně tak jako před 20 lety bylo v roce 2014 nejvíce kandidátů z věkové skupiny od 40 do 49 let. V roce 1994 jich bylo 22, v roce 2014 dokonce 27. Mladších 40 let kandidovalo v roce 1994 celkem 32 kandidátů, v roce 2014 to bylo již jen 24 kandidátů. Starších 50 let pak v roce 1994 kandidovalo celkem 27, o 20 let později pak 23 kandidátů.

Dále je patrné, že zatímco v roce 1994 voliči preferovali zejména starší, zkušené kandidáty (ve věku od 50 do 59 let byl zvolen každý druhý kandidát), z těch mladších do 40 let voliči zvolili pouze zastupitele 2, ač se jim jich na kandidátních listinách nabízelo hned 32. Z mladších kandidátů byl tedy vybrán pouze každý 16. kandidát. Oproti tomu došlo v roce 2014 k výrazné změně a posunu k značné vyváženosti voličského výběru. V zastupitelstvu jsou nyní proporcionalně zastoupeny všechny věkové kategorie.

Je však nutno zároveň upozornit, že nebyla nijak posuzována a zohledňována „kvalita“ jednotlivých kandidátů, a zejména ani jejich pozice na kandidátce. To znamená, že nijak nebyla zohledněna neoddiskutovatelná výhoda zařazení kandidáta na přední pozice kandidátní listiny, a potažmo předpoklad výše postaveného kandidáta být zvolen.

¹³² Vlastní zpracování dle Českého statistického úřadu. Dostupné z: <http://www.czso.cz/>.

4.6 Analýzy rozhovorů

Nedílnou a zcela zásadní částí této práce je její výzkumná část prováděná formou polostrukturalizovaných rozhovorů s politickými aktéry, tedy současnými, ale i bývalými zastupiteli obecního zastupitelstva obce Kamenný Újezd. Jedná se tedy o kvalitativní výzkum, ve kterém byly respondentům pokládány otázky z oblasti sociálního, politického a kulturního života obce. Středem zájmu zkoumání byly i osobní pohnutky jednotlivých aktérů ke vstupu do politiky. Účelem tohoto výzkumu bylo především na základě rozhovorů zmapovat místní konfliktní linie a analyzovat vztahy a postavení jednotlivých politických aktérů.

Otázky byly rozděleny do těchto sedmi oblastí: historie a vize obce, hlavní veřejné a politické problémy obce, identifikace skupin v obci, identifikace respondenta, kandidátní listiny a volební strany, konflikty a občanství v obci. Záznamový arch kladených otázek je součástí práce (viz Příloha 10).

Dotazovaným respondentem byl bývalý starosta obce pan František Ondřich (ODS), současná starostka Ing. Jitka Šebelková (ODS), zastupitel a radní za TJ Sokol pan Bc. Vít Janás, zastupitel a radní z předchozího volebního období pan Tomáš Vala (TOP 09), zakladatel sdružení Náš Kameňák pan Ing. arch. Tomáš Petrášek, dlouholetý lídr místní buňky KSČM a bývalý zastupitel pan František Mertl a dlouholetý kandidát číslo jedna KDU-ČSL, zastupitel a radní pan Bohuslav Dichtl.

4.6.1 Historie a vize obce

Účelem pokládaných otázek bylo objasnit, jak jednotliví aktéři hodnotí změny, které v obci po roce 1989 nastaly, kdo se stal v obci vlivným a začal ovlivňovat místní dění. Tázaní byli požádáni o zhodnocení porevolučního starostování pana Františka Ondřicha, které trvalo bez přerušení od roku 1990 do voleb v roce 2014. Cílem otázek bylo dále zjistit názor dotazovaných na směřování obce Kamenný Újezd a na její budoucnost.

Všichni dotazovaní pozitivně vnímají změny, které po roce 1989 v obci nastaly. Kladně především hodnotí změnu nálady ve společnosti, lepší klima a chuť lidí pracovat. Postupem času ovšem tato prvotní euforie vyprchala a lidé se k řadě změn začali stavět negativně. I přes řadu negativ vnímají respondenti období 90. let veskrze pozitivně, pouze pan František Mertl (KSČM) vyjádřil kritický názor, že se objevilo mnoho lidí, kteří chtěli zmatku této doby využít a prosazovat si své osobní věci na úkor společenského zájmu.

Vedení v této době a přístup lidí naopak chválil opoziční politik pan Tomáš Vala (TOP 09), který neubírá starostovi snahu věci řešit a realizovat i rozsáhlé projekty typu přestavby areálu školy a výstavby domu s pečovatelskou službou. Pozitivně se k účinkování pana Františka Ondřicha (ODS) vyjádřil i představitel Našeho Kameňáku.

Kriticky se však Tomáš Vala vyjadřuje k třetímu a všem následujícím volebním obdobím, ve kterých František Ondřich stál v čele obce. *“Postupem času začaly vznikat mezi starostou a firmami pracujícími pro obec nějaké nadstandardní vztahy a zakázky nebyly podle mého názoru rozdělovány tak, jak to má být.”* Obdobná negativa popisuje i zástupce Našeho Kameňáku pan Ing. arch. Tomáš Petrášek, který na panu Františku Ondřichovi kritizuje především to, že díky svému dlouhému starostování přestal vidět věci s odstupem a postupem času ztratil určitou sebereflexi, což se projevilo i ve stereotypní a neautentické komunikaci starosty s okolím. Zástupci dlouholetých koaličních partnerů ODS mají na způsob vedení obce diametrálně odlišný názor. Práci pana Františka Ondřicha bez výraznější kritiky vyzdvihují, i když připouštějí, že i v jeho práci se mohou najít menší nedostatky.

Budoucnost obce je všemi respondenty vnímána pozitivně. Drobné výhrady lze zpozorovat pouze u Ing. arch. Tomáše Petráška. Ten se obává především toho, že pokud nedojde ke změně navrhovaného územního plánu, obec nabude podoby roztráštěné zastavěné oblasti bez silné identifikace, což by se mohlo negativně projevit v sociálním životě obce. Dále kritizuje i nedostatečnou připravenost na koordinaci rozvoje obce, jako příklad uvádí téma dálnice a železničního koridoru a s tím spojené omezení v průchodnosti krajiny.

Všichni dotazovaní se shodují na tom, že zastupitelstvo obce by mělo být při schvalování změn a přípravě nového územního plánu velice obezřetné, neboť existují skupiny lidí a jednotlivci, kteří se snaží prosazovat do územního plánu své zájmy, což sice může být z jejich pohledu ospravedlnitelné, pro obec samotnou by však nekorigovaná výstavba mohla mít fatální následky. Respondenti se shodují, že by si obec měla zanechat svůj vesnický ráz.

4.6.2 Hlavní veřejné a politické problémy obce

V této části byly zjišťovány hlavní veřejné a politické problémy obce, co brání jejich řešení a co je jednotlivými aktéry vnímáno jako největší problém obce.

Hned dva respondenti vidí jako hlavní problém v obci chybějící sociální komunikaci a špatné mezilidské vztahy, které se přenášejí i na místní politickou scénu. Není jistě náhodou, že jako problém číslo jedna toto označili nesmiřitelní sokové z ODS a TOP 09. Na nedobrou komunikaci dále upozorňuje i Ing. arch. Tomáš Petrášek (Náš Kameňák), který sice odmítá označovat nějaký problém jako ten nejzásadnější, sám ovšem hovoří o chybějící vizi obce, kdy by si přál, aby si místní komunita tuto vizi vygenerovala sama svou zvýšenou angažovaností. Současná starostka Ing. Jitka Šebelková (ODS) problém spatřuje především ve zvýšené kamionové dopravě. Ta je způsobena rozrůstajícím se vozovým parkem místního kamionového dopravce, jehož kamiony při napojování se na silnici E55 projíždějí středem obce. František Ondřík (ODS) ještě dále upřesňuje, že obec má celou řadu problémů, které však průběžně řeší. Jedná se především o přeplněnou základní školu, která již svou kapacitou pomalu nestačí potřebám obce a dalších okolních obcí, které základní školu samy nezřizují, a dále zničil i vysokou nákladovost spojenou s likvidací komunálních odpadů. Pan Bohuslav Dichtl (KDU-ČSL) je v názorové shodě s většinou dotazovaných. Stejně jako oni vidí zásadní problém v dopravě, tento problém však vnímá jako neřešitelný. František Mertl (KSČM) spatřuje největší problém v územním plánu obce a neustálých snahách v něm něco měnit. Dle jeho názoru je současný plán špatný, shoduje se s Ing. Arch. Petráškem v tom, že při řízení se tímto plánem by došlo k naprostému roztržení zástavby.

4.6.3 Identifikace skupin v obci

Účelem bylo zjistit, zda a do jakých skupin lze místní občany dělit, zda mezi jednotlivými skupinami dochází ke konfliktům, zda nejsou některé skupiny na úkor jiných skupin nějakým způsobem zvýhodňovány, případně zda je nebo může být existence takových skupin pro obec přínosem.

Všichni respondenti se shodují na členění místní občanů do různých skupin. Jako zásadní vnímají dělení podle kontinuity obývání obce, tedy dělení na starousedlíky a tzv. „náplavu“. Zástupce Našeho Kameňáku dále hovoří i o významu dělení obyvatel podle lokality, ve které žijí, dále dělení do sociálních skupin a do skupin podle vztahu k obci. Právě vztah k obci a místní komunitě vnímá Ing. arch. Tomáš Petrášek jako zcela zásadní a připouští jak existenci anonymních neaktivních starousedlíků, tak i angažovaných a spolkově aktivních přistěhovalců.

Oba zástupci ODS a Bohuslav Dichtl dále vyzdvihli práci některých místních sdružení, která aktivně pracují na zachování tradic a vesnického rázu obce. Další spolky pak proaktivně působí při rozvoji sportu, kultury a všeobecném posílení sociálního kapitálu.

Žádný z respondentů se ke konkrétní skupině nevyjadřoval nelichotivě, v činnosti žádné ze skupin nespátřují výraznější negativa.

4.6.4 Identifikace respondenta

V této části jsou politickým aktérům kladeny otázky k osobním pohnutkám, které je vedly ke vstupu do politiky, jaká byla při vstupu do politiky jejich očekávání a zda se tato očekávání splnila. Další dotazy byly směřovány na jejich možnosti ovlivňovat místní dění.

Většina respondentů uvádí jako hlavní impulz pro svůj vstup do politiky chuť něco zásadně změnit. Ať už se jedná o respondenty, kteří do politiky vstupovali hned po změně politického systému v roce 1990 a chtěli se podílet na přechodu od totalitního k demokratickému zřízení, nebo o ty, kteří do politiky vstoupili teprve v nedávných letech a chtějí do rozhodování do místních věcí vnést element větší otevřenosti veřejnosti, a pracovat tak na zvýšení participace místních lidí na obecním dění. Všichni dotazovaní se shodují v tom, že před vstupem do politiky neměli příliš velké tušení o mechanismech politických procesů a rozhodování. I přes veškeré obtíže se všichni shodli v tom, že svého rozhodnutí nelitují.

Výjimkou z politických nováčků je pouze pan František Mertl (KSČM), který se v politice angažoval již před rokem 1989. V té době zastával vysoké funkce na Ředitelství silnic a dálnic a Správě a údržbě silnic, jedno volební období byl náměstkem předsedy Městského národního výboru v Českých Budějovicích.

Ke svým možnostem ovlivňovat místní dění se rovněž shodně uvádějí, že toto je závislé od toho, zda jsou pouze řadovými zastupiteli, členy rady, místostarostou nebo starostou. Mají shodný názor v tom, že řadový obecní zastupitel nemá kromě práva hlasovat o návrzích rady žádné větší pravomoci. V pozici člena rady jsou možnosti ovlivňovat místní dění o mnoho větší a tyto možnosti se dále zvyšují ve funkci místostarosty a starosty.

4.6.5 Kandidátní listiny a volební strany

Odpovědi na kladené otázky měly objasnit především to, jakým způsobem jsou v jednotlivých stranách vybírání vhodní kandidáti, zda mají kandidující subjekty potíže s obsazováním kandidátních listin, jakým způsobem je určováno pořadí kandidátů na listinách. Další otázky byly směřovány na politickou práci stran v mezivolebním období a jejich spolupráci s vyššími úrovněmi stran.

V oblasti výběru kandidátů zapisovaných na volební listinu se strana od strany postatně liší. Zatímco ODS si za dlouhá léta vybuodovala poměrně stabilní základu osob, které ve volbách pravidelně kandidují, KDU-ČSL a TJ Sokol takovou významnější základnu nevybudovala. Jak zástupci obou subjektů uvádějí, o kandidaturu má vždy zájem tak maximálně 5 členů, odstatní kandidáty musejí k podpisu v podstatě přemlouvát. Tito lidé se pak objevují na v podstatě nevolitelných místech. TOP 09 rovněž nemá stabilnější základů zájemců o kandidaturu v místních volbách. Jako nejaktivnější a nejzapálenější lze v současné době jednoznačně vnímat kandidáty Našeho Kameňáku. Vedení strany se svými zastupiteli, a nakonec i zastupiteli dalších politických subjektů prosadili projekt tvorby strategického plánu, kdy se do projektu jeho tvorby nakonec podařilo zapojit poměrně značné množství místních občanů, většinou z řad přívrženců Našeho Kameňáku. Překvapivým zjištěním byla aktivita vedení místního KSČM, neboť výbor místní buňky se schází na pravidelných měsíčních poradách, jakási valná hromada členů zasedá každé tři měsíce. Jejich schůzek se účastní různí hosté z vedení republikové KSČM, jako např. předseda strany pan JUDr. Vojtěch Filip. Ostatní dotazovaní respondenti se shodují v tom, že činnost stran a sdružení je v době mezi volbami v podstatě nijaká.

Ke způsobu určování pořadí kandidátů respondenti poměrně shodně uvádějí, že nemají žádný propracovaný systém, na základě kterého by stanovovali jejich pořadí. TOP 09 uznává, že při prvních volbách do popředí kandidátky zapsala především členy strany, které na dalších místech doplnila kandidáty bez politické příslušnosti. V druhých volbách již vycházela z hlasů obdržených při posledních volbách a do popředí stavěla kandidáty, kteří měli šanci na úspěch. V TJ Sokol je pořadí kandidátů věcí výboru sportovního oddílu TJ Sokol. U KDU-ČSL je pořadí kandidátů věcí jejich předsedy, KSČM o pořadí jednalo na výboru strany. Naš Kameňák rovněž neměl před posledními a pro ně prvními volbami žádný systém, který by jim pomohl stanovit pořadí kandidátů. Jejich kandidát dále přiznává, že nikdo se na přední místa kandidátní listiny příliš nehrnul,

neboť se nikomu nechtělo vstupovat do rozhádaného obecního zastupitelstva. To, že jeho slova nejsou planá, potvrdily i volební výsledky, neboť kandidátka z prvního místa paní Ing. Jitka Matějková, která získala největší počet hlasů, odmítla post místostarostky a raději tuto funkci přenechala druhému nejúspěšnějšímu kandidátovi panu Václavu Pouzarovi.

4.6.6 Konflikty

Protože byl dán předpoklad, že během jednání a rozhodování v zastupitelstvu dochází k názorovým konfliktům, byly kladené otázky zaměřeny také na tuto oblast. Respondenti byli konkrétně dotazováni na průběh rozhodování v zastupitelstvu obce a s tím spojené případné konflikty. Zjišťováno bylo, čeho se tyto konflikty týkají, zda se jedná o konflikty spíše povahy trvalé, situační či osobní, a mezi kterými jednotlivci nebo skupinami se tyto konflikty vyskytují nejčastěji. V této části byly zodpovězeny i otázky týkající se sestavování koalic v obci Kamenný Újezd.

I zde lze spatřovat dělení na dva názorové protipóly. Na jedné straně stojí strany tradiční koalice, tedy ODS, KDU-ČSL a TJ Sokol. Mezi těmito panuje názorová shoda v tom, že nové postoje a názory, které do místní politiky již od roku 2010 vnáší TOP 09, obci neprospívají, ba dokonce v některých okamžicích škodí. Straně TOP 09 vyčítají, že do místní politiky vnesla jakousi podezřívavost a nedůvěru k dosavadnímu způsobu vedení obce. Drobnou výjimkou je Bohuslav Dichtl (KDU-ČSL), který připouští, že některé připomínky členů TOP 09 jsou na místě a mnohdy jsou námětem pro věcnou diskusi.

Na opačném protipólu naopak stojí právě TOP 09 a Náš Kameňák, kteří naopak kritizují jednání TJ Sokol a zřejmě zejména ODS, které jsou neotevřené diskusím, z jejich jednání je zřejmá jistá faleš a manipulace. Představitel Našeho Kameňáku na druhou stranu připouští, že jistý problém spatřuje i v chování opozice, tedy TOP 09, která to se svou horlivostí někdy až příliš přehání a vytváří mezi stranami mantinely.

Co se týče skupin nebo osob, mezi kterými jsou konflikty nejčastější, lze jednoznačně konstatovat, že dlouhodobý konflikt přetrvává mezi TOP 09 a ODS. Vznik tohoto konfliktu můžeme datovat někdy do roku 2010, kdy TOP 09 v obci vznikla právě jako pravicová alternativa ODS, vůči které se již před volbami ostře vyhraňovala. Této straně a koalici celkově vyčítala především nekomunikaci a neochotu diskutovat.

Bývalý starosta pan František Ondřích (ODS) kritizuje TOP 09 především za to, že nijak nepřispívá svými myšlenkami k rozvoji obce a svou politiku staví pouze na hanění cizích myšlenek a nápadů. Jistá negativa spatřuje i na způsobu jednání a uvažování představitelů Našeho Kameňáku, kdy zejména Ing. arch. Tomáši Petráškovi vyčítá jeho myšlenky podložené pouze teoriemi a nikoliv praxí. Sám pan František Ondřích ovšem připustil, že je v některých pohledech na věci až možná příliš konzervativní.

Ing. arch. Tomáš Petrášek (Náš Kameňák) ke konfliktům v zastupitelstvu uvedl: „*Konflikty ve vedení malé obce nejsou dobré, zabraňují tmelení a vzájemnosti komunity.*“

Z provedených rozhovorů vyplynulo, že až do roku 2010 nedocházelo při sestavování koalice k zásadnějším problémům. Každé z voleb od roku 1994 vždy s poměrně velkou převahou vyhrála ODS a této jako vítězi voleb nikdo neubíral právo se rozhodnout, koho do rady obce přizve. Prvním takovým partnerem ODS se již v roce 1994 stala KDU-ČSL. O čtyři roky později byl do rady zvolen i zástupce SNK (nynější TJ Sokol), kdy ve složení tři radní ODS, jeden radí KDU-ČSL a jeden radní TJ Sokol rada obec řídila až do voleb v roce 2010, kdy ODS jedno ze svých tří míst v radě přenechala zástupci TOP 09. Dle dotazovaných respondentů došlo právě tímto okamžikem k prvním zásadnějším konfliktům, TOP 09 nebyla dalšími koaličními partnery rozhodně vnímána jako dobrý koaliční partner. Výsledkem koaličních sporů bylo, že TOP 09 po volbách v roce 2014 do rady přizvána nebyla a její místo obsadil zástupce Našeho Kameňáku, který zároveň získal post místostarosty obce. Dotazovaný respondent Našeho Kameňáku k účinkování jejich zástupce v radě obce uvedl, že při vstupu do koalice nikdy neuzavřeli žádnou koaliční dohodu, kterou by přislíbili koaličním partnerům poslušnost, neboť co se názorů na řešení většiny obecních záležitostí týče, názorově inklinují k opoziční TOP 09.

4.6.7 Občanství v obci

Závěrečná otázka měla za úkol především odlehčit atmosféru a rozhovor ukončit v pozitivním duchu. Respondenti byli dotazováni, zda lze v Kamenném Újezdě mluvit o nějaké identitě, co pro ně znamená být z „Kameňáku“ a zda jsou na svou příslušnost k obci hrdí.

V této části se dle očekávání všichni dotazovaní vyjádřili pozitivně. Bývalý starosta obce vyzdvihuje především to, že v obci nedošlo nikdy k žádné aféře, která by jméno obce pošpinila. Zástupce TJ Sokol pozitiva v obci spatřuje především v bohaté sportovní

a kulturní činnosti a dále v tom, že lidé z obce mohou těžit z blízkosti Českých Budějovic. Zástupce Našeho Kameňáku naopak spatřuje velkou výhodu v demografickém oddělení Kamenného Újezdu od Českých Budějovic, což dle jeho názoru posiluje soudržnost komunity. Všichni dotazovaní jednoznačně kladně hodnotí občanskou vybavenost obce, sociální zázemí a dobrou dosažitelnost základního a středního školství.

5 Závěr

Cílem této diplomové práce bylo charakterizovat hlavní socioekonomické ukazatele obce. Práce se v této oblasti zaměřila na analýzu z pohledu demografického, kdy touto bylo zjištěno, že 80. a 90. léta 20. století byla ve znamení nepřetržitého úbytku obyvatelstva, který se zastavil až v roce 1999, kdy počet obyvatel klesl pod hranici osmnácti set obyvatel. Pokles byl zapříčiněn jak nízkou natalitou, tak i vysokou zápornou migrací. Počátkem 21. století se trend migrace lidí z obce do měst zcela obrátil a především díky kladnému saldu migrace se situace postupně začala zlepšovat. V lednu roku 2014 v obci a jejích osadách žilo 2 294 obyvatel.

Průměrný věk obyvatelstva obce se stejně jako v celé České republice postupně zvyšuje. Tempo stárnutí místní populace je však ve srovnání s republikovým průměrem nižší. Na konci roku 2014 byl průměrný věk místních obyvatel 40,5 let, celostátní průměr dosahoval hodnoty 41,7 let. Věkový průměr je ovlivněn zvýšenou natalitou a relativně stabilní mortalitou. Nejzásadněji je ovšem ovlivněn vysokou kladnou migrací mladých rodin s malými dětmi.

Nezaměstnanost v obci je dlouhodobě pod republikovým průměrem. Nízká nezaměstnanost je zásadně ovlivněna geografickou polohou obce a její blízkostí krajskému městu a dalším, převážně strojírenským městům jako Velešín a Kaplice. V obci Kamenný Újezd byla na konci července roku 2015 2,5% nezaměstnanost, kdy ve stejném období dosahovala nezaměstnanost v celé České republice 6,3 %. Největším zaměstnavatelem v obci byl do roku 1990 Školní zemědělský podnik VŠZ Hluboká nad Vlavou, který vytvářel více jak 100 pracovních míst. Tento se po přechodu na tržní hospodářství transformoval do společnosti Konsivia, s.r.o., která však na konci 90. let svou činnost ukončila. V současné době nejvíce pracovních míst vytváří strojírenský podnik Gastro, s.r.o., zaměřující se na výrobu potravinářského vybavení, a mezinárodní autodoprava LKW Budweiser Spedition Kratochvíl, spol. s r.o.

Rozpočet obce je dlouhodobě stabilní, v roce 2013 obec hospodařila s více jak 31 mil. Kč. Mezi největší investiční projekty v období posledních 25 let patří především rekonstrukce a přístavba základní školy a přilehlé tělocvičny, domu pro seniory a sociálních bytů. Velice finančně náročná byla i výstavba čistíčky odpadních vod. Dlouhodobě je investováno do budování, oprav a údržby veřejných místní infrastruktury a likvidace odpadů.

Druhým cílem byla identifikace aktérů politického procesu v obci a analýza jejich vzájemných vztahů.

Počátkem 90. let 20. století se po volbách do obecních zastupitelstev dostalo k moci OF, které při vedení obce spolupracovalo především s ČSL. Velice silnou pozici OF převzala po volbách v roce 1994 nově utvořená politická strana ODS, která vznikla právě transformací OF. Tradice spolupráce této strany s lidovci se pak přenesla i do spolupráce ODS s KDU-ČSL, jejichž člen od roku 1994 pravidelně zaujímá místo v radě obce. V obci Kamenný Újezd v roce 1994 tedy vznikla minimální vítězná, ideově propojená koalice ODS a KDU-ČSL, která se po dalších volbách v roce 1998 rozrostla o SNK, a vznikl tak typ nadměrné, ideově propojené koalice. V těchto letech tvořili opozici komunisté, sociální demokraté a zástupci DEU. V roce 2002 a 2006 se do zastupitelstva obce probojovaly pouze čtyři subjekty, což po vyčlenění ideově odlišné KSČM vedlo ke vzniku široké koalice ODS, KDU-ČSL a TJ Sokol. Tento model povolební koalice v obci přetrvává dodnes.

Relativně bezkonfliktní rozhodování v obci trvalo až do voleb 2010, kdy do místní politiky vstoupila TOP 09. Ta se již před volbami stavěla kriticky k dosavadnímu způsobu vedení obce radními ODS. Výrazně kritická předvolební kampaň zajistila TOP 09 úspěch, což vedlo k znatelnému oslabení pozice ODS a pro TOP 09 k zisku tří zastupitelských mandátů a jednoho mandátu v pětičlenné radě obce. Následující volební období se odehrávalo ve znamení silné kritiky a podezíravosti TOP 09, což se jejich zastupitelům vymstilo v následujících volbách v roce 2014, ve kterých ODS opět zvítězila, opět ovšem zaznamenala ztrátu dalšího mandátu. Faktickým vítězem voleb se tak stalo “béčko” TOP 09, nově vzniklý Náš Kameňák. Ten získal čtyři mandáty a v rámci koaličního vyjednání a hlasování zastupitelstva i pozici místostarosty obce. Pozici “nechtěného” naopak zaujala namísto již nekandidující KSČM rebelující TOP 09, která se rázem ocitla osamocena v opozici. Tento model vládnutí lze nazvat jako široká koalice.

Třetím cílem bylo definovat charakter lokálního politického procesu na základě analýzy vývoje lokálního stranického systému, charakteristiky místních konfliktních linií a jednání komunálních politických aktérů.

Na základě provedených rozhovorů bylo od jednotlivých aktérů politického dění zjištěno, že od počátku 90. let 20. století nehrálo při vedení obce a jejím rozhodování stranictví významnější roli. Rozhodující byl pouze názor každého ze zastupitelů, který

nebyl stranicky údajně nijak ovlivňovaný. Ke změně došlo dle aktérů až po volbách v roce 2010, kdy do místní politiky vstoupila TOP 09. Ta se během celého volebního období dostávala do ostrých konfliktů převážně se zástupci ODS. Tyto podezírala především z nečestného, či dokonce korupčního chování při vypisování a rozdělování obecních zakázek. Postupem času ze situačních konfliktů vznikla trvalá konfliktní linie mezi TOP 09 a ODS, nebo možná přesněji osobní konfliktní linie mezi předsedou TOP 09 Tomášem Valou a bývalým starostou Františkem Ondříchem, která přetrvává i v dalším volebním období. Zatím ne příliš znatelné, ovšem v budoucnu možná zásadní názorové konflikty jsou patrné i mezi ODS a Naším Kameňákem.

Ač se na první pohled může zdát, že trvalý konflikt se v obci omezuje především na spory dvou politických stran, tedy ODS a TOP 09, anebo jde dokonce pouze o konflikt jednotlivců z těchto stran, že samotný konflikt nemá výraznější ambice ovlivňovat dění v obci, při bližším zkoumání dospějeme k závěru, že zdánlivě malicherné výčitky mají ve skutečnosti hlubší ideový podtext, který rozděluje zastupitele na dvě části. Jedna část, konzervativně obhajující zavedený systém, si nepřipouští potřebu žádných zásadnějších systémových změn a staví se odmítavě k čemukoli novému, zatímco druhá část zastupitelů se pokouší o participaci místních lidí, tedy snaží se vzbuzovat v lidech zájem o dění v obci a za jejich pomoci se snaží najít nové vize, a stanovit pak jasné cíle, které dle jejich názoru nejsou současným vedením obce lidem nabízeny.

6 Seznam použitých zdrojů

Tištěné zdroje a publikace

- BALÍK, S. (Ed.). *Komunální volby v České republice v roce 2002*. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita. Mezinárodní politolog. ústav, 2003. 143 s. ISBN 80-210-3211-1.
- BALÍK, S. *Česká komunální politika v obcích s rozšířenou působností. Koalice, voličské vzorce a politické strany na místní úrovni v letech 1994-2006*. 1. vyd. . Brno: CDK, 2008. 387 s. ISBN 978-80-7325-144-4.
- BALÍK, S. *Komunální politika : obce, aktéři a cíle místní politiky*. 1. vyd. Praha: Grada Publishing, 2009. 250 s. ISBN 978-80-247-2908-4.
- BERNARD, J., KOSTELECKÝ, T. a kol. *Samospráva venkovských obcí a místní rozvoj*. Praha: SLON, 2011. 237 s. ISBN 978-80-7419-069-8.
- BUBENÍČEK, V. *Obce jako aktéři politického procesu*. Praha: Provozně ekonomická fakulta České zemědělské univerzity v Praze, 2004. 93 s. ISBN 80-213-1326-9.
- CABADA, L. *Koalice a koaliční vztahy České republiky v evropském kontextu*. 1. vyd. Plzeň: Aleš Čeněk, s.r.o., 2006. 223. ISBN 80-7380-004-7.
- CABADA, L. VODIČKA, K. *Politický systém České republiky*. 2.vyd. Praha: Portál, 2007. 374 s. ISBN 987-80-7367-337-6.
- ČMEJREK, J., BUBENÍČEK, V., ČOPIK, J. *Demokracie v lokálním politickém prostoru*. 1. vyd. Praha: Grada Publishing a.s., 2010. 223 s. ISBN: 978-80-247-3061-5.
- ČMEJREK, J., BUBENÍČEK, V., LUHANOVÁ, M.: *Politika v regionálním rozvoji*. Praha: Provozně ekonomická fakulta České zemědělské univerzity v Praze, 2006. 162 s. ISBN 80-213-1157-6.
- ČMEJREK, J., *Obce a regiony jako politický prostor*. Praha: Alfa nakladatelství, 2008. 165 s. ISBN 978-80-87197-00-4.
- HORIZNKOVÁ, E., NOVOTNÝ, V. *Základy organizace veřejné správy v ČR*. 3. upravené vyd. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, s.r.o., 2013. 248 s. ISBN 978-80-7380-459-6.
- JÜPTNER, P. *Komunální koalice a politické modely*. Politologická revue, 2004, roč. 10, č. 2, s. 81-101. ISSN 1211-0342.
- KOUDELKA, Z. *Samospráva*. 1. vyd. Praha: Linde Praha, a.s., 2007. ISBN 978-80-7201-665-5.
- LAVIČKA, R., HAVLICE, J. a kol. *Velké dějiny malého města – 750 let Kamenného Újezda*. České Budějovice: Nakladatelství a vydavatelství Veduta, 2013. 352 s. ISBN 978-80-86829-84-5.

PEKOVÁ, J. *Finance územní samosprávy: teorie a praxe v ČR*. 1. vyd. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2011. 587 s. ISBN 978-80-7357-614-1.

PRŮCHA, P. *Místní správa*. 1. vyd. Brno: Masarykova universita, 2011. 277 s. ISBN 978-80-210-5590-2.

ŘÍCHOVÁ, B. *Úvod do současné politologie: srovnávací analýza demokratických politických systémů*. 2. vyd. Praha: Portál, 2007. 208 s. ISBN 987-80-7367-348-2.

ŠARADÍN, P., OUTLÝ, J. a kol. *Studie o volbách do zastupitelstev v obcích*. 1. vyd. Olomouc Univerzita Palackého v Olomouci, 2004. 232 s. ISBN 80-244-0798-1.

VALEŠ, L. a kol. *Politologické aspekty veřejné správy*. 1. vyd. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, s.r.o., 2006. 246 s. ISBN 80-7380-010-1.

WOKOUN, R., MATES, P., KADEŘÁBKOVÁ, J. a kol. *Základy regionálních věd a veřejné správy*. 1. vyd. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, s.r.o., 2011. 474 s. ISBN 978-80-7380-304-9.

Elektronické publikace a zdroje

KUBÁLEK, M., BUBENÍČEK, V. Charakter lokální politiky v suburbánním politickém prostoru. *Acta Politologica* [on-line]. 2012, roč. 4, č. 3. [cit. 2015-09-15]. Dostupné z: <<http://acpo.vedeckecasopisy.cz/publicFiles/00322.pdf>>. ISSN 1803-8220.

KUBÁLEK, M., BUBENÍČEK, V. Konfliktní linie v malých obcích. *Acta Politologica* [on-line]. 2010, roč. 2, č. 3. [cit. 2015-09-15]. Dostupné z: <<http://acpo.vedeckecasopisy.cz/publicFiles/00085.pdf>>. ISSN 1803-8220.

KULÍŠKOVÁ, J. Komunální koalice jako výzkumný problém [online] 2011 [cit. 2015-09-15]. Dostupný z <http://tt.pef.czu.cz/Files/1_printVersion_68.pdf kulíšková>

Česká strana sociálně demokratická. *Historie ČSSD* [online]. 2011 [cit. 2015-10-16]. Dostupné z: <<http://www.cssd.cz/strana/agenda-a-clenstvi/historie-cssd/>>

Český statistický úřad [online]. [cit. 2015-6-11]. Dostupné z: <<http://www.czso.cz/>>

Český statistický úřad - volby [online]. [cit. 2015-07-23]. Dostupné z: <<http://www.volby.cz/>>

Elektronický portál územních samospráv [online]. [cit. 2015-09-27]. Dostupné z: <<http://www.epusa.cz/>>

Facebook [online]. [cit. 2016-02-17]. Dostupné z: <<https://www.facebook.com/>>

Křesťanská demokratická strana - Československá strana lidová. Stručná historie ČSL a KDU-ČSL [online]. 2014. [cit. 2015-10-02] Dostupné z: <<http://www.kdu-csl.cz/onas/historie/>>

Ministerstvo práce a sociálních věcí [online]. [cit. 2015-09-22]. Dostupné z: <<http://www.portal.mpsv.cz/>>

Ministerstvo obrany ČR [online]. [cit. 2015-10-03]. Dostupné z: <<http://www.army.cz/>>

Obec Kamenný Újezd [online]. [cit. 2015-10-10]. Dostupné z: <<http://www.kamenny-ujezd.cz/>>

Občanská demokratická strana. *Historie Občanské demokratické strany 1991- 2015* [online]. 2015 [cit. 2015-10-02]. Dostupné z: <<http://www.ods.cz/historie/>>

Portál územního plánování [online]. 2015 [cit. 2015-10-16]. Dostupné z: <<http://portal.uur.cz/>>

Státní oblastní archiv v Třeboni. *Pamětní kniha obce Kamenný Újezd, 1. díl (1925-1955)* [online]. 2015 [cit. 2015-10-19]. Dostupné z: <<https://digi.ceskearchivy.cz/>>

Státní oblastní archiv v Třeboni. *Pamětní kniha obce Kamenný Újezd, 2. díl (1956-1993)* [online]. 2015 [cit. 2015-10-19]. Dostupné z: <<https://digi.ceskearchivy.cz/>>

Právní normy

Česko. Ústavní zákon č. 1/1993 Sb. ze dne 16. prosince 1992, Ústava České republiky

Česko. Zákon č. 222/1999 Sb. ze dne 14. září 1999 o zajišťování obrany České republiky

Česko. Zákon č. 128/2000 Sb. ze dne 12. dubna 2000 o obcích (obecní zřízení)

Česko. Zákon č. 131/2000 Sb. ze dne 13. dubna 2000 o hlavním městě Praze

Česko. Zákon č. 491/2001 Sb. ze dne 6. prosince 2001 o volbách do zastupitelstev obcí a o změně některých zákonů

Ústní sdělení

DICHT, Bohuslav : Ústní sdělení. Spol. LUMEN České Budějovice. 12. listopadu 2015.

JANÁS, Vít : Ústní sdělení. Obecní úřad Kamenný Újezd. 20. října 2015.

MERTL, František : Ústní sdělení. Boršov nad Vltavou. 27. září 2015.

ONDŘICH, František : Ústní sdělení. Obecní úřad Kamenný Újezd. 7. prosince 2015.

POSCHL, Stanislav : Ústní sdělení. Obecní úřad Kamenný Újezd. 14. května 2015.

PTRÁŠEK Tomáš : Ústní sdělení. Kamenný Újezd. 11. října 2015.

ŠEBELKOVÁ, Jitka : Ústní sdělení. Obecní úřad Kamenný Újezd. 20. října 2015.

VALA, Tomáš : Ústní sdělení. Kamenný Újezd. 7. září 2015.

7 Přílohy

Příloha 1	Tabulka vývoje počtu obyvatel od roku 1945 do roku 2014	95
Příloha 2	Tabulka vývoje porodnosti a úmrtí od roku 1971 do roku 2014	96
Příloha 3	Tabulka vývoje porodnosti a úmrtí od roku 1971 do roku 2014	97
Příloha 4	Výsledky voleb, složení zastupitelstva obce v letech 1994 až 1998	98
Příloha 5	Výsledky voleb, složení zastupitelstva obce v letech 1998 až 2002	98
Příloha 6	Výsledky voleb, složení zastupitelstva obce v letech 2002 až 2006	99
Příloha 7	Výsledky voleb, složení zastupitelstva obce v letech 2006 až 2010	99
Příloha 8	Výsledky voleb, složení zastupitelstva obce v letech 2010 až 2014	100
Příloha 9	Výsledky voleb, složení zastupitelstva obce od roku 2014 do současnosti	100
Příloha 10	Záznamový arch rozhovoru	101
Příloha 11	Záznamy rozhovorů s jednotlivými aktéry	102
Příloha 12	Tabulka pozemků podle druhu v letech 1994, 2004 a 2014	132
Příloha 13	Tabulka kandidátů podle věku v procentech v letech 1994 – 2014	132

Příloha 1: Tabulka vývoje počtu obyvatel od roku 1890 do roku 2014

Rok	Počet obyvatel	Rok	Počet obyvatel
1890	1 230	1990	1 835
1910	1 507	1991	1 823
1920	1 507	1992	1 817
1930	1 567	1993	1 817
1945	1 876	1994	1 812
1962	1 616	1995	1 809
1970	1 592	1996	1 822
1971	1 593	1997	1 821
1972	1 617	1998	1 801
1973	1 653	1999	1 787
1974	1 631	2000	1 802
1975	1 652	2001	1 837
1976	2 016	2002	1 901
1977	2 006	2003	1 973
1978	1 989	2004	2 002
1979	2 005	2005	2 026
1980	2 032	2006	2 075
1981	1 984	2007	2 104
1982	1 953	2008	2 148
1983	1 927	2009	2 161
1984	1 876	2010	2 217
1985	1 866	2011	2 220
1986	1 852	2012	2 249
1987	1 827	2013	2 255
1988	1 818	2014	2 294
1989	1 818		

Zdroj: Při sestavení tabulky bylo užito převážně dat dostupných na internetových stránkách Českého statistického úřadu, dostupné z <https://www.czso.cz/csu/czso/databaze-demografickych-udaju-za-obce-cr>, u roků 1890, 1910, 1920, 1930 a 1945 dat z Pamětní knihy obce Kamenný Újezd 1. díl (1925-1955) a u roků 1962 a 1970 dat z Pamětní knihy obce Kamenný Újezd 2. díl (1956-1993), obojí dostupné z <https://digi.ceskearchivy.cz/>.

Příloha 2: Tabulka vývoje porodnosti a úmrtí od roku 1971 do roku 2014

Rok	Narození (natalita)	Zemřelí (mortalita)	Přírůstek	Rok	Narození (natalita)	Zemřelí (mortalita)	Přírůstek
1971	32	23	9	1993	17	21	-4
1972	25	23	2	1994	17	20	-3
1973	25	17	8	1995	20	25	-5
1974	30	22	8	1996	10	17	-7
1975	28	16	12	1997	11	15	-4
1976	34	25	9	1998	12	17	-5
1977	38	30	8	1999	12	17	-5
1978	30	33	-3	2000	13	17	-4
1979	35	32	3	2001	19	12	7
1980	24	33	-9	2002	19	17	2
1981	22	28	-6	2003	19	20	-1
1982	17	23	-6	2004	24	17	7
1983	24	35	-11	2005	25	22	3
1984	18	26	-8	2006	17	21	-4
1985	21	25	-4	2007	30	22	8
1986	19	30	-11	2008	27	13	14
1987	23	22	1	2009	24	12	12
1988	14	17	-3	2010	31	21	10
1989	21	23	-2	2011	26	19	7
1990	23	18	5	2012	20	23	-3
1991	25	22	3	2013	24	22	2
1992	18	25	-7	2014	20	17	3

Zdroj: Vlastní zpracování dle Českého statistického úřadu, dostupné z: <http://www.czso.cz/>.

Příloha 3: Tabulka vývoje migrace od roku 1971 do roku 2014

Rok	Přistěhovalí	Vystěhovalí	Přírůstek migrační	Rok	Přistěhovalí	Vystěhovalí	Přírůstek migrační
1971	43	28	15	1993	41	42	-1
1972	80	46	34	1994	35	35	-
1973	39	69	-30	1995	54	36	18
1974	41	28	13	1996	34	28	6
1975	86	50	36	1997	36	52	-16
1976	61	80	-19	1998	39	48	-9
1977	60	85	-25	1999	60	40	20
1978	79	60	19	2000	77	21	56
1979	79	55	24	2001	94	37	57
1980	64	71	-7	2002	107	37	70
1981	61	86	-25	2003	73	43	30
1982	71	91	-20	2004	64	47	17
1983	47	87	-40	2005	91	45	46
1984	40	42	-2	2006	66	33	33
1985	34	44	-10	2007	81	45	36
1986	55	69	-14	2008	67	68	-1
1987	44	54	-10	2009	86	42	44
1988	64	61	3	2010	62	54	8
1989	79	60	19	2011	65	43	22
1990	37	63	-26	2012	59	50	9
1991	56	65	-9	2013	69	32	37
1992	57	50	7	2014	65	71	-6

Zdroj: Vlastní zpracování dle Českého statistického úřadu, dostupné z: <http://www.czso.cz/>.

Příloha 4: Výsledky voleb, složení zastupitelstva obce v letech 1994 až 1998

	Jméno	Na kandidátce / politická příslušnost	Počet obdržených hlasů
1	František Ondřich	ODS / ODS	725
2	František Rožboud	ODS / BEZPP	575
3	Jiří Janda	ODS / ODS	532
4	Růžena Šihovcová	ODS / ODS	501
5	Ing. Václav Šmejkal	ODS / ODS	466
6	Ing. Elemer Horváth	ODS / BEZPP	454
7	Vladimír Stráský	ODS / ODS	396
8	PeaDr. Bedřich Veselý	KDU-ČSL / BEZPP	414
9	Ludvík Pitra	KDU-ČSL / KDU-ČSL	175
10	Václav Klíma	SNK / BEZPP	267
11	Miroslav Švec	SNK / BEZPP	151
12	JUDr. Josef Paule	KSČM / KSČM	264
13	František Mertl	KSČM / KSČM	173
14	Pavel Janda	ČSSD / BEZPP	238
15	Josef Iška	DEU / BEZPP	172

Zdroj: Vlastní zpracování dle Českého statistického úřadu, dostupné z: <http://www.czso.cz/>.

Příloha 5: Výsledky voleb, složení zastupitelstva obce v letech 1998 až 2002

	Jméno	Na kandidátce / politická příslušnost	Počet obdržených hlasů
1	František Ondřich	ODS / ODS	588
2	František Rožboud	ODS / BEZPP	470
3	Marie Brodčová	ODS / ODS	455
4	Ing. Jiří Soukup	ODS / BEZPP	420
5	Mgr. Jiří Janda	ODS / ODS	418
6	Ing. Václav Šmejkal	ODS / ODS	396
7	Růžena Šihovcová	ODS / ODS	412
8	Ing. Václav Gassebauer	KDU-ČSL / BEZPP	197
9	Bohuslav Dichtl	KDU-ČSL / BEZPP	175
10	Zdeněk Pitra	SNK / BEZPP	209
11	Ing. Alena Reischlová	SNK / BEZPP	186
12	Wolfram Stahl	ČSSD / BEZPP	274
13	Pavel Janda	ČSSD / BEZPP	226
14	Milan Šebelka	DEU / BEZPP	159
15	František Mertl	KSČM / KSČM	154

Zdroj: Vlastní zpracování dle Českého statistického úřadu, dostupné z: <http://www.czso.cz/>.

Příloha 6: Výsledky voleb, složení zastupitelstva obce v letech 2002 až 2006

	Jméno	Na kandidátce / politická příslušnost	Počet obdržených hlasů
1	František Ondřich	ODS / ODS	617
2	Mgr. Marie Brodčová	ODS / ODS	552
3	František Rožboud	ODS / BEZPP	515
4	Ing. Václav Šmejkal	ODS / ODS	441
5	Milan Šebelka	ODS / ODS	481
6	Luboš Pícha	ODS / BEZPP	491
7	Jan Grill	ODS / BEZPP	473
8	Mgr. Jiří Janda	ODS / ODS	424
9	Pavel Šafr	KDU-ČSL / BEZPP	305
10	Ing. Václav Gassenbouer	KDU-ČSL / BEZPP	243
11	Bohuslav Dichtl	KDU-ČSL / BEZPP	221
12	Ing. Alena Reischlová	SNK / BEZPP	310
13	Ing. Jiří Vaník	SNK / BEZPP	241
14	Miloslav Ouředník	SNK / BEZPP	238
15	František Mertl	KSČM / KSČM	163

Zdroj: Vlastní zpracování dle Českého statistického úřadu, dostupné z: <http://www.czso.cz/>.

Příloha 7: Výsledky voleb, složení zastupitelstva obce v letech 2006 až 2010

	Jméno	Na kandidátce / politická příslušnost	Počet obdržených hlasů
1	František Ondřich	ODS / ODS	600
2	Jan Grill	ODS / BEZPP	542
3	Mgr. Roman Lavička	ODS / BEZPP	531
4	Mgr. Marie Brodčová	ODS / ODS	512
5	Ing. Jitka Šebelková	ODS / ODS	480
6	Luboš Pícha	ODS / BEZPP	480
7	Zdeněk Kůzl	ODS / ODS	441
8	František Rožboud	ODS / BEZPP	499
9	Karel Haymann	ODS / BEZPP	422
10	Ing. Alena Reischlová	TJ Sokol / BEZPP	282
11	Miloslav Ouředník	TJ Sokol / BEZPP	263
12	Ing. Jiří Vaník	TJ Sokol / BEZPP	237
13	Bohuslav Dichtl	KDU-ČSL / BEZPP	214
14	Ing. Václav Gassenbauer	KDU-ČSL / BEZPP	180
15	František Martl	KSČM / KSČM	147

Zdroj: Vlastní zpracování dle Českého statistického úřadu, dostupné z: <http://www.czso.cz/>.

Příloha 8: Výsledky voleb, složení zastupitelstva obce v letech 2010 až 2014

	Jméno	Na kandidátce / politická příslušnost	Počet obdržených hlasů
1	František Ondřich	ODS / ODS	542
2	Mgr. Jiří Letovský	ODS / BEZPP	475
3	Ing. Jitka Šebelková	ODS / ODS	465
4	Mgr. Roman Lavička	ODS / BEZPP	445
5	Luboš Pícha	ODS / BEZPP	435
6	Zdeněk Kůzl	ODS / ODS	385
7	Jan Grill	TJ Sokol / BEZPP	321
8	František Dudák	TJ Sokol / BEZPP	296
9	Bc. Vít Janás	TJ Sokol / BEZPP	294
10	Tomáš Vala	TOP 09 / BEZPP	292
11	Bohuslava Staňková	TOP 09 / BEZPP	194
12	Josef Iška	TOP 09 / BEZPP	161
13	Božena Soukupová	KDU-ČSL / BEZPP	198
14	Bohuslav Dichtl	KDU-ČSL / BEZPP	176
15	František Mertl	KSČM / KSČM	124

Zdroj: Vlastní zpracování dle Českého statistického úřadu, dostupné z: <http://www.czso.cz/>.

Příloha 9: Výsledky voleb, složení zastupitelstva obce od roku 2014 do současnosti

	Jméno	Na kandidátce / politická příslušnost	Počet obdržených hlasů
1	Ing. Jitka Šebelková	ODS / ODS	448
2	PhDr. Roman Lavička, Ph.D.	ODS / BEZPP	433
3	Mgr. Jiří Letovský	ODS / BEZPP	423
4	František Ondřich	ODS / ODS	407
5	Luboš Pícha	ODS / BEZPP	361
6	Ing. Jitka Matějková	Náš Kameňák / BEZPP	351
7	Václav Pouzar	Náš Kameňák / BEZPP	311
8	Ing. arch. Tomáš Petrášek	Náš Kameňák / BEZPP	293
9	Karel Vyžral	Náš Kameňák / BEZPP	276
10	Tomáš Vala	TOP 09 / TOP 09	248
11	Bohuslava Staňková	TOP 09 / BEZPP	209
12	Ing. Jiří Kotalík	TOP 09 / BEZPP	192
13	Bc. Vít Janás	TJ Sokol / BEZPP	250
14	Ing. Alena Reischlová	TJ Sokol / BEZPP	170
15	Bohuslav Dichtl	KDU-ČSL / KDU-ČSL	164

Zdroj: Vlastní zpracování dle Českého statistického úřadu, dostupné z: <http://www.czso.cz/>.

Příloha 10: Záznamový arch rozhovoru

1) Historie a vize obce

- Jak hodnotíte změny, které v obci po roce 1989 nastaly? Kdo se stal v obci vlivným a začal ovlivňovat místní dění?
- Mohl byste zhodnotit nepřetržité porevoluční starostování pana Františka Ondřícha, které skončilo až volbami v roce 2014?
- Kam podle Vás obec směřuje? Jak vůbec vidíte budoucnost obce?

2) Hlavní veřejné a politické problémy obce

- Jaké jsou hlavní veřejné a politické problémy obce? Co brání jejich řešení?
- Mohl byste určit, co je v obci problémem číslo jedna?

3) Identifikace skupin v obci

(např. starousedlíci/náplava, my z Plavnice, z Lazny, z Padělek, fotbalisté/jiní sportovci, z Kameňáku/z okolních osad atd.) - případný problém.

4) Identifikace respondenta

- Jak jste se dostal k politice? A proč jste do ní vstoupil?
- Jaká byla Vaše očekávání?
- Splnila se Vaše očekávání, naplnily se Vaše cíle, s kterými jste do komunální politiky vstupoval?
- Daří se Vám z Vaší pozice něco ovlivnit?
- V případě, že respondent změnil v průběhu svého působení v politice politickou stranu
  - z jakého důvodu?

5) Kandidátní listiny a volební strany

- Jak v rámci Vaší strany vybíráte kandidáty? Máte s obsazením kandidátky potíže?
- Jak a kdo určujete pořadí kandidátů na kandidátní listině?
- Jaká je politická práce vaší strany v mezivolebním období?
- Spolupracujete s vyššími úrovněmi strany?
- Sestavujete volební program i podle celostátního programu strany?

6) Konflikty

- Jak probíhá rozhodování v zastupitelstvu obce? Mohl byste popsat problémy při rozhodování v zastupitelstvu?
- Co je předmětem nejčastějších konfliktů - trvalé konfliktní linie, situační konflikty, osobní konflikty? Které konflikty převažují?
- Existuje trvalejší konflikt mezi určitými stranami, skupinami zastupitelů?
- Jak probíhalo sestavování koalic v obci Kamenný Újezd?

7) Občanství v obci

- Lze v Kamenném Újezdu mluvit o nějaké identitě? Co pro Vás znamená být z „Kameňáku“? Můžou být podle Vás občané na svou příslušnost k obci hrdí?

Příloha 11: Záznamy rozhovorů

Záznamový arch rozhovoru – Tomáš Vala (TOP 09)

Historie a vize obce

Jak hodnotíte změny, které v obci po roce 1989 nastaly? Kdo se stal v obci vlivným a začal ovlivňovat místní dění? Mohl byste zhodnotit nepřetržité porevoluční starostování pana Františka Ondřicha, které skončilo až volbami v roce 2014? Kam podle Vás obec směřuje? Jak vůbec vidíte budoucnost obce?

„Na začátku to byla euforie. Lidé najednou měli možnost si volit své zástupce svobodně a to vnímám jednoznačně pozitivně. Když se OF a pak i o čtyři roky později ODS dostala v obci k moci, tak si myslím, že to bylo ještě docela dobré. V čele obce byl František Ondřich a myslím, že na začátku se to nedělalo špatně. Ve vsi bylo hodně práce, pořád bylo co dělat. Postupem času ale začaly vznikat mezi starostou a firmami pracujícími pro obec nějaké nadstandardní vztahy a zakázky nebyly podle mého názoru rozdělovány tak, jak to má být. Postupem času ODSka, a zejména starosta Ondřich získával tak silnou pozici a začal se cítit být tak neohrožitelný, že začal v podstatě diktovat, co se bude v obci dělat. Osobně si myslím, že by nebylo na škodu, když by starosta stejně jako prezident byl volen tak na 2 nebo 3 volební období. Po této době už musí být člověk totiž vyčpělý a nemá obci moc co dát.“

Hlavní veřejné a politické problémy obce

Jaké jsou hlavní veřejné a politické problémy obce? Co brání jejich řešení? Mohl byste určit, co je v obci problémem číslo jedna?

„Problém je hlavně ta komunikace s vedením obce. Proto jsme také do politiky šli. Řízení obce bylo věcí hlavně jednoho muže a to se nám nelíbilo. V předposledním volebním období jsme ale proti tomu hodně bojovali, a tím si starostu a lidi v ODS hodně znepřátelili. Po odchodu starosty a příchodu nové starostky se to myslím trochu zlepšilo. O věcech, co se dějí v obci, se začíná komunikovat s veřejností a ta si na to pomalu zvyká. Pomalu se to zlepšuje.“ Dále pan Vala za problém obce označil plánovanou výstavbu dálnice z Prahy do Lince, která povede těsně kolem obce. *„Tady je problém, že obec zaspala. V době, kdy se dálnice plánovala, tak se to mělo nějak připomínkovat. Nechceme bránit rozvoji. Ta dálnice je potřebná a někde vést musí. Podle nás tam chybí prostupnost*

mezi obcí a okolím. Jsou tady tradiční, byť třeba pěší cesty a ty dálnice předělí. V době navrhování díla se na to mělo upozornit. Také z druhé strany obce má být zase železniční koridor, obec by tedy byla obklíčena dopravními tepnami.“ Tomáš Vala dále vidí problém i ve způsobu tvorby územního plánu a také strategického plánu. „Do tvorby těch plánů musíme zapojit veřejnost. Lidé v obci musí mít možnost vyjadřovat své názory k tomu, co chtějí v obci mít a kam má obec směřovat. Od jara roku 2015 je tvorba nového plánu pozastavena a teď se musí začít diskutovat.

Identifikace skupin v obci

Identifikujte prosím skupiny v obcích. Domníváte se, že jsou v obci mezi nějakými skupinami výraznější konflikty?

„Jednoznačně starousedlíci a náplava. Já si ale myslím, že po takových pěti letech už člověk pokud chce, tak v té obci může mít vazbu jako starousedlík. Další skupiny jsou podle lokalit. Třeba Kameňák jako střed, Plavnice, Lazna, Padělky. Možná i osady. Další skupinou jsou fotbalisti a lidé kolem nich. Problémy mezi těmihle skupinami nevidím. Maximálně je tam jen takové hecování, na kterém ale nevidím nic špatného.“

Identifikace respondenta

Jak jste se dostal k politice? Proč jste do ní vstoupil? Jaká byla Vaše očekávání a splnila se? Naplnily se Vaše cíle, s kterými jste do komunální politiky vstupoval? Daří se Vám z Vaší pozice něco ovlivnit?

„Jako občan obce jsem viděl, že všechno v obci není dobré. Někdy na přelomu roku 2009 a 2010 jsem se sešel se skupinou lidí, kteří to viděli stejně jako já a dohodli se, že s tím musíme něco udělat. Začali jsme upozorňovat na nedostatky a pak na podzim v roce 2010 kandidovali jako TOP 09 v obecních volbách. Já jsem vůbec nevěděl, do čeho jdu, co od toho mám čekat. Byl jsem trochu naivní. Chtěl jsem především změnit komunikaci vedení obce s veřejností. Aby vedení zajímalo, co lidi chtějí, a ptali se jich na to. Potom, co jsme se do zastupitelstva a vzápětí i do rady obce dostali, tak si myslím, že jsme tuhle komunikaci začali a dost se nám toho povedlo. Začali jsme vydávat občasník a informovat o dění v obci i z té druhé strany. Psali jsme o věcech, o kterých starosta psát nechtěl, a to se mu pochopitelně nelíbilo. Je ale spousta věcí, co se nedotáhlo a ještě se na tom bude muset pracovat.“ Ke svým možnostem ovlivňovat dění v obci Tomáš Vala uvedl: „Jako zastupitel tolik možností nemám. Navíc jako strana máme jen tři mandáty.

Naštěstí je tam Náš Kameňák, který myslím dobře pokračuje v tom, s čím jsme začali my a my je v tom podporujeme.“

Kandidátní listiny a volební strany

Jak v rámci Vaší strany vybíráte kandidáty? Máte s obsazením kandidátky potíže? Jak a kdo určujete pořadí kandidátů na kandidátní listině? Jaká je politická práce Vaší strany v mezivolebním období? Spolupracujete s vyššími úrovněmi strany? Sestavujete volební program i podle celostátního programu strany?

„U těch prvních voleb to byla loterie. Byli jsme tam my, straníci, a pak zejména nestraníci. Co se týče pořadí na kandidátce, nezastírám, že členové strany byli vepředu. Někteří kandidáti dokonce trvali na tom, že chtějí být až na zadních místech kandidátky, tak jsme jim vyhověli. Při těch druhých volbách už jsme po zkušenostech věděli, kdo má šanci dostat hodně hlasů, a ty kandidáty jsme dávali na přední místa.“ Co se týče práce strany v mezivolebním období, Tomáš Vala uvedl: *„To musím uznat, že tohle je náš největší hendikep. Chtěli bychom dělat víc. Na tomhle budeme muset zapracovat. Tam jsou vážné nedostatky.“* Ke spolupráci s vyššími úrovněmi strany uvedl, že spolupracují s krajskou TOP 09 poměrně intenzivně, neboť zastává v tomto orgánu i jednu z funkcí. K volebnímu programu uvedl, že při jeho sestavování samozřejmě především vychází z místních poměrů a problémů, které chtějí v obci řešit. Co se týče celostátního programu, ten se do jejich místní politiky promítá pouze v základních zásadách. Samotný místní program TOPky je „šitý na míru“ obci Kamenný Újezd.

Konflikty

Jak probíhá rozhodování v zastupitelstvu obce? Mohl byste popsat problémy při rozhodování v zastupitelstvu? Co je předmětem nejčastějších konfliktů - trvalé konfliktní linie, situační konflikty, osobní konflikty? Které konflikty převažují? Existuje trvalejší konflikt mezi určitými stranami, skupinami zastupitelů? Jak probíhalo sestavování koalic v obci Kamenný Újezd?

„Rozhodování zastupitelstva konečně začíná být diskusí. Komunikujeme o tom, co a jak by se mělo dělat. Možná to zní samozřejmě, v kameňáckém zastupitelstvu je to ale něco docela nového. V předchozím volebním období jsme zjistili, že se moc nejedná a hlasuje se na kývnutí starosty. To jsme my ale dělat nechtěli. Pak se k nám připojil i Honza Grill od sportovců, který zjistil, že to chceme dělat dobře. Ten měl ale potom velké

problémy, že nehlasuje, tak jak se má, a tak ani v roce 2014 na kandidátce nebyl. Od roku 2014 jsou tam navíc čtyři zastupitelé Našeho Kameňáku, tak už je nás tam víc, co chceme o problémech diskutovat a řešit je, a ne jen na pokyn zvedat ruce.“ Mezistranický konflikt spatřuje Tomáš Vala pouze mezi ODS a TOP 09.

Občanství v obci

Lze v Kamenném Újezdu mluvit o nějaké identitě? Co pro Vás znamená být z „Kameňáku“? Mohou být podle Vás občané na svou příslušnost k obci hrdí?

„Určitě ano. Já osobně jsem už dnes hrdej na to, že jsem z Kameňáku. Dřív jsem to takhle neviděl. Když jsem byl mladší, tak jsem vyrazil do světa a po čase se vrátí a založil rodinu. Teď vím, že jsem tady doma a přes všechny věci, které se mi tady úplně nelíbí, jsem tady šťastný.“

Záznamový arch rozhovoru – Bc. Vít Janás (TJ Sokol)

Historie a vize obce

Jak hodnotíte změny, které v obci po roce 1989 nastaly? Kdo se stal v obci vlivným a začal ovlivňovat místní dění? Mohl byste zhodnotit nepřetržité porevoluční starostování pana Františka Ondřicha, které skončilo až volbami v roce 2014? Kam podle Vás obec směřuje? Jak vůbec vidíte budoucnost obce?

„Po převratu v roce 1989 to byla velká změna nálady, velká euforie, která tady ovšem po několika letech, stejně jako v celé republice, opadla. Hned od převratu v obci vládla ODS a vládne de facto dodnes. ODS to tehdy si myslím vzala za správný konec.“ Vít Janás je toho názoru, že v obci nejsou žádné vlivné skupiny, které by ovlivňovaly dění v obci. Dění je ovlivňováno pouze zvolenými zástupci, a zejména zvolenou radou obce. Na druhou stranu uznává, že jsou zde skupiny lidí, které by chtěly, aby při rozhodování o územním plánu měly právě tu svou parcelu v zóně určené k zástavbě. *„To nejsou ale žádné vlivné skupiny, jsou to obyčejní lidé, kteří prostě jen chtějí zhodnotit své majetky.“* Účinkování bývalého starosty pana Františka Ondřicha vnímá Vít Janás veskrze dobře. Obec Kamenný Újezd vnímá jako pravicovou obec, což se v obci dlouhodobě projevuje i ve volbách do obou komor Parlamentu ČR. *„Starosta to dělal dobře a já proti němu nemůžu říct křivého slova. Samozřejmě, že každý někdy ustřelí, to je jasné. Na druhou stranu, kdo nic nedělá, nic nezkazí. Kdybych ho měl hodnotit jako ve škole, dal bych mu jednoznačně jedničku.“* Jako téma číslo jedna v obci vidí v současné době projednávaný strategický plán, který do této doby obec neměla. *„S tím přišli Okraslovači, tedy Náš Kameňák. Já osobně v nějakém strategickém plánu nic nevidím. Bavit jsem se o tom i s Okraslovačema a Ti mě nepřesvědčili, že je to nutný. Oni se neustále ohrazují, že to lidi zajímá. Já toho názoru nejsem. Když měli před volbami sezení ohledně územního plánu, tak tam přišlo prý 30 lidí. Z toho bylo 20 jejich přívrženců, čtyři z obce a pak čtyři navíc. Ty místní lidi to moc nezajímá. Lidi zajímá, aby z jejich parcel byly stavební pozemky a získaly na hodnotě.“*

Hlavní veřejné a politické problémy obce

Jaké jsou hlavní veřejné a politické problémy obce? Co brání jejich řešení? Mohl byste určit, co je v obci problémem číslo jedna?

Vít Janás žádný problém mezi lidmi nevnímá. Co se týče politiky, problém nastal až v posledních letech. „*Opozice v obci nikdy nebyla. Od posledních voleb tady ale máme v opozici TOPku. Za to si ale může Tomáš (pozn. Tomáš Vala) sám. Já nevím, kdo ho řídí, já myslel, že Kadrmás. On Tomáš myšlenku třeba nemá špatnou, jeho způsob vystupování a prosazování je ale brutální.*“ Problémy vidí zejména právě u Tomáše Valy, s ostatními členy TOP 09 problémy nemá. „*On se Tomáš ptá třikrát během roku na jednu cestu k Punčoše (pozn. místní rybník u osady Opalice) a tím nás všechny zdržuje. My tam pak sedíme o čtvrt hodiny zbytečně déle. To samé v radě. On pro něco zvedne ruku a druhý den pak přiběhne, že si to rozmyslel, že si hlasovanou otázku špatně vysvětlil a že to chce vzít zpět. Já ho nechápu. On pak říká, že dostal materiály k radě den před zasedáním. To ale nejsou hlasování o složitých věcech. O takových věcech by se měl být schopen rozhodnout okamžitě.*“ V současné době jako největší řešenou věc v obci vidí jednoznačně již zmiňovaný strategický a územní plán.

Identifikace skupin v obci

Identifikujte prosím skupiny v obcích. Domníváte se, že jsou v obci mezi nějakými skupinami výraznější konflikty?

„*Určitě tady skupiny lidí jsou. Jsme tu my starousedlíci a noví lidi. Dále u části obcí a taky fotbalisti. Ano, skupiny tady určitě jsou. To je ale všude a je to přirozený. Nemyslím, si, že by tady nějaký problém byl. To vážně ne.*“

Identifikace respondenta

Jak jste se dostal k politice? Proč jste do ní vstoupil? Jaká byla Vaše očekávání a splnila se? Naplnily se Vaše cíle, s kterými jste do komunální politiky vstupoval? Daří se Vám z Vaší pozice něco ovlivnit?

Na dotaz, jak se dostal k politice, uvádí: „*To bylo asi už čtyři volební období nazpět. Byl jsem a stále i jsem členem místního Sokola a fotbalista. Při skládání kandidátky jsem byl tehdy jako člen osloven, abych kandidoval. Já o to vůbec zájem neměl, nechal jsem se ale přemluvit. Tehdy, tuším, že to bylo v roce 2002, jsem kandidoval pouze tzv. do počtu z 14. místa. O čtyři roky později už to bylo z místa sedmého, v dalších volbách z třetího. To bylo v roce 2010, kdy jsem se poprvé dostal do zastupitelstva a musel to začít brát trochu vážně. V roce 2014 už jsem kandidoval jako jednička a se dostal opět do zastupitelstva a do rady.*“ I Vít Janás své počátky vidí trochu naivně. Rovněž připouští,

že moc nevedl, do čeho jde a co ho čeká. „*Já nejsem žádnéj velkej politik, řídím se rozumem a hlasuji podle svého svědomí. Jsem připraven obhájit si, pro co jsem hlasoval*“. Co se týče svých cílů, které chtěl v místní politice prosadit, uvádí: „*Já žádné velké cíle neměl. Když je nějaká otázka, nějaký problém, tak ten se řeší. Žádnou propracovanou vizi nemám*.“ Vít Janás uvádí, že taková očekávání, která od místní politiky měl, ta se mu splnila. „*Co se týče nějakého cíle, tak jsem se výrazněji angažoval do směrnice, která upravuje rozdělování peněz do neziskovek v obci. Jelikož jsem členem jedné z nich, tak jsem prosazoval nějaké dle mého názoru vhodné změny*.“

Kandidátní listiny a volební strany

Jak v rámci Vaší strany vybíráte kandidáty? Máte s obsazením kandidátky potíže? Jak a kdo určujete pořadí kandidátů na kandidátní listině? Jaká je politická práce Vaší strany v mezivolebním období? Spolupracujete s vyššími úrovněmi strany? Sestavujete volební program i podle celostátního programu strany?

Bc. Vít Janás uvedl, že s výběrem kandidátů to není lehké. „*Do politiky, a to ani té místní, se nikdo nehrne. Sdružení má vždy asi tak pět kandidátů, kteří mají nějaké vize a chuť do komunální politiky vstoupit. Ostatní kandidáti jsou vybíráni, a nutno přiznat, že i přemlouvání z členů sdružení TJ Sokol Kamenný Újezd. Doted' kandidáty a jejich pořadí určoval výbor TJ Sokol. Ted' jsme se ale dohodli, že pořadí budeme určovat na členské schůzi*.“ K práci sdružení v mezivolebním období Vít Janás uvedl, že toto se překrývá se zasedáním členů a hlavně výboru TJ Sokol jako sportovní, nikoli politické organizace.

Konflikty

Jak probíhá rozhodování v zastupitelstvu obce? Mohl byste popsat problémy při rozhodování v zastupitelstvu? Co je předmětem nejčastějších konfliktů - trvalé konfliktní linie, situační konflikty, osobní konflikty? Které konflikty převažují? Existuje trvalejší konflikt mezi určitými stranami, skupinami zastupitelů? Jak probíhalo sestavování koalic v obci Kamenný Újezd?

K problémům při zasedání a rozhodování zastupitelstva Vít Janás uvádí: „*Já sám za sebe můžu říct, že já s nikým problém nemá. Jestli má někdo problém semnou, to já neví. Občas zaznívají na zastupitelstvu dotazy i z řad zastupitelů, kterým se divím a nerozumím jim. To ale nevidím jako problém. Možná je to časový problém, to mi ale*

nevadí. Já jsem schopen diskutovat s každým.“ K trvalejším a situačním konfliktům uvedl: „Už v předchozím volebním období od roku 2010, kdy v radě měla zastoupení i TOPka nastal problém v tom, že nám vznikla v koalici jakási opozice. To se pochopitelně promítlo při sestavování koalice po volbách v roce 2014. To jsme se sešli s ODSkou která volby vyhrála a panem Dichtlem z KDU-ČSL a diskutovali o Našem Kameňáku. Došli jsme k závěru, že jelikož tohle sdružení skončilo druhé, má mít nárok být v radě. Pak už bez ODSky jsme diskutovali s Naším Kameňákem a došli jsme k závěru, že by měli, jelikož mají čtyři mandáty a my s KDU-ČSL dohromady jen mandáty tři, že mohou mít i křeslo místostarosty.“ Na prvním zasedání zastupitelstva pak proběhla volba dle předchozí dohody.

Občanství v obci

Lze v Kamenném Újezdu mluvit o nějaké identitě? Co pro Vás znamená být z „Kameňáku“? Mohou být podle Vás občané na svou příslušnost k obci hrdí?

„Místní se rozhodně nemají za so stydět. Je tady všechno. Školka je tu, škola je tu, sportovní vyžití, kultura taky. Je tu kousek do města za další kulturou a za vším co člověk potřebuje. Tahle obec má tedy velké výhody. Já osobně jsem hrdý na to, že jsem z Kameňáku a myslím, že většina lidí také.“

Záznamový arch rozhovoru – Ing. Jitka Šebelková (ODS)

Historie a vize obce

Jak hodnotíte změny, které v obci po roce 1989 nastaly? Kdo se stal v obci vlivným a začal ovlivňovat místní dění? Mohla byste zhodnotit nepřetržité porevoluční starostování pana Františka Ondřícha, které skončilo až volbami v roce 2014? Kam podle Vás obec směřuje? Jak vůbec vidíte budoucnost obce?

K období změn se Jitka Šebelková nedokázala vyjádřit. Do obce se přistěhovala až v roce 1992, tedy tři roky poté. V počátcích, co se do Kamenného Újezdu, konkrétně osady Rančice, nastěhovala, o místní politiku nejevila zájem. *„Toto období jsem vnímala pracovní, místní politika mě tehdy nebrala, v té době jsem řešila úplně jiné úkoly“* (pozn.: Jitka Šebelková v osadě Rančice vlastní s manželem menší zemědělskou farmu. Právě v těchto letech začínali s podnikáním v oboru). K osobě bývalého starosty pana Ondřícha Jitka Šebelková uvedla: *„Je to obdivuhodné, jak dlouho v této funkci vydržel. Nedivím se mu, že si potřeboval odpočinout. Být 24 let starostou je pro mě nepředstavitelné. To je funkce, kterou se lidem nezavděčíte. Jednomu jednou pomůžete, on chce ale pomoci znovu a ono už to třeba víc nejde. Lidi to ale nezajímá a pak vás zadupou do země. Buď jste dobrý pro ty, nebo zase pro ty druhý. Vždycky bude spousta nespokojených lidí.“* Paní Jitka Šebelková hodnotí práci bývalého starosty velice pozitivně, o čemž dle jejího názoru svědčí především to, že byl od roku 1990 až do roku 2010 celkem šestkrát zvolen, a to vždy s nejvyšším počtem získaných hlasů. K hodnocení pana Ondřícha dále uvedla: *„Nikdo není stoprocentní, chyby se ale dělají všude. Každý má své rezervy.“* K směřování obce uvedla: *„Vývoj směřuje k uspokojování potřeb občanů. To co tady máme, není úplně špatný, jsou tu ale věci, které můžeme vylepšit. Třeba cesty, kultura, sport. Do všeho se dala spousta finančních prostředků. Hodně peněz stála škola.“* Starostka Jitka Šebelková se dále vyjádřila, že není přívržencem velkého rozrůstání obce a podpory nějaké masivní výstavby domů a s tím spojeného přílivu dalších lidí do obce.

Hlavní veřejné a politické problémy obce

Jaké jsou hlavní veřejné a politické problémy obce? Co brání jejich řešení? Mohla byste určit, co je v obci problémem číslo jedna?

„Veřejným problémem, který lidi v obci trápí, je kamionová doprava. Po ukončení zemědělské živnosti v areálu zemědělského družstva zde vzniklo několik firem, kdy jedna z nich je kamionová doprava vedle areálu haly podniku Gastro. To já vidím jako problém největší. Po místní komunikaci kolem základní školy, pak kolem Jednoty a dále přes střed obce jezdí kamiony, a to je chyba. Ony ale jinam nemohou jet. Kdysi se stala chyba, s tím ale už nic neuděláme. Před léty byla ve hře možnost, že by zde byla přípojka na připravovanou dálnici, což ale padlo. Já myslím, že to řešitelné není.“ Paní Jitka Šebelková na rozdíl od opozice problém v územním a chybějícím strategickém plánu nevidí. *„S tím přišli Okrašlovači a pan architekt Petrášek. My jsme se na zastupitelstvu dohodli, že se do strategie v nějakém rozsahu půjde. To jsme si odsouhlasili. Na druhou stranu, co je to strategie? To je přeci to, co chtějí lidi. Já jsem tady rok a ty lidi mě někde odchytlí a říkají mi, co by v obci chtěli. To je podle mě ta strategie. Dělat pro lidi.“* Paní Jitka Šebelková se dále vyjádřila v tom smyslu, že je jí líto především těch peněz, které za strategický plán mají vydat. V současné době je odsouhlaseno 120 tis. korun, původní částka za zpracování plánu byla odhadovaná na 300 tis. korun. *„My jsme to tak nějak ořezali na únosnou částku. Já mám hlavně strach, abychom tady nezaplatili za něco, co mi tady bude ležet v šuplíku a nebude to nikomu k užítku. Když už se za to mají vydat peníze, musí to být materiál, se kterým se bude dít dále pracovat.“*

Identifikace skupin v obci

Identifikujte prosím skupiny v obci. Domníváte se, že jsou v obci mezi nějakými skupinami výraznější konflikty?

„Ty skupiny tady jsou. Zaprvé podle částí obce. Já jsem z Rančic, což je osada o pár domech, a rádi se scházíme a jsme tam parta lidí. To je ale ve všech těchto osadách. To ale nevidím jako nějaký problém, ba naopak. Všechno je to myšlený v legraci. Co se týče nějakých přistěhovalců a starousedlíků, to asi problém není. Samozřejmě je to o lidech, každý je jiný.“

Identifikace respondenta

Jak jste se dostala k politice? Proč jste do ní vstoupila? Jaká byla Vaše očekávání a splnila se? Naplnily se Vaše cíle, s kterými jste do komunální politiky vstupovala? Daří se Vám z Vaší pozice něco ovlivnit?

Ing. Jitka Šebelková uvedla, že od počátku je pravicově smýšlející člověk, který vždy volil ODS. Před asi 10 lety se rozhodla, že podpoří členskou základnu místní ODS. To byl její počátek v politické angažovanosti. Při komunálních volbách v roce 2006 už kandidovala jako člen ODS na jejich kandidátce (pozn.: tyto volby pro ní byly hned úspěšné, v rámci kandidátky obdržela pátý největší počet hlasů a následně se stala i místostarostou obce). Jitka Šebelková k očekávání od místní politiky uvedla: „*Když jsem vstoupila před těmi devíti lety do komunální politiky, tak jsem svou úlohu nebrala politicky. Prostě jsem chtěla prospět obci. Ted', když jsem vzala to starostování, i tak si furt myslím, že jsme malá obec, aby tady bylo místo na nějakou politiku. Já jsem to vzala proto, že chci ze sebe obci něco dát.*“ Paní Jitka Šebelková však dále připouští, že funkce starosty obce s 2 300 obyvateli již do jisté míry politickou funkcí být musí.

Kandidátní listiny a volební strany

Jak v rámci Vaší strany vybíráte kandidáty? Máte s obsazením kandidátky potíže? Jak a kdo určujete pořadí kandidátů na kandidátní listině? Jaká je politická práce Vaší strany v mezivolebním období? Spolupracujete s vyššími úrovněmi strany? Sestavujete volební program i podle celostátního programu strany?

„*Problém s hledáním kandidátů nemáme. Máme už skupinu občanů, kteří za nás kandidují pravidelně. Já bych ale chtěla kandidátku omladit, dostat tam mladé lidi.*“ Co se týče lidí zapsaných na kandidátce, paní Jitka Šebelková uvedla: „*Mně jde o to, aby za nás kandidovali slušní a čestní lidé, s podobným smýšlením a názory.*“ Dále k pořadí kandidátů na volebním lístku, uvedla, že toto určuje v první řadě ona sama. Sestavenou kandidátku potom konzultuje s užším vedením ODS. Stejně tak jako TOP 09 i ODS spolupracuje s krajskou centrálou. Co se týče programu strany, tento sestavují rovněž jen pro samotnou obec, otázky řešené na celorepublikové úrovni do svých místních témat nepromítají.

Konflikty

Jak probíhá rozhodování v zastupitelstvu obce? Mohla byste popsat problémy při rozhodování v zastupitelstvu? Co je předmětem nejčastějších konfliktů - trvalé konfliktní linie, situační konflikty, osobní konflikty? Které konflikty převažují? Existuje trvalejší konflikt mezi určitými stranami, skupinami zastupitelů? Jak probíhalo sestavování koalic v obci Kamenný Újezd?

„Já si nemyslím, že vše, co se v zastupitelstvu projedná, tak se musí přijmout. Štve mě ale, že na zasedání zastupitelstva občas přijdou zastupitelé nepřipraveni. Pak se někteří z nich před lidmi, kteří se na místo přijdou podívat, předvádějí a ukazují. Mě ale někdy ty otázky přijdou dost hloupé. To co předváděl Tomáš Vala v předchozím volebním období.... to mě překvapil, jaký je člověk. On ho totiž taky někdo očkoval! Letos už to trochu polevilo.“ (pozn.: Jitka Šebelková dále naznačila silné ovlivnění Tomáše Valy panem PhDr. Pavlem Kadrmasem, v té době předsedou místního sdružení TOP 09, který byl ve vedení sdružení vystřídán po volbách v roce 2014 právě Tomášem Valou). Jitka Šebelková dále uvedla, že se vždy jedná pouze o situační konflikty, žádné trvalejší konfliktní linie ona mezi stranami či představiteli obce nevnímá. K sestavení koalice po volbách v roce 2014 uvedla: „My jsme měli koalici ODSka, sportovci a KDU, ale nakonec nám koalici podepsali i Okrašlovači. S TOPkou jsme nešli, protože jsem tam měla trošku problém s tím Tomášem (pozn.: Tomáš Vala . TOP 09), protože ten by prostě ..... no nechtěla jsem s ním spolupracovat, aby byl třeba v radě. Dala jsem mu dost velkou funkci v kontrolním výboru... taky v tom ale bohužel plave... díky jeho neschopnosti.“

Občanství v obci

Lze v Kamenném Újezdu mluvit o nějaké identitě? Co pro Vás znamená být z „Kameňáku“? Mohou být podle Vás občané na svou příslušnost k obci hrdí?

„Já nejsem původem odsud. Žiju tady ale už víc jak půlku života a cítím se být kameňácká. Já jsem hrdá na to, že jsem tady z Kameňáku. Pokud si lidi nebudou sami život kazit vzájemnými sousedskými handrkovačkama, tak se jim tu musí žít dobře.“

Záznamový arch rozhovoru – František Ondřich (ODS)

Historie a vize obce

Jak hodnotíte změny, které v obci po roce 1989 nastaly? Kdo se stal v obci vlivným a začal ovlivňovat místní dění? Mohl byste zhodnotit nepřetržité porevoluční starostování pana Františka Ondřicha, které skončilo až volbami v roce 2014? Kam podle Vás obec směřuje? Jak vůbec vidíte budoucnost obce?

Po převratu v roce 1989 pan František Ondřich viděl u lidí v celé republice ohromné nadšení a chuť do práce. Toto nadšení se pochopitelně přeneslo i do obce Kamenný Újezd. Místní OF se dohodla s vedením místního národního výboru na tom, že do voleb v roce 1990 v čele obce zůstane dosavadní komunistický předseda pan Atexinger s tím, že tajemníkem výboru se za OF stal pan Radda. Ve volbách do zastupitelstva v roce 1990 pak s drtivou většinou vyhrálo OF v koalici se stranou lidovou a dalšími nezávislými. Zastupitelstvem obce byl pan František Ondřich zvolen starostou obce. Jako největší problém v té době pan František Ondřich spatřoval především v nedostatku financí, neboť obce byly závislé na obnosu peněz, které obci dával okresní národní výbor. Největší výzvou v prvním volebním období bylo pro vedení dokončení vodovodu. K vodovodnímu řádu totiž v té době nebyla připojena ani polovina domácností. *„Přes všechny nedostatky však nálada ve společnosti byla tehdy daleko lepší, než je v současnosti.“*

„Vývoj v obci vidím velice dobře. Obec totiž těží z velmi výhodné polohy u Českých Budějovic. Vždycky jsme se bránili tomu, abychom se stali ubytovnou pro České Budějovice, abychom byli satelitem. Kamenný Újezd má o dva roky starší historii než České Budějovice.“ Pan Ondřich by uvítal, kdyby i jeho nástupci k tomu tak přistupovali a aby si obec i nadále udržovala své venkovské tradice.

Hlavní veřejné a politické problémy obce

Jaké jsou hlavní veřejné a politické problémy obce? Co brání jejich řešení? Mohl byste určit, co je v obci problémem číslo jedna?

František Ondřich uznává, že v obci v současné době nepanuje politická harmonie. Veřejný, ale i politický problém pan Ondřich spatřuje v tom, že obec v posledních letech zaznamenala poměrně masivní příliv nových lidí, kteří nejsou „srostlí“ s vývojem v obci.

„Tito lidé přišli do mnohem propracovanější infrastruktury, než která tady byla kdysi. Jejich nároky se odvíjejí až od současného stavu a neví, kolik se tady udělalo práce.“

Další problém vidí v tom, že se dřív na zasedání zastupitelstva nehrálo na strany. *„Když někdo přišel z dobrým nápadem, tak bylo jedno, z jaké to bylo strany.“* Dále pan Ondřich poukazuje na současný negativní posun ke stranické politice.

Pana Františka Ondřicha v současné době asi nejvíc trápí zhoršující se mezilidské a sousedské vztahy.

Dalším problémem je škola a školka. *„V obci byla školka pro 123 dětí. V 90. letech ji ale navštěvovalo pouze asi 30 dětí. My jsme v té době sehnali dotace a přestavěli jeden z pavilonů školky na sociální byty. Teď je ale situace jiná a my jsme se potýkali s tím, že školka nám kapacitně nestačila. To jsme potřebovali řešit rychle, a tak jsme se rozhodli pro přístavbu z modulů.“* V této oblasti pan Ondřich kritizuje okolní obce, které sice mají ve svých obcích masivní výstavbu domů a bytů, chybí jim však školy ani školky. Kamenný Újezd se tak stal spádovou obcí pro satelitní obce Dolní Třebonín a Včelná. *„K zápisu do 1. tříd základní školy přišlo letos asi 35 místních dětí a dalších 25 dětí ze sousedních obcí. To by ta škola musela být nafukovací. Pokusíme se s tím ale poprat a snad se to zvládne.“*

Pan František Ondřich dále upřesňuje, že nazývat něco problémem číslo jedna, dva nebo tři podle něj jednoznačně nelze. Někdy je největším problémem škola a školka, někdy třeba likvidace odpadu. *„Obec na poplatcích za likvidaci odpadu vybere od občanů ročně kolem 1 milionu. Skutečné náklady za likvidaci se ale blíží dnes už 3 milionům korun.“*

Identifikace skupin v obci

Identifikujte prosím skupiny v obcích. Domníváte se, že jsou v obci mezi nějakými skupinami výraznější konflikty?

„Já bych to takhle nedělil. Tady je problém v tom, že jsou tu lidi, kteří chtějí pro obec něco dělat, na druhou stranu jsou tu lidi, kteří chtějí od obce jen něco získat a nejsou ochotni jí něco dát. Samozřejmě, že jsou zde různé skupiny. Ať už to jsou sportovci, baráčníci nebo hasiči. To jsou lidé, kteří jsou aktivní, a ti jsou pro obec přínosem. To jsou lidé, kterých si vážím. Na těchto sdruženích by měla obec stavět.“

Identifikace respondenta

Jak jste se dostal k politice? Proč jste do ní vstoupil? Jaká byla Vaše očekávání a splnila se? Naplnily se Vaše cíle, s kterými jste do komunální politiky vstupoval? Daří se Vám z Vaší pozice něco ovlivnit?

K svému vstupu do politiky uvádí: „*K politice jsem se dostal dá se říci náhodně. Měl jsem asi jako každý snahu hlavně kritizovat. Někdo mi ale tehdy řekl - nekritizuj a koukej taky začít něco dělat. Já, ač jsem měl v té době slušné zaměstnání přednosty stanice, tak jsem to tehdy risknul a do politiky vstoupil.*“ Pan Ondřich v této fázi ohodnotil práci předchozího předsedy MNV takto: „*To byl pracovitý člověk a v rámci svých možností toho tehdy pro obec udělal hodně.*“

K naplnění svých očekávání uvedl: „*Moje očekávání se víc než naplnila. Přes probdělé noci, kdy mi manželka říkala, abych se na to vykašlal, jsem u toho zůstal a nelituji toho. Když se pak něco dokončí, něco se povede, tak to je taková satisfakce a stojí to za to. Tahle práce je ohromně rozmanitá, nikdy nevíte, co vás v práci ten den potká.*“ Dále pan Ondřich kritizuje administrativní náročnost a zatěžování samospráv, kdy toto přisuzuje zejména Evropské unii. „*Měl jsem možnost několikrát navštívit sídlo EU v Bruselu i ve Štrasburku, tam jsem viděl desetitisíce úředníků, kteří nás řídí. Dřív to bylo jednodušší, dnes je vše svázáno až moc různými předpisy.*“

Na dotaz, zda se mu daří dění v obci ovlivňovat, pan Ondřich uvádí: „*Dnes již ne. Po volbách v roce 2014 se ze mě stal řadový zastupitel a já odmítl i funkci v radě, kde jsem mohl být. Dnes je zde nová paní starostka, která možná nemá tolik zkušeností, má ale daleko víc elánu a já nechci, aby to vypadalo, že na ni dohlížím.*“

Na dotaz, zda neměl někdy chuť z ODS vystoupit, pan Ondřich uvedl: „*Stranu jsem nikdy nezměnil, i když jsem nad tím uvažoval, a to zejména kvůli pražskému vedení. Na druhou stranu jsem si řekl, že jsou zde lidi jako pan Zahradník, který toho udělal pro lidi moc. Kvůli takovým lidem v ODSce jsem a budu.*“

Kandidátní listiny a volební strany

Jak v rámci Vaší strany vybíráte kandidáty? Máte s obsazením kandidátky potíže? Jak a kdo určujete pořadí kandidátů na kandidátní listině? Jaká je politická práce Vaší strany v mezivolebním období? Spolupracujete s vyššími úrovněmi strany? Sestavujete volební program i podle celostátního programu strany?

„Vždy mě především zajímalo to, co ti lidé pro obec dělají. To bylo a je pro nás důležité. To jestli je někdo straník, nebo ne, na tom zas až tak nezáleží.“ K sestavování kandidátní listiny pan Ondřich uvedl, že v žádném případě neupřednostňují členy ODS, pro stanu je důležité, aby ti lidé byli aktivní. Co se týče mezivolebních činností, toto pan Ondřich specifikoval jako „sousedské popovídání“. Ke spolupráci s vyššími úrovněmi strany uvedl: *„Již několik volebních období jsem členem oblastního sdružení ODS a rovněž i ve vedení regionálního, tedy krajského sdružení ODS. Spolupráce je tedy samozřejmá.“* K návaznosti programu strany v obci na celorepublikový program uvedl, že řešené problémy na republikové úrovni a v komunální politice jsou natolik rozdílné, že se tímto ani řídit nemůžeme. *„Z této politiky může použít tak nějaké klišé nebo slogan, jiného nic.“*

Konflikty

Jak probíhá rozhodování v zastupitelstvu obce? Mohl byste popsat problémy při rozhodování v zastupitelstvu? Co je předmětem nejčastějších konfliktů - trvalé konfliktní linie, situační konflikty, osobní konflikty? Které konflikty převažují? Existuje trvalejší konflikt mezi určitými stranami, skupinami zastupitelů? Jak probíhalo sestavování koalic v obci Kamenný Újezd?

„Mě mrzí, že ty konflikty jsou vždycky v podstatě o ničem. My jsme nikdy nekoukali, kdo přišel s nápadem. Jestli to byl Franta Mertlů (KSČM) nebo Bohouš Dichtlů (KDU-ČSL), to prostě bylo jedno. Vždycky jsme táhli za jeden provaz.“ V návaznosti na to haní TOP 09 za neustálou kritiku všeho, s čím přijde do zastupitelstva starostka, a dále za to, že s žádným vlastním řešením problému sami nikdy nepřijdou. Dále se v této pasáži vyjadřuje skepticky k zadání strategického plánu soukromému subjektu, neboť dle jeho mínění nebude mít pro obec žádný přínos. Strategický plán dle jeho názoru plně nahrazuje územní plán, ke kterému se mohou občané obce vyjadřovat, a dále i nepřetržitý kontakt starosty a dalších členů rady s občany obce. Strategický plán, který se prosadil, Náš Kameňák vnímá jako nadbytečnou předraženou záležitost.

K trvalejším konfliktům dale uvedl: *„Musím tedy říci, že vstupem TOP 09 do místní politiky, a zvláště tedy některých jejích členů, kteří nejsou v podstatě ani obyvateli Kamenného Újezdu, došlo k takovému podezřavému a nespolupracujícím subjektu, na který jsme nebyli zvyklí, a tu práci to víceméně stěžovalo a já nejsem přesvědčen, že je toto uskupení velkým přínosem. Přesto jako s jednotlivci se s nimi dá vyjít. Tito lidé jsou ovlivňováni lidmi z venku, kteří o tom nevědí nic a chtějí rozhodovat. To je ale špatné.“*

To ale není věcí mojí, to je věcí toho uskupení.“ Dále pan Ondřich hovořil o tom, že TOP 09 před volbami v roce 2014 věděla, že sama toho v obci moc nedokáže, proto si utvořila svou dvojku v podobě Našeho Kameňáku, kterou vedl pan Petrášek. Ing. arch. Tomáši Petráškoví pan Ondřich trochu vyčítá, že v obci nežije, a navíc je teoretik a jeho názory nejsou mnohdy praktické. To ilustruje na příkladu, kdy v rámci studie na úpravu obecního náměstí měl navrhnout posunutí čekárny autobusové zastávky o 15 cm, aniž by si uvědomil, že by stávající čekárna musela být zbořena a postavená nová. *„U Tomáše Petrášku mi chybí praktické myšlení, na druhou stranu i když zde nebydlí, tak zůstává velkým patriotem a toho si na něm cením.“*

K sestavování koalice pan Ondřich uvedl: *„Vždycky jsem se snažil, aby každá strana měla v radě své zastoupení. V minulém období (pozn.: volební období 2010 – 2014), když už jsme měli jen šest zastupitelů z patnácti, tak byly ze strany TOP 09 snahy nás z toho vyšachovat. Sportovci a lidovci jsou ale už vtaženi do děje, takže chápali, že tudy cesta nevede. My jsme ale tehdy Tomáše Valů (TOP 09) do té rady stejně vzali. Mysleli jsme si totiž, že bude dobře, když u všeho bude, aby si nemyslel, že se tam dějí nějaké nekalé věci. Jenže přínosem to nebylo, to musím říci na rovinu.“*

Občanství v obci

Lze v Kamenném Újezdu mluvit o nějaké identitě? Co pro Vás znamená být z „Kameňáku“? Mohou být podle Vás občané na svou příslušnost k obci hrdí?

„Lidi rozhodně mohou být na obec hrdí. Nikdy jsme tady neměli žádnou aféru, žádnou ostudu.“ Dále pan František Ondřich hovořil o úspěších obce, kdy jako příklad úspěchu uvádí ocenění za ekologický přístup k vytápění.

Zcela závěrem pak pan Ondřich uvádí: *„Dneska už se nenosí vlastenectví nebo hrdost. Já si ale stále myslím, že se za Kamenný Újezd nikdo rozhodně nemusí stydět.“*

Záznamový arch rozhovoru – Bohuslav Dichtl (KDU-ČSL)

Historie a vize obce

Jak hodnotíte změny, které v obci po roce 1989 nastaly? Kdo se stal v obci vlivným a začal ovlivňovat místní dění? Mohl byste zhodnotit nepřetržité porevoluční starostování pana Františka Ondřicha, které skončilo až volbami v roce 2014? Kam podle Vás obec směřuje? Jak vůbec vidíte budoucnost obce?

„Já jsem tu dobu tehdy nijak moc nevnímal. Do politiky jsem se dostal až od roku 1998. První dvě volební období, možná tři, se tam vůbec na strany nehrálo. Byli jsme tam skupina lidí, kteří něco chtějí dělat a skutečně i dělali. To je ale už jinak. Co přišla TOP 09, se to ale celé negativně změnilo. Jinak ale pochopitelně tu změnu po 89. vnímám pozitivně.“

K čtyřiaadvacetiletému starostování pana Františka Ondřicha pan Bohuslav Dichtl uvedl: *„Franta si vždy vyslechl lidi a snažil se jim pomoci. Proto mě mrzí konec jeho kariery. Poslední volební období ve starostenském křesle pro něj bylo asi hořké. TOP 09 se do něj navázeli a znedůvěřihodňovali ho. On se tedy ani nemohl moc věnovat své práci, ale spíš přemýšlel nad tím, co se na tom TOPce zase nebude líbit. Já osobně bych ho bral hned zpět. To ale neberte jako kritiku současné starostky.“*

Podle pana Dichtla obec poškozují to, že se do věci obce snaží mluvit lidé, kteří o tom nic neví. *„Chodili za mnou lidi z TOPky, kteří mi říkali, jak všechno bylo celou dobu špatně, jak to převzou oni a jak to bude konečně fungovat. Já je ale poslal pryč. Byl jsem tam už dost let a věděl jsem, že se to dělalo dobře.“*

Hlavní veřejné a politické problémy obce

Jaké jsou hlavní veřejné a politické problémy obce? Co brání jejich řešení? Mohl byste určit, co je v obci problémem číslo jedna?

„Já jako problém vidím, a mluvil jsem o tom i při jednání o strategii obce, průmyslové zóny. Tam není specifikované, jaký průmysl by v těch zónách měl být povolen. Jde třeba už jen o hluk. Průmyslovou zónu a obytnou od sebe dělí jen cesta.“ Dále pan Dichtl hovoří o s tím spojeném dalším problému, kterým je doprava přes střed obce, která je zapříčiněna vznikem autodopravy v areálu bývalého zemědělského družstva. *„Tam byla chyba, že jsme kdysi odhlasovali změnu zóny z hospodářské na průmyslovou. Tím jsme umožnili vznik té autodopravy. Nikomu z nás nedošlo, že místo pěti kamionů, které tehdy*

autodopravce měl, jich tam teď bude jezdit 70 nebo 80.“ Jako další problém uvedl komunikaci s vedením Základní školy Kamenný Újezd, kdy dle jeho názoru současný ředitel ustanovený do funkce vedením obce nerespektuje pravidla pro výběrová řízení, vypisuje výběrová řízení, které vyhrává firma z Velešína, kde pan ředitel bydlí, a neinformuje vedení obce o poměrně zásadních krocích.

Problém v komunikaci pan Dichtl nevidí. „Dřív to bylo snadné, vše se předjednálo na radě a pak na zastupitelstvu se to jen potvrdilo. Kolikrát to bylo až trapné, když se těch pár lidí, co se chodilo na zasedání zastupitelstva dívat, vidělo, jak všichni jednomyslně bez jakéhokoli jednání zvedáme ruce pro návrhy čtené starostou. Teď je to jinak, co tam je TOPka, se jedná nad vším. Kolikrát jsou to ale naprosté blbosti.“

Identifikace skupin v obci

Identifikujte prosím skupiny v obcích. Domníváte se, že jsou v obci mezi nějakými skupinami výraznější konflikty?

„Jsou tady různé spolky a zájmové skupiny a ty obec vždycky podporovala. Kdo si o co řekl, to v podstatě dostal. Když si nějaký spolek řekl málo, tak dostal málo. To se ale už vyřešilo.“ Co se týče jiných skupin, tak by zde viděl osady, tam ale problémy nejsou. Rovněž tak ani neví, e by zde byly nějaké problémy mezi starousedlíky a těmi přistěhovanými.

Identifikace respondenta

Jak jste se dostal k politice? Proč jste do ní vstoupil? Jaká byla Vaše očekávání a splnila se? Naplnily se Vaše cíle, s kterými jste do komunální politiky vstupoval? Daří se Vám z Vaší pozice něco ovlivnit?

„Já jsem nikdy do politiky nechtěl. Moji rodiče vždy za KDU-ČSL kandidovali, tak za mnou jednou před volbama přišli a přesvědčili mě, abych taky kandidoval. Tehdy jsem byl na kandidátce poměrně vzadu. Preferenčními hlasy jsem byl nakonec zvolen před lidmi kandidující přede mnou.“ Ke svým očekáváním pan Dichtl uvedl: *„Já jsem nečekal, že bych mohl být zvolen, takže jsem asi ani žádná očekávání neměl.“*

Kandidátní listiny a volební strany

Jak v rámci Vaší strany vybíráte kandidáty? Máte s obsazením kandidátky potíže? Jak a kdo určujete pořadí kandidátů na kandidátní listině? Jaká je politická práce Vaší

strany v mezivolebním období? Spolupracujete s vyššími úrovněmi strany? Sestavujete volební program i podle celostátního programu strany?

Pan Dichtl přiznává, že s naplněním kandidátní listiny problém opravdu mají. Zájem o kandidátský post má jen opravdu málo lidí. *„Snad poprvé za moji kariery se mi před volbami v roce 2014 stalo, že na námi přišli lidé a řekli, že by měli chuť za nás kandidovat, a nakonec i kandidovali. Do té doby jsme v podstatě byli zájemci jen dva. Ostatní lidé byli tak nějak do počtu.“* K pořadí na kandidátní listině uvedl: *„Kdo bude na jakém místě, určuji v podstatě já. Jde o to, že každý by chtěl být spíš vzadu, nikomu se do politiky moc nechce.“* Dále pan Dichtl hovořil o tom, že v období mezi volbami v podstatě žádnou činnost nevykovávají, nijak se neschází, v nějakém intenzivnějším spojení s vedením krajské pobočky strany nejsou. *„Já jsem se stal teprve asi rok před posledními volbami členem strany, jinak jsem byl celou dobu bez politické příslušnosti. Teď co jsem poznal, jak to v té vyšší politice chodí, tak o ní ani nemám zájem. To jsou jen zákulisní boje a řešení, kdo koho za co podpoří atd.“*

K předvolební kampani pan Dichtl uvedl: *„Program sestavuji podle svého. Nemá cenu tam psát věci z vysoké politiky. Byly tam jen jednoduché a řešitelné místní problémy, jako je například oprava a zeleň kolem cesty ke hřbitovu.“*

Konflikty

Jak probíhá rozhodování v zastupitelstvu obce? Mohl byste popsat problémy při rozhodování v zastupitelstvu? Co je předmětem nejčastějších konfliktů - trvalé konfliktní linie, situační konflikty, osobní konflikty? Které konflikty převažují? Existuje trvalejší konflikt mezi určitými stranami, skupinami zastupitelů? Jak probíhalo sestavování koalic v obci Kamenný Újezd?

„Já tam žádné konflikty nevidím. Jasně, že od doby, co je tam TOPka, tak se všechno komplikuje. Jednání trvá daleko déle, jejich předseda Tomáš Vala vše rozebírá a na všechno se ptá třeba i pětkrát. To bývalo třeba i na radě. Tam se něco vyřešilo, na něčem jsme se dohodli a Tomáš Vala u toho byl. Při zastupitelstvu se ale pak na to znova ptal. Asi chtěl dokazovat lidem, kteří se přišli na zastupitelstvo podívat, že pro ně něco dělá a že má zájem, že je aktivní. Podle mě to ale je trapné. To je ale jeho problém. To ale neberu jako problém, pouze je to otravné. To je taky důvod toho, proč už není TOPka v radě a je mimo.“ Dále hovořil o tom, že ne každý dotaz pana Tomáše Valy byl špatný, uznává, že asi tak z poloviny byly jeho dotazy, návrhy a poznámky dobré. To je asi

jediná věc, která by se podle pana Dichtla dala nazývat jako jakýsi problém při jednání v zastupitelstvu a radě.

K sestavování koalic pan Dichtl uvedl, že poprvé se do rady obce dostal hned ve svých prvních volbách v roce 1998. To byli v radě čtyři zástupci ODS a za KDU-ČSL právě pan Dichtl. O čtyři roky později už byl do rady zvolen i zástupce SNK, tedy dnešního TJ Sokol. Vládnutí těchto tří subjektů v obci trvalo až do komunálních voleb v roce 2010, kdy jedno své místo přenechala ODS zástupci TOP 09 panu Tomáši Valovi. Dále pan Dichtl hovoří o tom, jak pan Vala napadal veškerá rozhodnutí starosty, což vyvrcholilo tím, že po dalších volbách už TOP 09 novou šanci nedostala a do rady byl vzat nový subjekt, Náš Kameňák.

„Před volbami v roce 2010 za mnou byl Tomáš Vala s předsedou strany panem Kadrmasem a říkali mi, že bychom mohli svrhnout starostu. Já jim vysvětloval, že to, co mi říkají, je nějaké divné, že jsem s ním byl v koalici 12 let a že bych byl asi i proti sobě, kdybych se takhle zachoval. To už pak věděli, že za mnou nemají s takovýma věcmi chodit. Po volbách v roce 2014 mi telefonoval zase Tomáš Vala, že je to 7 : 7 a že by byl rád, kdybychom se dali dohromady, jako TOPka, Náš Kameňák a KDU-ČSL, že bychom pak měli osm hlasů. Já jsem ale s TOPkou do koalice jít nechtěl, tak jsem na stejný návrh kývnul ODS a nakonec se přidal i Náš Kameňák. V opozici tedy zůstala s třemi zastupiteli pouze TOPka.“

Občanství v obci

Lze v Kamenném Újezdu mluvit o nějaké identitě? Co pro Vás znamená být z „Kameňáku“? Mohou být podle Vás občané na svou příslušnost k obci hrdí?

„Lidé v obci spokojeni jsou. Kamenný Újezd je uzavřená, samostatná obec, s velkou občanskou vybaveností, kousek od obce jsou lesy, dá se zde chodit na vycházky. Od města jsme odděleni lesem, se kterým nikdo bez souhlasu obce nehne. Nikdy tedy nebudeme předměstím. Nechceme, abychom ztratili vesnickou identitu. I ty noví lidé, kteří se do vesnice nastěhovali, říkají, že chtějí, abychom zůstali obcí s vesnickým rázem. Taky jsou ty skupiny lidí z lokalit jako Lazna, Krasejovka, Kosov, kde jsou komunity, které dělají na vesnici kulturu. Pomáhají si, mluví spolu, sednou spolu a je jim tam dobře.“

Záznamový arch rozhovoru – František Mertl (KSČM)

Historie a vize obce

Jak hodnotíte změny, které v obci po roce 1989 nastaly? Kdo se stal v obci vlivným a začal ovlivňovat místní dění? Mohl byste zhodnotit nepřetržité porevoluční starostování pana Františka Ondřicha, které skončilo až volbami v roce 2014? Kam podle Vás obec směřuje? Jak vůbec budoucnost obce?

„Pro mě to bylo ODS. Ty vyhráli volby a od té doby mají celou dobu převahu. Ted' se tam tlačí TOPka. Jinak žádné tlaky nějakých skupin zvenčí jsem tam nikdy nepocítil.“

Na způsob vedení obce panem Františkem Ondřichem pan František Mertl uvedl, že dle jeho názoru vedl obec poměrně dobře. Dále pan Mertl poukazoval na úplatnost politiků i na té nejnižší úrovni. *„Ať se podíváš kamkoli, to jsou vždycky úplatný lidi, kteří berou a brali a berou dál a Ondřich bral taky. Podívejme se na jeho barák, jak to všechno vybudoval. To je všechno nakradený. To jsou úplatky, to je jistý, ale neprokazatelný.“*

Co se týče vývoje obce, pan František Mertl dále hovořil o strachu ze zásahů soukromých subjektů do územního plánu, neboť takové tlaky existují.

Hlavní veřejné a politické problémy obce

Jaké jsou hlavní veřejné a politické problémy obce? Co brání jejich řešení? Mohl byste určit, co je v obci problémem číslo jedna?

Takovým problémem je dle pana Mertla neustálé zasahování do územního plánu a pak rekonstrukce komunikací. Uvádí, že lidé, kteří potřebují mít svou parcelu v lokalitě pro výstavbu, různě obcházejí zastupitele a přemlouvají je, aby zvedli ruku pro změnu v plánu. To dle jeho názoru obci škodí, neboť se zástavba tříští na malá sídla.

Identifikace skupin v obci

Identifikujte prosím skupiny v obcích. Domníváte se, že jsou v obci mezi nějakými skupinami výraznější konflikty?

Uvádí, že skupiny jsou tu různé. Ať už jsou to osady patřící pod Kamenný Újezd, nebo čtvrtě obce v rámci obce. Pan František Mertl ale žádné problémy mezi skupinami nevidí. *„Pokud měl někdo nějaký problém, tak si to řešili mezi sebou. Na plénum nikdy nikdo nepřišel.“* Dále naopak vyzdvihuje jednotlivé osady, ale i části obce, kde lidé drží hodně pohromadě a podporují se. *„V Krasejovce je každéj hasič a obec je podporuje.“*

Kupovalo se jim nějaké hasičské auto a dávají se jim peníze na hasičský sport. Osady si nemají na co stěžovat.“ Dále pan Mertl hovoří o nesmyslných požadavcích osad o 10 domech. „To jim přeci musí být jasné, že jim tam obec pro těch pár domů nepotáhne kilometry plynovodu. To by se nevyplatilo. Byly by to strašné náklady.“

Identifikace respondenta

Jak jste se dostal k politice? Proč jste do ní vstoupil? Jaká byla Vaše očekávání a splnila se? Naplnily se Vaše cíle, s kterými jste do komunální politiky vstupoval? Daří se Vám z Vaší pozice něco ovlivnit?

„Moji rodiče byli ve straně a v politice. Já jsem byl ve straně taky. Ještě když jsem byl hlášený k pobytu v Českých Budějovicích, tak jsem byl ještě před 89. i místostarostou Budějovic. Po revoluci jsem bydlel již normálně v Kameňáku. Vždycky jsem byl komunistou a ze strany jsem nevystoupil. V roce 1990 jsem ještě nekandidoval, do politiky jsem vstoupil až od 94. roku.“ Dále uvádí, že očekávání žádná moc velká neměl. Už z dřívější doby věděl, jak to chodí, takže nebyl nijak překvapený. Na dotaz k motivu návratu do politiky uvedl, že mu šlo o to, aby dohlédl nad tím, co se v obci děje.

K možnosti ovlivňovat místní dění pan Mertl uvedl, že pochopitelně jako zastupitel nějakou moc měl. V radě nikdy nebyl, nicméně to je dle jeho názoru orgán, kde se vše připravuje a rozhoduje.

Kandidátní listiny a volební strany

Jak v rámci Vaší strany vybíráte kandidáty? Máte s obsazením kandidátky potíže? Jak a kdo určujete pořadí kandidátů na kandidátní listině? Jaká je politická práce Vaší strany v mezivolebním období? Spolupracujete s vyššími úrovněmi strany? Sestavujete volební program i podle celostátního programu strany?

„To je ten důvod, proč už jsme v posledních volbách nekandidovali. Jsme už staří a mladí lidé se bojí za nás kandidovat. Ve městech je to jiné. Tam je víc anonymity. Tady je to jinak, nikdo nechce být spojován s KSČM.“ Co se týče sestavování kandidátky, pan Mertl uvedl, že se o tomto vždy dohodli na výboru a pak i na členské schůzi. Uznal, že ani v jejich straně nebyl o funkci moc velký zájem. Většina lidí chtěla být na zadních pozicích, jelikož se báli zvolení. Přesto ale pár lidí ze strany bylo a je aktivních. „Dřív jsme neměli problém naplnit listinu. V roce 2010 už nám ale chyběli asi tři lidi. V roce 2014 jsme už nekandidovali. Strana v obci ale nezanikla, stále fungujeme.“ K mezivolební

činnosti strany uvedl, že se výbor místní buňky schází každý měsíc a členská schůze je každé tři měsíce. „*Na schůze jezdí různé návštěvy z vedení okresu, kraje i celé republiky. Nedávno byl na schůzi i náš předseda Vojta Filip. Co se týče sestavování programu, to je tak, že v Praze se udělá nějaký program, ten se pošle na kraj, kde se upraví na krajské podmínky, tak jde na okres, kde se opět upraví. Nakonec se pošle k nám a my se vyjádříme a doplníme tam aktuální problémy obce.*“

Konflikty

Jak probíhá rozhodování v zastupitelstvu obce? Mohl byste popsat problémy při rozhodování v zastupitelstvu? Co je předmětem nejčastějších konfliktů - trvalé konfliktní linie, situační konflikty, osobní konflikty? Které konflikty převažují? Existuje trvalejší konflikt mezi určitými stranami, skupinami zastupitelů? Jak probíhalo sestavování koalic v obci Kamenný Újezd?

„*Dřív to tam bylo hodně v klidu. S příchodem TOPky se to ale všechno rozvařilo. Oni chtějí převzít obec, tak prostě musí být aktivní. Někdy byli ale až moc tvrdí. Mnohdy neměli ani pravdu. Já mám výhodu, že si můžu hlasovat, jak chci, někdo mě neomezuje. Někdy jsem hlasoval s TOPkou, někdy zase proti nim.*“ Dále pan Mertl uznává, že mezi TOP 09 a ODS panuje nevraživost, což na jednu stranu přináší pozitiva – daleko víc se diskutuje a řeší se nové věci, na druhou stranu je v zastupitelstvu někdy až přílišné napětí.

Ke koalicím uvedl, že KSČM v obci nikdy nikdo neoslovil. „*S námi se nikdy nikdo moc do holportu dávat nechtěl, i když jsme třeba vždy převážně hlasovali s nimi. To je to samé, jako na republikové úrovni.*“

Občanství v obci

Lze v Kamenném Újezdu mluvit o nějaké identitě? Co pro Vás znamená být z „Kameňáku“? Můžou být podle Vás občané na svou příslušnost k obci hrdí?

„*Já si myslím, že je to dobře. Že se to tu udržuje. Je to tu na spoji, je to kousek do Budějč, kousek do Kaplice, do Krumlova. Myslím, že je to dobrá vesnice, kde se dobře žije. Máme tady všechno, doktory, prodejny, všechno, co potřebujeme. Rozhodně se nemáme za co stydět.*“

Záznamový arch rozhovoru - Ing. arch. Tomáš Petrášek (Náš Kameňák)

Historie a vize obce

Jak hodnotíte změny, které v obci po roce 1989 nastaly? Kdo se stal v obci vlivným a začal ovlivňovat místní dění?

Určitě velká proměna, už vzhledem k proměně celé společnosti. Velké nadšení obyvatel, po výjezdech za hranice chtěl mít každý opravenou fasádu, obec se viditelně zvedala. Vedení obce se v 90. letech krom doplňování technické infrastruktury (včetně vybudování čističky i s přečerpávací stanicí) vrhlo i do velkorysých akcí typu dostavba a přestavba základní školy, domov s peč. službou, nové startovací byty, detašované sídlo obce a lesní a technické správy. Hlavou tohoto dění byl tehdejší starosta F. Ondřích, který měl značnou popularitu.

Mohl byste zhodnotit nepřetržité porevoluční starostování pana Františka Ondřícha, které skončilo až volbami v roce 2014?

Starostovat začal ve věku, kdy byl stále v plné síle, tudíž dění v obci bylo dosti akční, a trvalo velmi dlouhou dobu. Získal si řadu zastánců i odpůrců, určitě se negativně projevila i dlouhá doba ve funkci, která vede logicky k tomu, že přestanete vidět věci s odstupem a ztratíte určitou sebereflexi a komunikace navenek začíná být poněkud stereotypní a jakoby automatická, neautentická, nutno poznamenat, že jde o nevděčnou funkci, kdy k tomuto postoji vede i kritika za jakýkoliv, i pozitivní krok, který uděláte. Z mého odborného pohledu vidím pozitiva (obec si víceméně zachovala vesnický ráz, nedošlo zde k enormním sociálním experimentům s opravdu masivní novou výstavbou, která by se nestačila sociálně vstřebat, tudíž je vše v rovnováze s nabídkou místní vybavenosti) i negativa (navržené rozvojové plochy v územním plánu nejsou zrovna malé a mnohé zasahují do takové šíře, že by takto obec nabyla podoby roztráštěné zastavěné oblasti bez nějaké společné silné identifikace, což se může negativně projevit v sociálním životě obce, např. větší anonymita, vandalismus, automobilismus v rámci obce...menší sounáležitost obyvatel všeobecně, a problém vidím také v nedostatečné přípravě na koordinaci rozvoje obce s vnějšími vlivy, jako je třeba téma dálnice a železničního koridoru versus průchodnost krajiny, v tomto směru se mi zdá, že dřívější vedení trochu rezignovalo.

Kam podle Vás obec směřuje? Jak vůbec vidíte budoucnost obce?

Obec směřuje vždy do budoucna, jde o to jakého. Aktuálně se právě zpracovává strategický plán s aktivním zapojením veřejnosti, tak se zdá, že by tímto mohlo být nakročeno směrem k větší aktivitě jednotlivců, občanské společnosti, ne že si lidé jednou za 4 roky odvolí a zbytek řeší nadáváním v ústraní. Prioritní problém je těžké určit, já osobně vnímám jako základní téma podobné obce komunitu a její stav a provázanost (od toho se myslím odvíjí vše ostatní), a zde si myslím, i přes dobrou činnost spolků, že je prostor pro zlepšení, větší propojenost navzájem (obec, škola, spolky, občané), větší motivace pro lidi, kteří k žádnému zavedenému spolku nepatří – obec by měla být ideálně jako dobrá parta lidí, kteří se o sebe navzájem zajímají, ví o sobě, a mělo by se to zejména pěstovat už ve škole, a předcházet tak anonymitě, vandalismu, agresivnímu chování. Podporou pro tuto soudržnost je určitě i promyšlené budování systému veřejného prostoru obce i volba limitů nové zástavby (bytovky versus rodinné domy atd.).

Hlavní veřejné a politické problémy obce

Jaké jsou hlavní veřejné a politické problémy obce? Co brání jejich řešení?

Veřejným i politickým problémem je aktuálně asi jistá rozdělenost na „staré a nové elity“. Osobně vyvíjím snahu o co největší spojování, politiků i lidí, ale venkovská mentalita je dost setrvačná, tudíž je potřeba u tohoto trpělivě vydržet a dokázat konzervativnějším lidem, že novým zastupitelům nejde jen o efekt a převzetí moci, ale o podstatu věcí, tedy i o politickou shodu.

Mohl byste určit, co je v obci problémem číslo jedna?

Opět nechci stanovovat pořadí priorit a opět tvrdím, že spolu věci silně souvisejí, a opět začnu u komunity – dobrá komunita je základ, který je schopen sám nastartovat řešení všech problémů, tudíž větší vzájemná důvěra a otevřenost v diskusi by byly velkým přínosem. Možná je ale ještě něco nad tím, to je vize, ta podle mě trochu chybí, a právě dobře rozjetá komunita by měla společně nějakou vizi vygenerovat a k ní směřovat – ať už je jaká je, měla by být jejich, tedy místních, a měli by si za ní stát.

Identifikace skupin v obci

Ty dělicí linie existují určitě v různých rovinách, jednak lokální (plavničiči, monolity, podlazna, padělky, vždy o něco anonymnější a sterilnější masa rodinných domů

z Husákovy doby, paneláky, doly...), jednak sociální (obyvatelé vlastních rodinných domků, nájemníci, obyvatelé sociálních bytů, majitelé bytů ...), v kontinuitě obývání (starousedlík, náplava, navrátilce) a také všeobecně ve vztahu k obci (patriot, aktivní spolkař, tmelící hospodský element, komunálně politicky činný jedinec nebo člověk, kterého obec nezajímá a vnímá ji jen jako klidné předměstí Českých Budějovic, kam směřuje svůj veškerý život). Tudiž může existovat jak anonymní neaktivní starousedlík, tak angažovaný a spolkově aktivní naplavenec, patřící k té či oné lokální „čtvrti“. Zajímavé je, že k těmto lokálním kmenům nikdy nepatřilo náměstí, asi to bylo dáno tím, že dříve se prioritně chtělo bydlet v nových domcích a stavby na náměstí byly tak trochu na odpis, přestárlé, apod. V tomto by bylo fajn zprestižnit tuto hlavní adresu úpravou parteru a řešením dopravy, která by svým zklidněním mohla zpříjemnit obytnost domů na náměstí – mrtvé centrum je paralela mrtvé komunity, a to není nikdy dobře.

Identifikace respondenta

Jak jste se dostal k politice? A proč jste do ní vstoupil?

Začalo to spontánním nadšenectvím na poli okrášlování veřejného prostoru a krajiny a souběžnou snahou do toho zapojit další lidi, a probudit tak občany z letargie, tehdy však politická ambice nebyla, ba naopak jsem si chtěl udržovat zdravý distanc a nadhled, k politice jsem byl spíš přemluven lidmi z okolí.

Jaká byla Vaše očekávání?

Věděl jsem, že to nebude snadné a že to nebude příjemné, neboť již mi bylo známo, že se v naší obci trochu politikaří, tudíž je leckdy než věc samotná důležitější to, kdo s tím nápadem přišel a komu za to bude veřejnost povděčna, a z toho plynulo i určování priorit v krocích obce. Určitě jsem ale chtěl působit jako diplomatický, spojující tmelící článek, a postupně vztahy, vyhrocené, nějak zklidnit, a spojit tak i všechny lidi v obci.

Splnila se Vaše očekávání, naplnily se Vaše cíle, se kterými jste do komunální politiky vstupoval?

Ne vše se daří, jak bych chtěl, ale např. Schválení strategického plánu se silnou participací obyvatel považuji za ohromný úspěch, zejména proto, že byl odhlasován výraznou většinou, zastoupenou všemi stranami, tudíž snad nebude vnímán jako nějaká vnucená věc několika bláznů. Ambice bych měl samozřejmě vyšší, zejména na poli zlepšení

komunikace ohledně územního plánu a jeho větší propojenosti se skutečným potřebami lidí, ale možná i k tomu se strategie nějak dostane, záleží zkrátka na lidech, co chtějí, a já je mohu nějak v dobré slova smyslu ovlivňovat rozumnou osvětou (nikoliv manipulovat!).

Daří se Vám z Vaší pozice něco ovlivnit?

Beru to spíše jako týmovou práci a vyvíjením společné snahy, a se snahou o co největší vzájemnou komunikaci lze něčeho dosáhnout, i když ne vše se odhlasuje tak, jak by se líbilo mně osobně.

Kandidátní listiny a volební strany

Jak v rámci vaší strany vybíráte kandidáty? Máte s obsazením kandidátky potíže?

Naše uskupení bylo zcela nové a mělo všechny dětské nemoci, šli jsme do toho s čistými ideály a v mnohém jsme dostali lekci, ať už co se týče naivity, tak i co se týče amaterismu ve vnitřní komunikaci a vůbec v systému vedení a dohody uvnitř naší „buňky“. Ale učíme se, a snad zlepšujeme. Co se týče kandidátky, sestávala ze začátku z lidí obecně sympatizujících s naší vizí, a samozřejmě ne všichni, co byli na kandidátce, se aktivně účastní politického dění, a naopak se noví sympatizanti přidávají, snažíme se být totiž otevřeným spolkem, nefossilizovanou kamennou institucí, ale živou flexibilní a akční platformou pro všechny lidi, kteří se zajímají o veřejný život, tedy v tomto smyslu chceme stále fungovat „nizkoprahově“, motivačně pro každého.

Jak a kdo určujete pořadí kandidátů na kandidátní listině?

Nikdo nijak. Zatím to šlo nějakou vzájemnou dohodou, problém byl na počátku spíš opačný – nikdo moc nechtěl dopředu, protože se bál náročnosti politického angažmá v trochu rozhádaném zastupitelstvu – do dalších voleb si ale nějaký mechanismus budeme muset určit, prioritu by asi měli být ti, kteří se po celé volební období opravdu aktivně angažují, tím dokáží, že jim jde o dobro věci, a ne o výtah k moci, i když v našem kapesním měřítku.

Jaká je politická práce vaší strany v mezivolebním období?

Snažíme se jednak pokračovat v tom, co jsme dělali ještě před vstupem, do politiky, ale popravdě nás politika trochu zahltila, a nejde to, jak si představujeme, ale snažíme se. A pak samozřejmě co nejvíce komunikujeme, diskutujeme a hledáme náměty, které bychom chtěli v politice hodit na stůl, a hledáme společnou shodu jak se postavit k námětům

vzešlých od ostatních, přičemž je přípustné i to, že si každý bude „hlasovat“ dle svého. No a samozřejmě se snažíme být ve styku s občany a získávat pravidelnou zpětnou vazbu.

Spolupracujete s vyššími úrovněmi strany?

Žádnou takovou nemáme, jsme místní skupinka, zaštitěni jsme sice sdružením STAN, ale nijak nejsme v kontaktu, až na občasné účasti na seminářích, které pořádají atd.

Stavíte volební program i podle celostátního programu strany?

Nikoliv, stanovujeme jej podle místních potřeb, viz výše.

Konflikty

Jak probíhá rozhodování v zastupitelstvu obce? Mohl byste popsat problémy při rozhodování v zastupitelstvu?

Vadí mi neotevřenost v diskusi, jistá faleš a manipulace, to se mi nelíbí, snažím se tomu nepodléhat a zůstat nad věcí a zároveň se neuzavírat vůči těm, kteří takto vystupují, a dát jim šanci svůj postoj změnit – konflikty ve vedení malé obce nejsou dobré, zabraňují tmelení a vzájemnosti komunity. Ovšem některé rozhodování probíhá bez problémů, jde asi o to, co je pro koho citlivé téma. Někdy vidím problém i v přílišné horlivosti opozice, která v dobrém úmyslu právě tuto propast mezi lidmi prohlubuje.

Co je předmětem nejčastějších konfliktů - trvalé konfliktní linie, situační konflikty, osobní konflikty? Které konflikty převažují?

Asi jsou na prvním místě horká témata, osobní konflikty vždy nějak vyplynou, když se na tato dostane řeč. Jde teď o střet dvou pojetí jak vést obec, snad se podaří najít společnou řeč. Jedni chtějí více participovat lidi, a udělat jakýsi restart a najít úplně aktuální vizi, druzí se opírají o zavedený systém, který nejsou ochotni měnit.

Existuje trvalejší konflikt mezi určitými stranami, skupinami zastupitelů?

Existuje konflikt mezi opoziční TOP 09 a tradiční koalicí ODS, SOKOL, KDU. Naše uskupení se snaží být nad věcí, nicméně více názorově inklinujeme k opoziční TOPce, byť nejsme tolik radikální.

Jak probíhalo sestavování koalic v obci Kamenný Újezd?

Probíhalo v režii vítěze voleb – ODS – my jsme zvažovali, zda být opozicí s TOP, nebo koalicí, nakonec jsme šli do koalice (přišlo nám, že naši voliči chtějí, abychom získali

co největší vliv k prosazení našeho programu), ovšem s jasnou, předem stanovenou dohodou, že budeme autonomní, nepodléhat žádným společným koaličním postupům atd., budeme se zkrátka „bavit se všemi“, to bylo naši podmínkou, jsem tedy v jakési šedé zóně.

Občanství v obci

Lze v Kamenném Újezdu mluvit o nějaké identitě? Co pro Vás znamená být z „Kameňáku“? Mohou být podle Vás občané na svou příslušnost k obci hrdí?

Obec měla vždy silnou identitu, bylo to vidět už na zábavách v okolí, kdy omladina držela pospolu. Jak je to mezi dnešními náctiletými úplně nevím, možná trochu slabší, díky anonymizaci digitalizované společnosti, i větší sociální polarizací společnosti, ale určitě k tomu přispívá geografická oddělenost obce od slitých aglomerací i přítomnost místní základní školy a celkem slušný stav komunity (i když je co zlepšovat). Je to ale věc, která je stěžejní, souvisí se vším výše popsáním a je potřeba toto citlivě a intenzivně rozvíjet.

Příloha 12: Tabulka pozemků podle druhu v letech 1994, 2004 a 2014

Druh pozemku	Plocha v ha		
	1994	2004	2014
Orná půda	1 465,00	1 446,54	1 385,00
Chmelnice	-	-	-
Vinice	-	-	-
Zahrada	70,21	72,8	73,57
Ovocný sad	1,77	1,77	1,77
Trvalý travní porost	321,54	.	359,81
Lesní pozemek	695,63	694,68	700,69
Vodní plocha	87,85	83,13	82,44
Zastavěná plocha a nádvoří	33,3	34,84	36,43
Ostatní plocha	220,97	215,57	256,99

Zdroj: ČSÚ – vlastní složení, dostupné na <http://www.czso.cz/>

Příloha 13: Tabulka kandidátů podle věku v procentech v letech 1994 až 2014

Věk kandidátů	1994	1998	2002	2006	2010	2014
18 - 29	13,58	9,63	4,84	5,00	4,17	8,11
30 - 39	25,93	28,91	27,42	15,00	19,44	24,32
40 - 49	27,16	26,50	14,52	28,33	31,95	36,49
50 - 59	19,75	18,07	29,03	20,00	19,45	22,97
60 a více	13,58	16,87	24,19	31,67	25,00	8,11

Zdroj: ČSÚ – vlastní složení, dostupné na <http://www.czso.cz/>.

Poznámka: Údaje jsou uvedeny v procentech